

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้
กรณีศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอพระนครศรีอยุธยา

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวขวัญสุดา เข้มทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
กุมภาพันธ์ 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้
กรณีศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอพระนครศรีอยุธยา

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวขวัญสุดา เข้มทอง

24 เม.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
กุมภาพันธ์ 2546

ขวัญสุตา เข้มทอง. (2546). การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ กรณีศึกษา ศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การ ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ไปใช้ กรณีศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน คือ การนำ ความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และการนำความ รู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาเดิม อาชีพ รายได้ต่อเดือนและหลักสูตร ตลอดจนรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาสายอาชีพที่ศึกษาในระหว่างเดือน พฤษภาคมถึงมิถุนายน ปีงบประมาณ 2545 จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน, F-test และ ทดสอบรายคู่ตามวิธี Fisher's Least Significant Different (LSD).

ผลการวิจัยพบว่า :

1. นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีเพียงด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อ ประกอบอาชีพเท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาเดิมแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมแตก ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการนำ ความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพและการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวมีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักศึกษาที่มีหลักสูตรแตกต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตก ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ เท่านั้นที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. เมื่อพิจารณาในด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ นักศึกษามีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอุปกรณ์มากที่สุดในการนำความรู้ไปใช้ภายหลังการฝึกอบรม ซึ่งเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากขณะที่นักศึกษาสายอาชีพเข้าสู่อการฝึกอบรม ส่วนมากนำความรู้ในหลักสูตรที่มีความเป็นไปได้และเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันไปใช้ เช่น หลักสูตรตัดผมเสริมสวยและหลักสูตรพิมพ์ดีด นอกจากนี้พบว่า การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ยังมีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ซึ่งทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ควรปลูกฝังความรู้และทัศนคติด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำและการเสียสละเพื่อสังคมมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในวงกว้าง

AN APPLICATION OF CONTENT FROM VOCATIONAL SHORT-COURSES
: A CASE STUDY OF NONFORMAL EDUCATION CENTER
PHRANAKHONSRIAYUTTHAYA

AN ABSTRACT
BY
MISS KWANSUDA KEMTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Economics degree in Economics of Education
at Srinakharinwirot University
February 2003

Kwansuda Kemthong. (2003). *An Application of Content from Vocational Short-Courses : A case study of Nonformal Education Center Phanakhonsriayutthaya*. Master Project, M.Econ. (Economics of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Assoc. Prof. Dr. Tumrong Udompijtkul.

The purpose of this study was to investigate an application of content from vocational short-courses of Nonformal Education Center Phranakhonsriayutthaya in three aspects : an application of content for occupation, an application of content for personal, and family and an application of content for socially. Classification on their age, educational background, occupation, income per month and curriculum. The collection of suggestions concerning applying problems.

The samples were 80 vocational short-courses students at Nonformal Education Center Phranakhonsriayutthaya who took vocational short-courses during May and June 2002. The instrument used for collecting data was five point rating-scale questionnaire and an open-ended question. The statistics used for analysis data were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, and Fisher' Least Significant Difference (LSD)

The finding were as follows :

1. There was statistical significant difference at .05 level on an application of content from vocational short-courses between students with different the age in all aspects. When considered in each aspect, there was not statistical significant difference at .05 level in the aspect of an application of content for occupation.

2. There was not statistical significant difference at .05 level on an application of content from vocational short-courses between students with different the level of education background in all aspects. When considered in each aspect, there was statistical significant difference at .05 level on an application of content for occupation as well as an application of content for personal and family.

3. There was statistical significant difference at .05 level on an application of content from vocational short-courses between students with different occupation in all aspects and in each aspect.

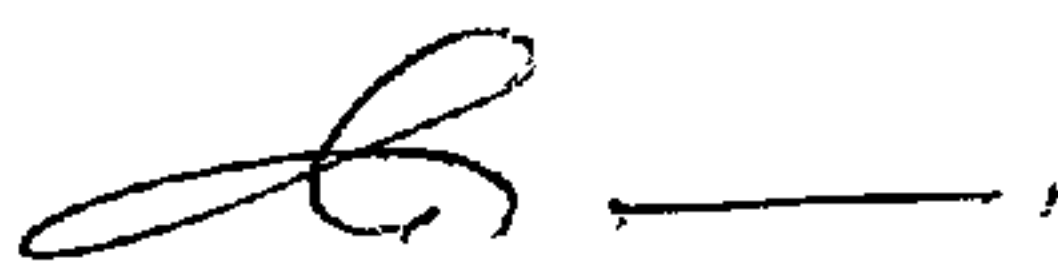
4. There was not statistical significant difference at .05 level on an application of content from vocational short-courses between students with different income per month as a whole and in each aspect.

5. There was statistical significant difference at .05 level on an application of content from vocational short-courses between students with different curriculum in all aspects and in each aspect except in the aspect of an application of content for occupation.

6. When considered in detail of suggestions concerning applying problems of the students, it found that in the aspect of accessories had the highest in this group which continuity during training. Mostly had an application of content in possibility and concerning daily life such as curl curriculum and typewriter curriculum. Majority of the opinion have pointed to the lack of an application of content for socially which the non-formal education center should imprint leader's behaviors, willingness to sacrifice oneself for the sake of public and spread out to the best of one's ability.

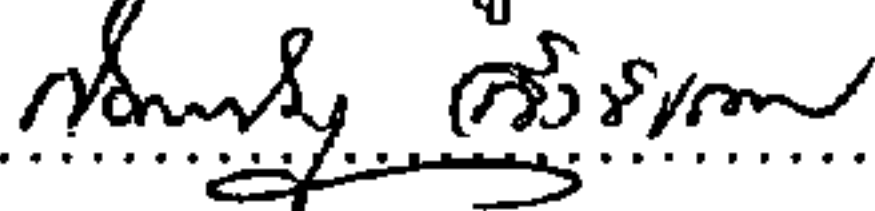
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)

คณะกรรมการสอบ

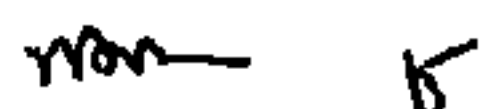
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย ชูธรรมขจร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน)

วันที่ ๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยได้ด้วยความสามารถของ รศ.ดร. ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์ และผศ.อุทัย ชูธรรมขจร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ขนิษฐา มีรสสม ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่กรุณาให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี และขอขอบคุณนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

คุณค่า ความดี และคุณประโยชน์อันจะพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดา คณาจารย์ที่สั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ขวัญสุดา เข้มทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	6
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	7
ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทฤษฎีและแนวคิด.....	11
งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดใหม่.....	30
หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
งานวิจัยในประเทศ.....	42
งานวิจัยในประเทศ.....	47
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	86
ความสำคัญของการวิจัย.....	86
ขอบเขตของการวิจัย.....	87
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	87
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย.....	117
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	125

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร.....	6
2	เปรียบเทียบค่าเรียน เวลาเรียน ในสถานศึกษาต่างๆ.....	41
3	แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร.....	50
4	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ที่ตอบแบบสอบถาม.....	57
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อ ประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน.....	60
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้ ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ.....	61
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว จำแนกเป็นรายข้อ.....	65
8	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ.....	68
9	เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสาย อาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	71

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

<p>10 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของ
นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้
เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้
เพื่อชุมชน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่.....</p>	72
<p>11 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาสาย
อาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ระดับการศึกษาเดิม</p>	73
<p>12 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษา
สายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ
ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
จำแนกตามระดับการศึกษาเดิม เป็นรายคู่.....</p>	74
<p>13 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของ
นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามอาชีพ</p>	76
<p>14 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของ
นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำไปใช้
เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตามอาชีพ
เป็นรายคู่.....</p>	77
<p>15 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของ
นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามรายได้ต่อเดือน</p>	79

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

16	เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของ
นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามหลักสูตรที่ศึกษา.....	80
17	เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของ
นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อ
ประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตามหลักสูตรที่ศึกษา
เป็นรายคู่.....	81
18	ปัญหาเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของ
นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษา
โรงเรียนนอกอำเภอพระนครศรีอยุธยา.....	83
19	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้
ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา.....	84

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การนำความรู้ไปใช้ตามแนวคิดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ของการจัดการศึกษา.....	10
2 ระบบการศึกษา.....	12
3 แนวคิดที่ 1 ในการลงทุนพัฒนาทุนมนุษย์.....	16
4 แนวคิดที่ 2 ในการลงทุนพัฒนาทุนมนุษย์.....	16
5 วงจรเศรษฐกิจประยุกต์กับการศึกษา.....	17
6 การใช้ประโยชน์ของข้อมูลจากการประเมินในอดีต.....	34
7 รูปแบบการประเมินผลหลักสูตรของไทเลอร์.....	36
8 รูปแบบประเมินผลการศึกษาของสแตค.....	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานั้นมีส่วนสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ โดยการศึกษาจะเป็นรากฐานสำคัญในการที่จะพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ก่อนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานในสาขาต่างๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า ประเทศใดก็ตามที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพย่อมสนองตอบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประเทศนั้นจะเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคม เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์โดยตรงของการศึกษากับเศรษฐกิจนั้น ถือว่า คนเป็นปัจจัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยที่คนเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งทั้งในแง่แรงงาน (Labour) และเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) .หน้าที่โดยตรงของการศึกษาต่อเศรษฐกิจ ก็คือ การฝึกฝนคนให้มีความรู้ ความชำนาญ เพื่อสร้างกำลังคนให้มีฝีมือสำหรับการประกอบการผลิตในสาขางานและระดับต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนการศึกษาจะต้องทำหน้าที่ส่งเสริมวิทยาการ ความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติการ และการสร้างทัศนคติที่สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจ (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2532 : 124)

มีการศึกษาพบว่าในอดีตที่ผ่านมา การที่ประเทศไทยสามารถพัฒนาจนก้าวหน้ามาได้ดังเช่นทุกวันนี้ ประเทศไทยได้ใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบสองประการในการพัฒนาประเทศ ประการแรก คือ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีมาก เพื่อการสะสมทุน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ประการที่สอง คือ ความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีราคาถูกจำนวนมาก เพื่อก่อให้เกิดการลงทุนสร้างส่วนเกินและนำไปลงทุนต่อ แต่ในปัจจุบันเงื่อนไขและข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของชาติ ทำให้มีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมๆ กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความเจริญเติบโตในการพัฒนาประเทศเมื่อประกอบกับกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เหตุผลเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้น “ คน ” เป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาที่เด่นชัดมากยิ่งขึ้น (ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. 2543 : 50-51) ดังนั้นถ้าจะให้คนเป็นผู้กำหนด หรือ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาได้ ย่อมจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคนให้มีศักยภาพและขีดความสามารถสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่าการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องพัฒนาคนเสียก่อน และในการพัฒนาคน

ก็ต้องพัฒนาด้วยการศึกษา โดยการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะช่วยรักษาระดับหรืออาจจะช่วยผันแปรการคุกคามในปัจจุบันจากการตกต่ำหรือหยุดนิ่งทางเศรษฐกิจ ดังที่ วาดี ดี.ฮัตตค นักวิชาการทางการศึกษา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า

“ เป็นที่ทราบกันดีว่า การศึกษาระดับประถมศึกษาจะช่วยเพิ่มความสามารถด้านการผลิตของคณงานงานอิสระทั้งในโรงงานและการเกษตรกรรมและจะทำให้มีความชำนาญพอที่จะทำงานแบบจ้างตนเอง มีความสามารถด้านธุรกิจ ช่วยเพิ่มผลผลิตเพิ่มความรอบรู้ ทั้งทางสังคมและวัฒนธรรม และช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ จึงนับได้ว่าการศึกษาคือเป็นปัจจัยที่มีพลังมหาศาลที่จะช่วยให้สามารถเผชิญกับการท้าทายต่างๆได้ ”

ประเด็นปัญหาหลักที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ คือ การจัดการศึกษาของไทยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนยังไม่สามารถสนับสนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในขณะที่ความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยกำลังลดน้อยถอยลงไป สิ่งที่เป็นเรื่องยืนยันก็คือ คุณภาพของคนในสังคมไทย พบว่าในเชิงปริมาณประชาชนชาวไทยมีการศึกษาโดยเฉลี่ยเพียง 5.3 ปีเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาภาคบังคับเดิมของไทย คือ 4 ปี และหากเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร เมื่อเทียบกับอิสราเอล ไทยใช้คน 61 คน จึงจะเท่ากับอิสราเอล 1 คน และความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมประเทศไทยต้องใช้คนถึง 19 คน จึงจะเท่ากับญี่ปุ่น 1 คน โดยสรุปอันดับโลกในการแข่งขันของไทยจึงอยู่ในระดับต่ำมาก ทั้งที่ประเทศไทยใช้ทุนในการจัดการศึกษาสูงในอันดับต้นๆ ของเอเชีย คือ ร้อยละ 3.8 ของค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หรือสูงถึง ร้อยละ 26 ของงบประมาณที่ยังไม่หักใช้หนี้เป็นงบการศึกษา ซึ่งเท่ากับ 221,000 ล้านบาท (สัจฉิน ปัทมราช. 2542 : 43)

การจัดการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง แต่การลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นการลงทุนระยะยาวเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถเลือกประกอบอาชีพได้ตามความถนัด สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ควรที่จะให้ได้ผลคุ้มค่ากับทุนที่ลงไป การลงทุนทางการศึกษาประกอบด้วยเงินทุนหรืองบประมาณที่ใช้เพื่อจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา เช่น อาคารสถานที่ คณงานภารโรง วัสดุอุปกรณ์และเวลา สำหรับนักเรียนนั้นถือเสมือนเป็นตัวป้อน เมื่อนักเรียนเข้าสู่โรงเรียนในฐานะตัวป้อนโรงเรียนก็จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทรัพยากรทางการศึกษาข้างต้นสนับสนุนการผลิต จนกระทั่งนักเรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของโรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นผลผลิต การดำเนินการผลิตนักเรียนย่อมที่จะต้องเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย หากดำเนินการผลิตนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จตามหลักสูตรของโรงเรียนที่กำหนดไว้ย่อมเกิดการ

สูญเปล่า ทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย ที่เรียกว่า การสูญเปล่าทางการศึกษา (บัณฑิต ศัตตราพฤกษ์. 2530 : 143)

เป็นที่ยอมรับกันอยู่อย่างกว้างขวางในขณะนี้ว่า การศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ในประเทศที่กำลังพัฒนารวมถึงในประเทศไทยนั้นไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ในขณะที่รัฐบาลต้องลงทุนอย่างมหาศาลแต่ได้ผลเพียงเล็กน้อย ฌ็อง-พอล แซงต์-ฌอร์น (2543 : 1) กล่าวว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายสูงทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการฝึกอบรมที่นอกจากผู้จัดการอบรมจะต้องใช้เวลา แรงงาน และงบประมาณในการดำเนินงานแล้วยังมีผู้กล่าวว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้และความเข้าใจจากเนื้อหาในการเรียนรู้ไปใช้งานได้เพียงร้อยละ 40 ภายหลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้น จากนั้นก็จะลดลงเหลือประมาณร้อยละ 25 ในเวลา 6 เดือน และเหลือเพียงร้อยละ 15 เมื่อเวลาผ่านไปหนึ่งปี เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งต้องใช้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และอัตราค่าจ้างรวมทั้งทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปติดตามผลการปฏิบัติงานมักมีความเห็นว่า การจัดการศึกษาวิชาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ผู้ที่ได้รับการฝึกอาชีพไปแล้วไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพได้ มีปัญหาการสอนวิชาอาชีพที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ปัญหาผู้เรียนออกกลางคันเนื่องจากมีเวลาอันจำกัด ซึ่งถือว่าเป็นการลงทุนที่ได้ผลไม่คุ้มค่า เป็นความสูญเปล่าทางการศึกษา

เทียนฉาย กีระนันท์ (2532 : 67 - 80) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายประเด็นหนึ่งที่เราควรยึดเป็นกรอบในการจัดการศึกษาอย่างมีเหตุผลทางเศรษฐกิจภายใต้สภาวะปัจจุบันและแนวโน้มของสถานการณ์ในอนาคต คือ ให้มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจสูงที่สุด โดยนัยทั่วไปนั้นความมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจหมายถึง การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้จุดมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาจึงสื่อความหมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่หรือที่ได้รับจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจัดว่าเป็นประสิทธิภาพภายใน (Internal Efficiency) ของระบบการศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และการจัดการศึกษาให้มีผลิตภาพ (Productivity) สูง ส่วนประสิทธิภาพภายนอกระบบการศึกษาที่แสดงความสามารถในการผลิตให้ได้ผลผลิตสูงสุดโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด พิจารณาได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการลดความสูญเสียหรือความสูญเปล่าของการศึกษาให้น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ คาแมท (สมพงษ์ สุชีเกตุ. 2537 : 13 ; อ้างอิงจาก Kamat. 1968 : n.d.) ที่กล่าวว่าความสูญเปล่าทางการศึกษาสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ ซึ่งวัดได้จากความสำเร็จทางการศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสูญเปล่าทางการศึกษาและประสิทธิภาพทางการศึกษาเป็นส่วนเติม (Complement) ซึ่งกันและกัน

จากปัญหาการว่างงาน ปัญหาเรื่องเศรษฐกิจตกต่ำ และปัญหาคุณภาพของการศึกษาที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ประกอบกับเงื่อนไขและข้อจำกัดทางเศรษฐกิจของชาติที่ทำให้ในการพัฒนาประเทศมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัดมากให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยเหตุนี้ทำให้ประชาชนเริ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา และเรียกร้องให้สถาบันการศึกษาแสดงถึงควมมีประสิทธิภาพภายนอก (External Efficiency) จากการลดความสูญเสียหรือความสูญเปล่าของการศึกษาให้น้อยที่สุด และประสิทธิภาพภายใน (Internal Efficiency) จากการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในแง่ของเกณฑ์ที่วัดได้ เพื่อให้ความมั่นใจกับประชาชนว่า ทรัพยากรการศึกษาที่มีอยู่ถูกแจกจ่ายและถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 5 - 6) กล่าวว่า ระบบการศึกษาที่ถือว่าเป็นระบบการศึกษาที่ดี เป็นที่พึงปรารถนาของประชาชน ดึงดูดให้มีผู้มาเรียนแสวงหาความรู้อย่างเนืองแน่น เช่นเดียวกับสินค้าที่มีผู้นิยมใช้ในแง่เศรษฐกิจ คือ การศึกษาที่สามารถเพิ่มทักษะและสมรรถภาพในการผลิต แล้วผู้จบการศึกษามีงานทำเป็นหลักฐาน ซึ่งนับเป็นผลสำเร็จของการศึกษา กล่าวคือ การศึกษาที่พึงปรารถนาควรมีลักษณะที่ชนในชาติต้องการ (Ethnocentrism) มีการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป(Evolutionism) และสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ (Functionalism) ทำให้มีรายได้และเป็นการเพิ่มผลผลิตแก่ประเทศตรงกับเจตนารมณ์ในแง่เศรษฐศาสตร์ การที่จะศึกษาอย่างไร ด้วยวิธีใด มีตำราและฝีมือมากน้อยเพียงใด ยังไม่สำคัญเท่าว่าผู้ที่จบออกมามีทักษะเพียงพอใช้ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งพอมีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว จึงนับได้ว่าเป็นระบบการศึกษาที่ดี

บุญชู แก้วชมภู (2524 : 66 - 130) กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาดูได้จากหลายทาง ทางหนึ่งนั้นคือ การที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือไม่ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะมีลักษณะเป็นผลสะท้อนกลับ (Corrective Feedback) ไปสู่การปรับปรุงการจัดการศึกษาให้ได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนที่ต้องเสียไป และเป็นหลักประกันว่าทรัพยากรทางการศึกษาทุกอย่างขององค์การได้นำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นการสำรวจถึงการนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาฝึกอบรมไปใช้จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่วัดควมมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาได้

ในฐานะที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหลายแห่งและได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในช่วงที่ผ่านมา ทำให้เกิดการว่างงานเป็นจำนวนมาก การเสริมสร้างความรู้ให้กับตนเองจากการเข้ารับการศึกษอบรมในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจึงเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาตน โดยคาดหวังให้เป็นโอกาสในการเพิ่มความก้าวหน้า และรายได้ให้กับตนเองในภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ จากควมมีจำกัดของทรัพยากรทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้นตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้มองเห็นสภาพและความต้องการที่จะ

ศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยข้อคำถามที่ผู้ วิจัยสนใจ คือ การดำเนินโครงการให้การศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ก่อให้เกิดผลผลิตไปตามความคาด หวังของนักศึกษาในการนำความรู้ไปใช้หลังจบการศึกษาหรือไม่ อันจะเป็นเครื่องสะท้อนให้ เห็นถึงประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษา ทั้งในส่วนของประสิทธิภาพภายในจาก การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งครอบคลุมถึงประสิทธิภาพ ภายในนอกจากการลดความสูญเสียหรือความสูญเปล่าของการศึกษา ตลอดจนความสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนเพื่อเตรียมคนออกไปสู่ภาวะตลาดแรงงานได้มากน้อยเพียงไร ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นผลสะท้อนกลับ (Corrective Feedback) ไปสู่แนวทางในการตัดสินใจ ส่ง เสริม ปรับปรุง ในการจัดการศึกษาให้ได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนที่ต้องเสียไป เป็นการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนที่จะเข้าร่วมโครงการต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ ของนักศึกษาสาย อาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพ พระยะสันไปใช้ ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรง เรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดให้ ตรงกับความต้องการของประชาชน
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชา ชีพพระยะสัน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ อย่างสอดคล้องกับ ความ ต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน ปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ลงทะเบียนและเรียนจบในระหว่างเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ปีงบประมาณ 2545 จำนวน 100 คน จำแนกได้เป็น หลักสูตรอาหารขนม 15 คน ตัดเสื้อสตรี 15 คน ตัดผมเสริมสวย 15 คน คอมพิวเตอร์ 15 คน พิมพ์ดีด 15 คน และหลักสูตรขับรถยนต์ 25 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2540 : 105 - 107 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970 : 608 - 609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 80 คน ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละหลักสูตร เพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละหลักสูตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณ ฐวโชติ. 2541 : 82) ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร

หลักสูตร	ประชากร (N)		กลุ่มตัวอย่าง (n) ที่สุ่มเป็นสัดส่วน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาหารขนม	15	15	12	15
ตัดเสื้อสตรี	15	15	12	15
ตัดผมเสริมสวย	15	15	12	15
คอมพิวเตอร์	15	15	12	15
พิมพ์ดีด	15	15	12	15
ขับรถยนต์	25	25	20	25
รวม	100	100	80	100

2.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาของการศึกษาค้นคว้า ในครั้งนี้ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ของ นักศึกษายาอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน คือ

1. การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ
2. การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
3. การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน

3.ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. อายุ
 - 15 – 25 ปี
 - 26 – 35 ปี
 - 36 ปีขึ้นไป
2. ระดับการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน
 - ระดับประถมศึกษา
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 - สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3.อาชีพ

- รับราชการ รัฐวิสาหกิจ
- รับจ้าง ทำงานบริษัท
- ประกอบอาชีพส่วนตัว
- ยังไม่ประกอบอาชีพ

4.รายได้ต่อเดือน

- น้อยกว่า 4,000 บาท
- 4,000 – 7,000 บาท
- 7,001 บาทขึ้นไป

5.หลักสูตรที่ศึกษา

อาหารขนม

ตัดเสื้อสตรี

ตัดผมเสริมสวย

คอมพิวเตอร์

พิมพ์ดีด

ขับรถยนต์

3.2 ตัวแปรตาม

ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน แบ่งออกเป็น

1. การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ ใช้เป็นอาชีพหลัก เช่น ยึดอาชีพ ตัดเสื้อผ้า ตัดผมเสริมสวยเป็นอาชีพที่ทำรายได้เป็นหลัก ใช้ความรู้เป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้เสริม เช่น รับพิมพ์งาน ใช้ในการปรับปรุงอาชีพเดิม เช่น เพิ่มความสามารถในการตัดเสื้อผ้าให้มากขึ้น หรือใช้ความรู้ทำงานในสถานประกอบการ เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานได้ดีขึ้น

2. การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ถ่ายทอดให้กับตนเองและครอบครัว การนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ และการนำความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มวุฒิในการทำงานตามความรู้ที่สูงขึ้น

3. การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ได้แก่ การนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน โรงเรียนหรือ สถานศึกษาต่างๆ หรือนำความรู้ด้านที่เรียนไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่ว่างงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนำความรู้ไปใช้ หมายถึง การนำความรู้และประสบการณ์จากการเรียนการสอน ในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่จัดอยู่ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในหลักสูตรอาหารขนม ตัดเสื้อสตรี ตัดผมเสริมสวย พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ขับรถยนต์ ไปใช้ตามที่คาดหวังใน 3 ด้าน ด้วยกัน คือ

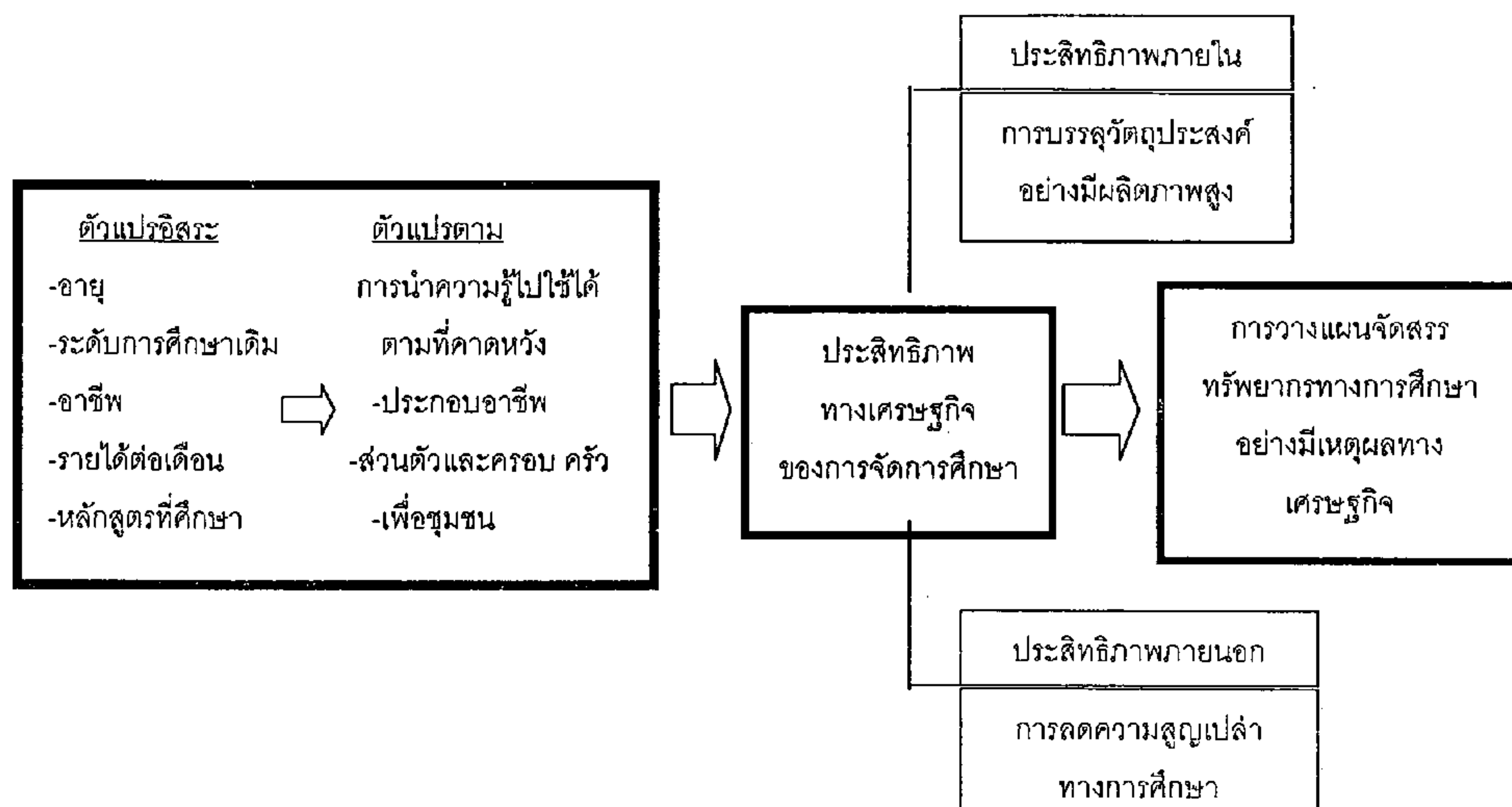
1. การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพหลัก อาชีพเสริม ใช้เพื่อปรับปรุงอาชีพเดิม และทำงานในสถานประกอบการ
2. การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้กับตนเองและครอบครัว เช่น ช่วยแบ่งเบาภาระของครอบครัว การนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ และการนำความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มวุฒิในการทำงานตามความรู้ที่สูงขึ้น
3. การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ได้แก่ การนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน โรงเรียนหรือ สถานศึกษาต่างๆ

ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษา หมายถึง การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่หรือที่ได้รับจัดสรรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันสามารถนำความรู้ที่ศึกษาไปใช้ เพื่อประกอบอาชีพ เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และเพื่อชุมชนได้ตามที่คาดหวัง ถือว่าการจัดการศึกษานั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายและเป็นการลดความสูญเปล่าลงได้ แสดงว่าทรัพยากรทางการศึกษาได้ถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันระยะเวลา 50 ชั่วโมง ตามหลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่จัดอยู่ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นักศึกษาสายอาชีพหลักสูตรพระยาสัน หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรการฝึกอาชีพพระยาสันระยะเวลา 50 ชั่วโมง ในระหว่างเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ปีงบประมาณ 2545 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเป็นผู้ที่จบการฝึกอบรมแล้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย : ตัวแปรและความสำคัญ

ภาพประกอบ 1 การนำความรู้ไปใช้ตามแนวคิดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีระดับการศึกษาเดิมต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่ศึกษาหลักสูตรต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาถึงการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ซึ่งจะเป็นตัววัดถึงควมมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาได้ทางหนึ่ง อาศัยแนวคิดทางด้านฟังก์ชันการผลิต (The Educational Production Function) และทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory) เนื่องจากการศึกษา ตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ กระบวนการทางการศึกษา เป็นกระบวนการผลิต (Production Process) ชนิดหนึ่ง ซึ่งช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้น สิ่งที่ผลิตมีใช้สินค้า หากแต่เป็นสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital) ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการศึกษา จึงนำเสนอทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิด
2. งานการศึกษานอกระบบตามแนวคิดใหม่
3. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

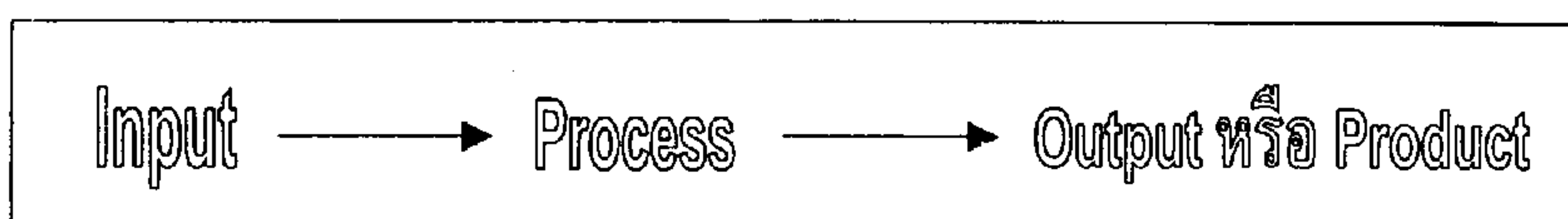
1. ทฤษฎี และ แนวคิด

1.1 แนวคิดทางทฤษฎี : ฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา (The Educational Production Function)

ระบบการศึกษาเป็นระบบการผลิตระบบหนึ่ง และผลผลิตของระบบการศึกษามีหลายอย่าง การวัดผลผลิตทางการศึกษาส่วนใหญ่ ได้นำแนวคิดเรื่องแบบจำลองฟังก์ชันการผลิตมาใช้ โดยฟังก์ชันการผลิต (Production Function) เป็นแนวคิดที่นักเศรษฐศาสตร์นำมาใช้ในการวิเคราะห์การตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรของหน่วยธุรกิจ เมื่อความเป็นไปได้ในการผลิต (Production Possibilities) ของหน่วยธุรกิจหนึ่ง ถูกสมมติให้ถูกควบคุมโดยเทคโนโลยีในการผลิตที่แน่นอน และฟังก์ชันการผลิตอธิบายถึงผลผลิตสูงสุดที่จะสามารถได้รับจากปัจจัยจำนวนหนึ่งที่กำหนดให้ แนวคิดฟังก์ชันการผลิตเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกอุตสาหกรรม แม้แต่ “ การศึกษา ”

โดยสถาบันการศึกษาหนึ่งๆ เปรียบได้กับหน่วยธุรกิจ และทรัพยากรของสถาบันการศึกษา นั้นมีจำกัด และมีสมมติฐานว่า แต่ละสถาบันการศึกษามีเป้าหมายที่จะผลิตสินค้ากลุ่มหนึ่ง (A Bundle Of Goods) ฉะนั้นทรัพยากรที่สถาบันการศึกษานำมาใช้จะถูกเปลี่ยนไปสู่รูปของ ผลผลิตทางการศึกษา (The Education Outputs) โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า ฟังก์ชันการ ผลิตทางการศึกษา (ชูติมา ฉันทวิทย์. 2542 : 35-36)

บัวผิน ศัสตราพฤกษ์ (2530 : 22) ได้รวบรวมระบบการศึกษา ตามแนวคิดของนัก เศรษฐศาสตร์ และสรุปว่า การศึกษาเป็นระบบของโรงงาน คือ มีวัตถุดิบโรงงาน แล้วก็มีผล ผลิต ออกไปขายในตลาด ซึ่งสามารถแสดงได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ระบบการศึกษา

ที่มา : บัวผิน ศัสตราพฤกษ์. (2530). หลักธุรกิจศึกษา. หน้า 22. สงขลา : ภาควิชาบริหาร ธุรกิจ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

Input	ประกอบด้วย ตัวนักเรียนทั้งในแง่ของระดับสติปัญญา สภาพแวดล้อม พื้นเพ ทางบ้าน ฯลฯ ตัวครูในแง่วุฒิของครู ประสบการณ์ทำงาน ฯลฯ
Process	ได้แก่ พฤติกรรมการสอน แรงจูงใจ และสิ่งอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการ เรียนการสอนในโรงเรียนและในชั้นเรียน
Product	ได้แก่ ความรู้ความสามารถของนักเรียนในหลายๆแง่ เช่น สติปัญญา ศีลธรรม และพฤติกรรมทักษะต่างๆ

ซึ่งสอดคล้องกับ วินด์แฮม (ทศพล ขำวิจิตรสุทธิ. 2540 : 6 ; อ้างอิงจาก Windham. 1988 : 581) ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์การศึกษา ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการผลิตของระบบ การศึกษาว่า มีองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) อันเป็นผลต่อเนื่องภายนอกและ อาจเป็นผลพลอยได้ระยะยาว ในแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการผลิตของระบบการศึกษาจะ มีปัจจัยสำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ลักษณะของนิสิตนักศึกษา ลักษณะของครูอาจารย์ ลักษณะของสถานศึกษา ลักษณะของวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน ลักษณะของสิ่งอำนวยความสะดวก
2. กระบวนการ (Processes) มีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ รูปแบบโครงสร้างขององค์การ การศึกษา การเลือกใช้เทคโนโลยี การใช้เวลาของครูอาจารย์ และนิสิตนักศึกษา
3. ผลผลิต (Outputs) มีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตนักศึกษา การมีทักษะ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เรียน
4. ผลลัพธ์ (Outcomes) มีปัจจัยสำคัญ ได้แก่ การจ้างงาน การได้มาซึ่งผลประโยชน์ต่างๆ สถานภาพ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าโดยหลักการฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา (The Educational Production Function) ก็คล้ายกับฟังก์ชันการผลิตอื่นๆ โดยฟังก์ชันการผลิต (Production Function) คือ ความสัมพันธ์ทางคณิตศาสตร์ซึ่งอธิบายการเปลี่ยนรูปทรัพยากร (Inputs) ไปสู่ผลผลิต (Outputs) สำหรับฟังก์ชันการผลิตทางการศึกษา (The Educational Production Function) ก็เช่นเดียวกัน คือ เป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆในกระบวนการศึกษากับผลผลิตจากกระบวนการนั้น

1.2 ทฤษฎีทุนมนุษย์ (Human Capital Theory)

อัมพร วิจิตรพันธ์ (2520 : 8) ได้กล่าวว่า เศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นแขนงหนึ่งของวิชาเศรษฐศาสตร์ที่แตกย่อยออกจากปัจจัยแรงงาน มุ่งเพื่อปรับปรุงแรงงานหรือมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีฝีมือมีสมรรถภาพสูงเพื่อให้ได้ใช้แรงงานเกิดประโยชน์เต็มที่ และมีงานทำ คำว่าทุนมนุษย์ (Human Capital) มีความหมายถึง คนซึ่งได้รับการศึกษาให้มีความรู้ในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงเป็นการลงทุนสร้างทุนมนุษย์ขึ้นมา คือ ทำให้มนุษย์มีความรู้ที่จะก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต สำหรับเศรษฐศาสตร์การศึกษา เป็นการลงทุนในทุนมนุษย์ และการเลือกลงทุนภายใต้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าเศรษฐศาสตร์การศึกษาจะช่วยให้ตอบปัญหาได้ว่า

1. ภายใต้งบประมาณที่จำกัด จะเลือกลงทุนทางการศึกษาอะไรและเพื่อใคร
 2. จะจัดการศึกษาอย่างไร สถาบันการศึกษาควรจะได้เตรียมการศึกษาระดับใดบ้าง
- เพื่อสนองความต้องการของครัวเรือน คน สังคม

3. จะวางแผนการศึกษาอย่างไร เพราะการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์คือ การลงทุน ในทุนมนุษย์ด้วยความคาดหวังว่าจะผลิตได้ดีขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต ถ้าคนที่มีการศึกษา ไม่มีการจ้างงาน ก็ไม่มีการผลิตและไม่มีการรายได้

สมิธ (อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคา. 2524 : 6 ; อ้างอิงจาก Smith. 1776) กล่าวไว้ว่า การศึกษามีค่าใช้จ่ายทั้งแรงงานและเวลา ผู้ที่ได้รับการศึกษา แล้วจะสามารถประกอบกิจการที่ยุ้งยากกว่าและด้วยประสิทธิภาพเหนือกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา การศึกษาทำให้เกิดผลกำไรเช่นเดียวกับผลกำไรต่อทุนในรูปอื่นๆ

มาร์แชลล์ (อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคา. 2524 : 6 ; อ้างอิงจาก Marshall. n.d.) ได้แสดงความเห็นว่า การที่บิดาพยายามส่งบุตรให้เล่าเรียนเพื่อให้บุตรมีรายได้ เลี้ยงชีพตนเองในอนาคตก็เหมือนกับการที่บิดาลงทุนซื้อเครื่องจักรเพื่อยกให้บุตรเป็นผู้ดูแลและ ได้ผลผลิตจากเครื่องจักรเป็นรายได้ต่อไปในอนาคต

ชูสท์ (บุญชู แก้วชมภู. 2524 : 6 ; อ้างอิงจาก Schultz. n.d.) เห็นว่า คน คือ ความมั่งคั่งของประเทศ วัดได้จากผลผลิตที่มาจากแรงงาน ซึ่งความสามารถในการผลิตเหนือ กว่าปัจจัยการผลิตชนิดอื่นๆเป็นอันมาก ความรู้ความชำนาญงานซึ่งได้จากการศึกษาเรียนรู้ คือ ผลผลิตจากการลงทุนทางการศึกษาและเป็นตัวที่ทำให้ประเทศมีการพัฒนา ปรากฏการณ์ทาง เศรษฐกิจที่แตกต่างกันอย่างกว้างขวางที่สังเกตเห็นได้นั้น อาจตีความว่า เนื่องมาจากความแตกต่างในเรื่องการสร้างทุนมนุษย์ (Human Capital Formation)

จุฑา มนัสไพบุลย์ (2537 : 41- 42) กล่าวไว้ว่า มนุษย์หรือทักษะและความสามารถ ของมนุษย์นั้น ควรจัดรวมเข้าเป็นทุนประเภทหนึ่ง เรียกว่า ทุนมนุษย์ ซึ่งก็คือ แหล่งสะสมของ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ความชำนาญงานของแต่ละบุคคล การศึกษาและการฝึกอบรมเป็น เรื่องของการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสต็อกของทุนมนุษย์ เมื่อพิจารณาการผลิตในระบบ เศรษฐกิจพบว่าปัจจัยการผลิตทั้ง 4 ประการ คือ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการนั้น มนุษย์เป็นองค์ประกอบของปัจจัยการผลิตถึง 2 ใน 4 ประการข้างต้น คือเป็นทั้งแรงงานและผู้ ประกอบการ และส่วนสำคัญที่สุดในการผลิตของระบบเศรษฐกิจก็คือ แรงงานซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ นั่นก็คือ แรงงานหรือมนุษย์เป็นปัจจัยการผลิต (Product Factor) ในระบบเศรษฐกิจ ในแง่อุปทานของปัจจัยการผลิตในระบบเศรษฐกิจ มนุษย์ ก็เป็นอุปทานของปัจจัยการผลิตในระบบเศรษฐกิจด้วย ดังนั้นมนุษย์จึงเป็นทรัพยากรชนิดหนึ่ง คือ เป็นทรัพยากรมนุษย์ ในทางเศรษฐศาสตร์เรามักจะเรียกทรัพยากรมนุษย์ว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital) อันนอกเหนือไปจากทุนกายภาพ การที่มนุษย์มีฐานะเป็นทุนมนุษย์ เป็น ปัจจัยการผลิตและเป็นอุปทานของปัจจัยการผลิตในระบบเศรษฐกิจนั้นก็เพราะว่า

1.การพัฒนาและสร้างทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งสร้างด้วยการให้การศึกษา นั้น มีต้นทุนค่า ใช้จ่ายเกิดขึ้นด้วย

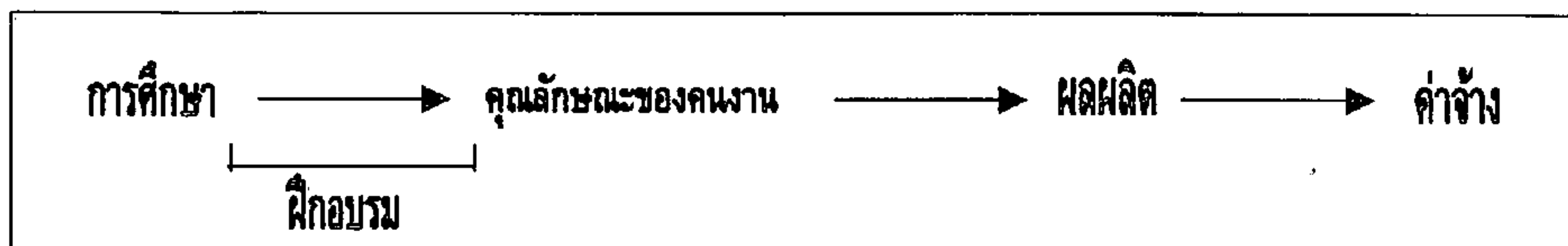
2.ผลผลิตที่ได้จากทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะนั้นย่อมทำให้ผลผลิตของชาติเพิ่มขึ้น

3. ค่าใช้จ่ายใดๆที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีผลทำให้ผลผลิตของชาติเพิ่มขึ้น ในที่สุดจะทำให้ความมั่งคั่งของชาติเพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อมนุษย์ถือเป็นทุนประเภทหนึ่ง ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงค่าของทุนมนุษย์ได้ โดยอาจเพิ่มหรือลดมูลค่าได้เมื่อเวลาผ่านไป การให้การศึกษาเป็นวิธีการลงทุนแบบหนึ่งเพื่อเพิ่มค่าของทุนมนุษย์ เป็นลักษณะของการลงทุนใหม่ เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือในสาขาวิชาใหม่ๆ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะสูงขึ้นกว่าเดิมที่เป็นอยู่ ทั้งนี้การฝึกฝนอบรมและการศึกษาเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตหรือเพิ่มความชำนาญแก่ผู้ที่ได้รับลักษณะความชำนาญของแรงงาน มีดังนี้

1. การที่แต่ละคนจะมีความชำนาญจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝน ซึ่งโครงการการศึกษาบางประเภทจะต้องใช้เวลาเป็นปีแทนที่จะเป็นช่วงเวลาสั้นๆ
2. ความชำนาญนั้นจะเสื่อมลงไปตามกาลเวลา อันเนื่องจากความจำที่ลดลง หรือความชำนาญนั้นน้อยเกินไป ซึ่งปกติแล้วจะลดลงตามอายุของคน
3. ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินและมีใช้ตัวเงิน อันได้จากความชำนาญนั้นๆจะเกิดขึ้นในช่วงเวลาหนึ่งๆ
4. เนื่องจากความชำนาญเป็นสิ่งที่ได้รับการเรียนรู้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งย่อมเสื่อมถอยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ดังนั้นการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หรือการฝึกอบรมใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยให้ลดความเชลาหรือป้องกันมิให้ความชำนาญนั้นเสื่อมถอยลง

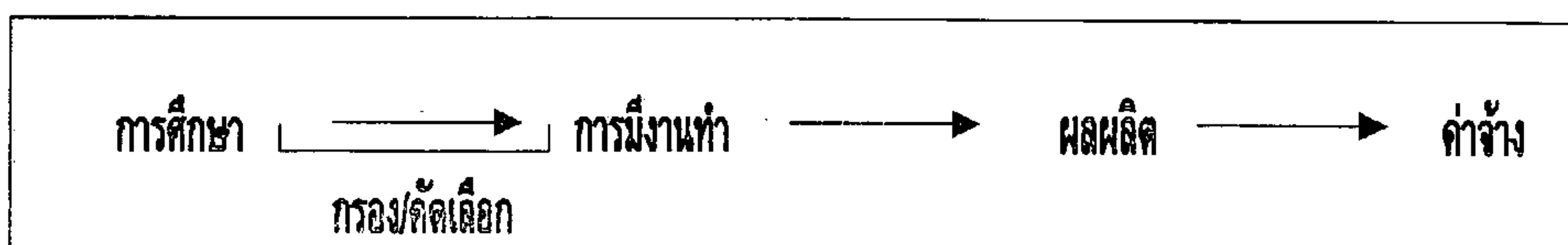
ตามทฤษฎีทุนมนุษย์ ผลผลิตย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของคนงานซึ่งรวมถึงสุขภาพร่างกาย สติปัญญา ทักษะ และคุณลักษณะอื่นๆของคนผู้นั้น ดังนั้นถ้าต้องการผลผลิตสูงก็จำเป็นต้องลงทุนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีสมรรถภาพที่ดี การลงทุนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีอยู่ 2 แนวคิด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 19-20) แนวคิดแรก เห็นว่าการศึกษาคือหน้าที่ฝึกคุณลักษณะที่ดีให้คนงาน ซึ่งจะมีผลต่อผลผลิต และต่อค่าจ้างของเขามากขึ้น อีกต่อหนึ่ง ตามแนวคิดนี้ โรงเรียนจะต้องฝึกอบรมผู้เรียนให้มีความสามารถทุกอย่าง ทั้งความรู้ นิสัยในการทำงานและทักษะ ดังนั้นจึงต้องลงทุนมาก ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 แนวคิดที่ 1 ในการลงทุนพัฒนาทุนมนุษย์

ที่มา : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชา การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ = *Lifelong Education and Nonformal Education* หน่วยที่1-8. หน้า 19-20. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย.

ส่วนแนวคิดที่สอง เห็นว่าการศึกษควรทำหน้าที่เป็นเครื่องกรองหรือเครื่องมือคัดเลือก เพราะผลผลิตจริงๆ แล้วไม่ได้ขึ้นกับคุณลักษณะของงานแต่ขึ้นอยู่กับลักษณะของงานมากกว่า โรงเรียนตามแนวคิดนี้ทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนแก่นายจ้าง เพื่อให้ นายจ้างสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการคัดเลือกคนงานและมอบหมายงานที่เหมาะสมให้ทำได้

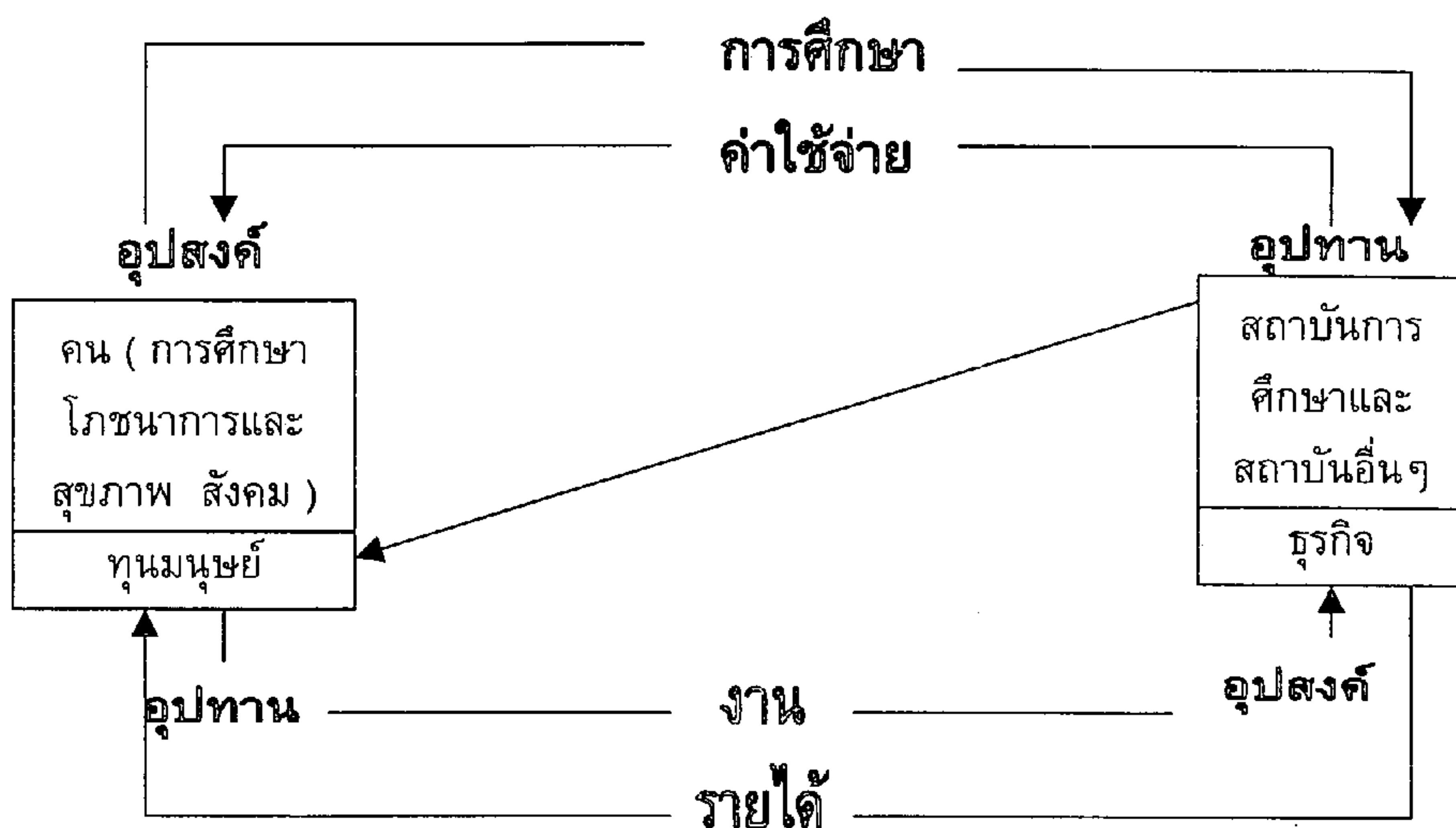

ภาพประกอบ 4 แนวคิดที่ 2 ในการลงทุนพัฒนาทุนมนุษย์

ที่มา : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชา การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ = *Lifelong Education and Nonformal Education* หน่วยที่1-8. หน้า 19-20. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย.

โดยสรุป ความชำนาญของแรงงานจึงคล้ายกับทุนกายภาพอื่นๆ เช่น โรงงานหรือเครื่องจักรซึ่งต้องคอยดูแลรักษามีให้มีการเสื่อมสภาพลง และการศึกษา คือ ขบวนการผลิตที่ช่วยเพิ่มทุนมนุษย์ เปลี่ยนแปลงให้มนุษย์มีคุณภาพดีขึ้นเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่ผลิตสินค้าเพื่อเป็นวัตถุดิบในขบวนการผลิตต่อไป กล่าวได้ว่าการศึกษผลิตทุนมนุษย์ซึ่งจะเป็นวัตถุดิบที่ก่อให้เกิดสินค้าและบริการอีกทอดหนึ่ง ดังนั้น ทุนมนุษย์ (Human Capital) จึงมีความหมาย

ถึง คนซึ่งได้รับการศึกษาให้มีความรู้ในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการศึกษาเป็นการลงทุนสร้างทุนมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความรู้ที่จะก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคต ดังภาพ

ภาพประกอบ 5 วงจรเศรษฐกิจประยุกต์กับการศึกษา

ที่มา : อัมพร วิจิตรพันธ์และอัญชลี ค้อคงคา. (2524). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. หน้า 10.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

1.3 การศึกษาเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยแนวคิดเรื่องผลิตภาพ (Productivity)

การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง ความเจริญและการทำให้เจริญทางเศรษฐกิจทั้งระดับบุคคลและระดับส่วนรวม เช่น การมีรายได้เพิ่ม การมีงานทำ และการกระจายรายได้ เป็นต้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจอาจจะกระทำได้โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และอาจทำให้เกิดความเจริญด้านเศรษฐกิจทั้งระดับบุคคลหรือจุลภาคและระดับส่วนรวมหรือมหภาค นักเศรษฐศาสตร์ยอมรับว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความเจริญทางเศรษฐกิจ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจจึงควรมุ่งที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยการเพิ่มทักษะความรู้และทัศนคติแก่มวลประชากรในชาติให้มากขึ้น รวมทั้งให้มีการใช้ทรัพยากรมนุษย์อย่างคุ้มค่าด้วย การจัดการศึกษาเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจนั้น อาจมีจุดเน้นในเรื่องการจัดการศึกษาที่สัมพันธ์กับปัญหาเศรษฐกิจของประเทศ โดย

1. จัดการศึกษาที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาในสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาที่ไม่สูญเปล่า เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

2. จัดการศึกษาที่สัมพันธ์กับชีวิตการทำงาน หากสังคมใดประกอบด้วยคนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง สังคมนั้นก็สามารถพัฒนาด้านเศรษฐกิจได้รวดเร็ว การศึกษาของแต่ละสังคมจึงควรสอดคล้องกับชีวิตการทำงานของสังคมนั้นๆ โดยจัดการเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับการนำไปใช้ คือ สอนเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง

3. จัดการศึกษาที่ส่งเสริมการทำงานอิสระและส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาการศึกษาจะต้องส่งเสริมการทำงานอิสระ โดยผู้เรียนได้มองเห็นช่องทางของการสร้างงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความภาคภูมิใจต่อการเป็นเจ้าของกิจการ

ดังนั้น กล่าวได้ว่า การพัฒนาด้านเศรษฐกิจจะดำเนินไปได้มากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับมนุษย์และคุณภาพในเชิงเศรษฐกิจของมนุษย์ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการศึกษาอีกทอดหนึ่ง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 226-227)

วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์ (2542 : 38- 48) กล่าวว่า ความสำเร็จของการผลิตสินค้าและบริการขึ้นกับขีดความสามารถในการแข่งขันกับผู้ผลิตรายอื่นๆ โดยที่ผลิตภาพนั้นเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงขีดความสามารถในการแข่งขันของกิจการ การเพิ่มผลิตภาพเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ของทุกฝ่ายในระบบเศรษฐกิจ เป็นการทำให้ระบบเศรษฐกิจสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของปัจจัยการผลิต (Change in the Quality of Inputs) เป็นหนึ่งในหลายปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ โดยทั่วไปการที่คุณภาพของปัจจัยการผลิตดีขึ้นจะมีผลทำให้ผลิตภาพดีขึ้นไปด้วย นอกจากด้านวัสดุ และทุนแล้ว การปรับเปลี่ยนคุณภาพของปัจจัยการผลิต เช่น คุณภาพของแรงงานยังเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปได้มากและสามารถปรับปรุงได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะในระยะสั้น การเปลี่ยนแปลงคุณภาพของปัจจัยการผลิตในส่วนของแรงงาน จะมีอิทธิพลต่อการเพิ่มผลิตภาพที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งเพิ่มขึ้นและลดลงขึ้นอยู่กับการวางแผนดำเนินงานของวิสาหกิจนั้นๆ ในระยะเวลาที่ต่างกันไป

อริยพร สมจิตต์ (2534 : 4) กล่าวว่า การที่ถือว่าคนเป็นปัจจัยสำคัญของระบบ การผลิตเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญทั้งในแง่แรงงาน (Labour) และเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) การฝึกฝนคนให้มีความรู้ ความชำนาญ เพื่อสร้างกำลังคนให้มีฝีมือสำหรับการประกอบการผลิตในสาขางาน และระดับต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจ เป็นสิ่งจำเป็น

ไวเซ (บั๊วผิน ศัสตราพฤกษ์. 2530 : 23 ; อ้างอิงจาก Vaizey. n.d.) นักเศรษฐศาสตร์และนักการศึกษากล่าวไว้ในหนังสือ The Economics of Education ว่า การศึกษามีบทบาทในการเพิ่มผลิตภาพและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ 5 ประการ คือ

1. การศึกษามีส่วนช่วยจัดหากำลังคน และช่างเทคนิคที่ชำนาญงาน ถ้าปราศจากบุคคลดังกล่าว แม้จะมีทุนทางวัตถุแล้วก็ตาม งานที่ทำนั้นก็อาจไร้ประโยชน์หรือสูญเปล่า

2. การศึกษาก่อให้เกิดบรรยากาศสำหรับการเติบโตโดยการฝึกชนชั้นและกรรมกรให้มีสมรรถวิสัยในการคิดที่ไกลกว่าความต้องการที่จำเป็นและความทุกข์ยากเฉพาะหน้า

3. การศึกษาจะสอนให้ศิกรู้จักทักษะง่ายๆที่เป็นพื้นฐานเหมาะสมกับชนบทให้สามารถผลิตได้มากกว่าระดับพอยังชีพ ซึ่งอาจเป็นพื้นฐานสำหรับการสะสมในรูปของวัตถุ

4. ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงจะมีรายได้สูง

5. ทำให้มีการสะสมในรูปของวัตถุ

วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์ (2542 : 39 – 40) กล่าวว่า การเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต นับเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในภาวะที่ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยมา เพื่อให้กิจการดำเนินไปอย่างมีกำไรตามสมควร การเพิ่มผลผลิตภาพมีผลประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในทุกระดับ ทุกสาขา ดังนี้

1. ในกลุ่มพนักงานหรือผู้ใช้แรงงาน

การเพิ่มผลผลิตภาพช่วยให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์ตอบแทนจากการทำงานยุติธรรม และได้ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น สภาพการทำงานดีขึ้น คุณภาพชีวิตสูงขึ้น มีความมั่นคงในงานที่ทำ และการพัฒนาความสามารถและทักษะ

2. ในกลุ่มผู้บริโภค

การเพิ่มผลผลิตภาพทำให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าและบริการในราคาถูกลง ถ้าอยู่ในตลาดแข่งขันเสรีเมื่อต้นทุนการผลิตต่ำลง ผู้ผลิตจะลดราคาสินค้าลง มีสินค้าคุณภาพดีขึ้นและมีให้เลือกมากขึ้น ผู้ผลิตมีการแข่งขันทางปริมาณสินค้าที่นำออกขายในตลาด

3. ในกลุ่มผู้ผลิต

การเพิ่มผลผลิตภาพทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิต ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงขึ้น ทำให้สามารถขยายการลงทุนเพิ่มออกไป ทำให้มีสินค้าและบริการออกสู่ตลาดมากขึ้น เป็นการสร้างงานเพิ่มขึ้น เป็นการยกระดับความสามารถทางเทคโนโลยี ซึ่งมีผลต่อคุณภาพสินค้าที่ผลิตสามารถปรับปรุงฐานะการแข่งขันในตลาด

4. ในด้านรัฐบาล

การเพิ่มผลผลิตภาพทำให้สามารถจัดหาสาธารณูปโภคและบริการทางสังคมได้มากขึ้น และดีขึ้น สามารถดำเนินการตามโครงการพัฒนาต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ในระดับประเทศโดยส่วนรวม

การเพิ่มผลผลิตภาพทำให้ลดภาวะเงินเฟ้อลง มาตรฐานการครองชีพของประชาชนสูงขึ้น
ขยายและกระจายโอกาสการจ้างงานมากขึ้น ขจัดหรือลดความขัดแย้งทางสังคมลง
ผู้บริโภคมีอำนาจซื้อมากขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532 : 219-220 ; อ้างอิงจาก เจลีย์ว บุรีภักดี.ม.ป.ป.) กล่าวว่า การศึกษาก่อให้เกิดการทำงานเพื่อสร้างความเจริญด้านเศรษฐกิจ ซึ่งแบ่งเป็น การทำให้เจริญ กับ ความเจริญที่เกิดจากการกระทำ ทั้งระดับจุลภาค (Micro Level) และระดับมหภาค (Macro Level) ดังนี้

การทำให้เจริญด้านเศรษฐกิจ	ความเจริญด้านเศรษฐกิจ
<u>ก.ระดับบุคคลหรือจุลภาค</u>	<u>ก.ระดับบุคคลหรือจุลภาค</u>
-แต่ละคนแสวงหางานทำที่เหมาะสม	-แต่ละคนมีอาชีพที่ดี
-แต่ละคนทำงานอย่างขยันขันแข็ง	-แต่ละคนมีรายได้ดี
-แต่ละคนมีวินัยและความรับผิดชอบทางการเงิน	-แต่ละคนมีของกินของใช้พอเพียง
-แต่ละคนประหยัดและเก็บออม	-แต่ละคนมีทรัพย์สินพอเพียง
-แต่ละคนแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ	-แต่ละคนมีโอกาสทางเศรษฐกิจ
<u>ข. ระดับส่วนรวมหรือมหภาค</u>	<u>ข. ระดับส่วนรวมหรือมหภาค</u>
-รัฐสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	-ส่วนรวมมีโครงสร้างพื้นฐานอำนวยความสะดวกกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
-รัฐส่งเสริมและช่วยเหลือการสร้างงานหรือแสวงหางานของบุคคล	- ผลผลิตและรายได้ของประเทศดี
-รัฐสร้างระบบประกันให้แก่บุคคลทางเศรษฐกิจ	-มีตำแหน่งงานหรือโอกาสทำงานอย่างพอเพียงสำหรับคนที่ต้องการทำงาน
	-มีหลักประกันให้ประชาชนโดยทั่วไป

1.4 แนวคิดประสิทธิภาพการผลิต

เมสัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537 : 18 ; อ้างอิงจาก Mason. 1981 : 172) ได้กล่าวว่า หนทางที่จะนำไปสู่ ประสิทธิภาพ เริ่มต้นที่การวัดผลผลิต และผู้บริหารองค์การอย่างมีประสิทธิภาพมักจะปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วัดผลผลิตจากกระบวนการผลิตขององค์การนั้น
2. เปรียบเทียบกระบวนการผลิตที่ทำอยู่กับทางเลือกอื่น
3. จัดสรรทรัพยากรใหม่เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตที่ประสิทธิภาพน้อยและมีความสูญเปล่า

คำว่า ประสิทธิภาพ ความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ชนะจิต โมพิยะสุวรรณ. 2543 : 20 ; อ้างอิงจาก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2538 : 511) หมายถึง

ถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน นอกจากนี้คำว่าประสิทธิภาพยังใช้ควบคู่กับคำอื่น ๆ เช่น ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพของการศึกษา เป็นต้น

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 12) ได้กล่าวถึงความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือการทำงานที่ต้องการให้ได้รับประโยชน์สูงสุดโดยพิจารณาจากผลงานที่ปฏิบัติ

สุรศักดิ์ นานานุกูล และคนอื่นๆ (2527 : 149-150) ได้กล่าวเกี่ยวกับประสิทธิภาพว่า การปฏิบัติงานใดๆจะมีตัวแปรใหญ่ๆ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นตัวแปรที่ใส่เข้าไปในการปฏิบัติงาน (Input) อันได้แก่ เงิน เครื่องจักร วัตถุดิบ การจัดการและคน ซึ่งตัวแปรเหล่านี้สามารถที่จะจัดสรรโยกย้ายถ่ายเทให้มากน้อยอย่างไรก็ได้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นตัวแปรอิสระ ผลผลิตที่ได้นับว่าเป็นตัวแปรตาม ดังนั้นการที่เราจะพิจารณาว่าการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพหรือไม่จึงต้องพิจารณากันที่ตัวแปรที่ใส่เข้าไปและผลผลิตที่ออกมา

คำว่า ประสิทธิภาพการผลิต หมายถึง การผลิตผลผลิตในปริมาณที่กำหนดให้ด้วยต้นทุนการผลิตที่ต่ำสุด หรือ การผลิตผลผลิตด้วยต้นทุนที่กำหนดให้แต่ได้ปริมาณการผลิตสูงที่สุด จากบทความของ ฟาแรน (อัจฉรา ประเสริฐบัญชาชัย. 2544 : 41 ; อ้างอิงจาก Farrell. 1957 : 253-281) ได้อธิบายการวัดประสิทธิภาพการผลิต โดยได้แบ่งประสิทธิภาพการผลิตออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการผลิตในเชิงเทคนิค (Technical Efficiency) หมายถึง ประสิทธิภาพการผลิตที่เกิดจากการที่หน่วยผลิตสามารถผลิตได้บนเส้น Production Frontier ซึ่งเป็นจุดการผลิตที่ได้ปริมาณผลผลิตมากที่สุดจากปัจจัยการผลิตที่กำหนด หรือ จุดผลิตที่ใช้ปัจจัยการผลิตน้อยที่สุด ณ ระดับปริมาณผลผลิตที่กำหนด

2. ประสิทธิภาพการผลิตในเชิงราคา (Price Efficiency) เป็นการพิจารณาประสิทธิภาพการผลิตที่เกิดจากการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่ทำให้เกิดต้นทุนต่ำสุด จากผลผลิตที่กำหนดให้จำนวนคงที่จำนวนหนึ่ง

3. ประสิทธิภาพของการผลิตโดยรวม (Overall Efficiency) เป็นประสิทธิภาพทั้งหมดในการผลิตโดยหน่วยผลิตสามารถทำการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเชิงเทคนิค และเชิงราคา

บัวผิน ศัสตราภักดิ์ (2530 : 140-142) กล่าวว่าประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การพิจารณาผลงานที่ทำสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ทุกประการที่กำหนดไว้ ในลักษณะได้ผลงานมากกว่าทุนที่ลงไป และเป็นที่พึงพอใจในผลงานที่ออกมาของผู้ร่วมงานและองค์กร และมีการประหยัดด้วย ซึ่งเป็นการพิจารณาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และงานที่มีประสิทธิภาพเขียนเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$E = (O - I) + S$$

ในที่นี้สมมติให้

- E แทน ประสิทธิภาพ
- O แทน ผลงานที่ออกมา
- I แทน ปัจจัยการผลิตที่ใส่เข้าไป
- S แทน ความพึงพอใจในผลงานที่ออกมาของผู้ร่วมงานและองค์กร

ดังนั้น ประสิทธิภาพตามความหมายนี้จึงเป็น การเปรียบเทียบงานจากผลผลิต ที่บรรลุทั้งวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้กับปัจจัยที่ใช้ โดยคำนึงถึงความพอใจของผู้ร่วมงาน องค์กร และมีการประหยัดด้วย ส่วนประสิทธิผล จะหมายถึง การพิจารณาถึงผลงานที่ได้ทำสำเร็จลุล่วง ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้เป็นหลัก เป็นการนำเอาผลงานที่สำเร็จมาแล้วมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์

ธีระ ฤกษ์เจริญ (2530 : 44-45) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิต หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาให้นิสิตทุกคนสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประหยัดทั้งงบประมาณ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์และเวลาในการผลิต ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$E = n + r + t$$

- เมื่อ
- E แทน ประสิทธิภาพในการผลิต
 - n แทน จำนวนนิสิตที่สำเร็จ
 - r แทน ทรัพยากรที่ใช้
 - t แทน ระยะเวลาที่ใช้

นั่นคือ การผลิตจะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เมื่อการจัดการศึกษาทำให้นิสิตทุกคนสำเร็จ การศึกษาได้ตามหลักสูตรกำหนด โดยประหยัดงบประมาณ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์และเวลาในการศึกษาด้วย

คำว่า ประสิทธิภาพในระบบการศึกษานั้น ก่อ สวัสดิพาณิชย์ และคนอื่นๆ (2513 : 21) ให้ความหมายว่า เป็นการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้เงื่อนไขของเวลาและการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดที่สุด ทั้งนี้การศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของการศึกษา ควรจะดูที่จำนวนและคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับหรือสาขาหนึ่ง แล้วนำมาเปรียบเทียบกับทางการศึกษา แต่โดยที่กิจการทางการศึกษานั้นต้องอาศัยระยะเวลานาน และต้องอาศัยวิธีการที่ซับซ้อนกว่าการผลิตกำลังคนตามที่ต้องการ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางการศึกษาจึงเป็นวิธีที่ซับซ้อนและยุ่งยากไม่น้อย

แสวง ปิ่นมณี (2528 : 21) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพภายในระบบการศึกษา หมายถึง ความสามารถภายในระบบการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามข้อกำหนดในหลักสูตร โดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขของเวลาและการใช้ทรัพยากรต่างๆ ซึ่งคิดเป็นค่าใช้จ่ายตลอดระยะเวลาของการศึกษาน้อยที่สุด เป็นต้น

สำหรับประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาเป็นการตัดสินใจว่าจะผลิตและให้บริการทางการศึกษาในลักษณะหรือระดับใดจึงจะเรียกได้ว่าเป็นระดับของผลผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงสุดทางเศรษฐกิจ (Economic Efficient Level Of Output) และจัดสรรทรัพยากรในการผลิตอย่างไรจึงจะทำให้มีการใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิตผลผลิตระดับดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูงสุด (Efficient Allocation Of Resources) เพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพในการผลิตดังกล่าวโดยทั่วไป ผลประโยชน์ตอบแทน (Benefits) เป็นสิ่งที่พึงปรารถนา กล่าวอีกนัยหนึ่ง ปริมาณการผลิต ณ จุดที่ผลประโยชน์ตอบแทนสุทธิ (Net Benefit) มีระดับสูงสุด จะเป็นระดับที่ควรเลือกทำการผลิต ซึ่งจะทำให้มีการใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป้าหมายสำคัญ คือ การจัดสรรทรัพยากรในการผลิตให้มีประสิทธิภาพ โดยหลักการแล้ว ได้มีการพิจารณาแล้วว่า ระดับการผลิตที่มีประสิทธิภาพนั้นคือ ระดับการผลิตซึ่งทำให้ผลประโยชน์ตอบแทนสุทธิที่ได้รับมีค่าสูงสุด ซึ่งกำหนดโดยการพิจารณาที่มูลค่าของค่าใช้จ่ายเพิ่ม (Marginal Cost หรือ MC) เท่ากับค่าของผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่ม (Marginal Benefit หรือ MB) ในกรณีของผลประโยชน์ตอบแทนทางการศึกษา ในทางส่วนตัวแล้วบุคคลที่เข้ารับการศึกษาล่าเรียน ผลประโยชน์โดยตรง คือ การมีโอกาสได้ทำงานมีรายได้สูงขึ้น หรือการมีโอกาสก้าวหน้าสูงขึ้นของแต่ละบุคคลภายหลังจบการศึกษา แต่ผลประโยชน์ตอบแทนภายนอกที่สังคมได้รับจากการที่สมาชิกในสังคมได้รับการศึกษาสูงขึ้น อาจได้แก่ ความเป็นพลเมืองดีของประชาชน และการมีส่วนร่วมสูงขึ้นของประชาชนในการปกครองแบบประชาธิปไตย (ณัฐพล ชันธไชย . 2534 : 4 – 27)

บุญชู แก้วชมภู (2524 : 64-66) กล่าวว่า ปกติทรัพยากรทางการศึกษามีจำกัดควรใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประสิทธิภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ คุณภาพของผลที่เกิดจากการศึกษา และประสิทธิภาพในการทำให้เกิดผลนั้น

โดยหลักการแล้ว เมื่อได้ลงทุนทางการศึกษาไปแล้วจะต้องดูว่า ผลที่ได้ออกมาคุ้มค่ากับทุนที่ลงไปหรือไม่ นั่นคือ ต้องดูที่ Output คือดูว่าผลผลิตมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ควรดูว่านักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือไม่ หากใช้การดูเพียงว่าทำข้อสอบได้คะแนนสูงหรือไม่เท่านั้น ซึ่งตรงกับสำนวนไทยที่ว่า ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ซึ่งหาใช่ประสิทธิภาพทางการศึกษาที่แท้จริงไม่ ดังนั้น หากจะดูประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาจึงควรดูที่ประสิทธิผลของการศึกษา เรื่องประสิทธิผลการศึกษาจึงสำคัญและเกี่ยวกับเศรษฐกิจการศึกษาอย่างแยกไม่ออก

นอกจากนี้นักวิชาการทางการศึกษาได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาไว้ เช่น

เทียนฉาย กีระนันท์ (2532 : 67-80) ได้กล่าวไว้ว่า กรอบในการจัดการศึกษาอย่างมีเหตุผลทางเศรษฐกิจ คือ ให้มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจสูงที่สุดและให้มีความเป็นธรรมทาง

เศรษฐกิจ โดยนัยทั่วไปนั้น ความมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจหมายถึง การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้จุดมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาจึงสื่อความหมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่หรือที่ได้รับจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจัดว่าเป็นประสิทธิภาพภายใน (Internal Efficiency) ของระบบการศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และการจัดการศึกษาให้มีผลิตภาพ

(Productivity) สูง ส่วนประสิทธิภาพภายนอกระบบการศึกษาเป็นความสามารถในการผลิตให้ได้ผลผลิตสูงสุดโดยใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดหรือลดความสูญเปล่าของการศึกษาให้น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริชัย ชินะดังกูร (2526 : 19) ที่พบว่า ความสูญเปล่าทางการศึกษา หมายความว่า ได้ 2 กรณี คือ ความสูญเปล่าภายในระบบอันเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา และความสูญเปล่านอกระบบ อาจพิจารณาได้จากอัตราการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้จบการศึกษาไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ

กล่าวได้ว่า ความมุ่งหมายในการลดความสูญเปล่าทางการศึกษาก็เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพทั้งภายในระบบและนอกระบบเป็นสำคัญ โดยการทำให้ผู้จบการศึกษาแล้วได้ใช้ความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งจะสะท้อนถึงการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่น้อยหรือจำนวนจำกัดให้เกิดผลประโยชน์อย่างสูงสุดบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ อันแสดงถึงประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษานั้นเอง

สำหรับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษานั้น เฉลียว บุรีภักดี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 186-188) กล่าวว่า แยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพภายนอกระบบการศึกษา (External Efficiency) หรือ ที่เรียกว่าประสิทธิผลของระบบการศึกษา และประสิทธิภาพภายในระบบการศึกษา (Internal Efficiency) โดย

1. ประสิทธิภาพภายในระบบการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมายภายในเวลาที่กำหนดโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดที่สุด การวิเคราะห์ประสิทธิภาพภายในระบบการศึกษา วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการศึกษาในเชิงปริมาณซึ่งมักหมายถึงผู้สำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด กับ ระยะเวลา หรือ การใช้ทรัพยากรเป็นหลัก ถ้ามีผู้สำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดโดยประหยัดทรัพยากรทางการศึกษา ถือได้ว่าการจัดการศึกษาของสถาบันนั้นมีประสิทธิภาพภายในมาก

2. ประสิทธิภาพภายนอกระบบการศึกษา หรือ ประสิทธิผลของระบบการศึกษา หมายถึง ผลของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ วิเคราะห์โดยการพิจารณาว่าผลสำเร็จที่ได้จากระบบการศึกษามีบทบาทเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ หรือไม่ เพียงใด

บ๊วเดิน ศัสตราพฤกษ์ (2530 : 140) กล่าวว่า การพิจารณาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพนั้น ผู้ได้รับการศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี และได้กล่าวอ้างถึงการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของ ลอว์เรนซ์ ดอร์นี่ (Lawrence Downy) ที่ดูจากพฤติกรรมการใช้หลักสูตร โดยนำผลผลิตนักเรียนที่จบหลักสูตรแล้วมาเปรียบเทียบกับความมุ่งหมายของหลักสูตรว่าได้ผลอย่างไรบ้าง ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่าการพิจารณาเฉพาะว่านักเรียนสามารถทำข้อสอบได้คะแนนสูงเท่านั้นไม่เพียงพอ ต้องดูต่อไปอีกว่าเมื่อนักเรียนคนนั้นสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ประกอบอาชีพได้หรือไม่

ซึ่งสอดคล้องกับ ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 1-4) ที่กล่าวว่า การจัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาคน โดยการจัดการศึกษา การฝึกอบรม หรือ การพัฒนาอันจะมีผลให้ได้ทรัพยากรมนุษย์หรือทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพนั้น นักเศรษฐศาสตร์การศึกษาจะมองการศึกษาในแง่ประสิทธิภาพเพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Maximize Benefit) หรืออีกนัยหนึ่งประสิทธิภาพ หมายถึง การทำให้ไม่สิ้นเปลืองโดยการประหยัด ซึ่งจำเป็นต้องรักษาคุณภาพของการศึกษาไว้ด้วย จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด โดยทั่วไปการวัดประสิทธิภาพตามหลักเศรษฐศาสตร์โดยตรงเน้นให้ต้นทุนต่ำสุด และหากจะวัดผลผลิตเหมือนการผลิตทั่วไป ผลผลิตทางการศึกษา คือ คนที่มีความรู้หรือมีความสามารถในการผลิต ที่เรียกว่าทุนมนุษย์ แสดงให้เห็นว่าผลผลิตทางการศึกษามีผลกระทบต่อสังคม จึงไม่ควรมองเพียงแค่จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเท่านั้น แต่ต้องมองไปมากกว่านั้น ดังนั้นคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาจึงควรพิจารณาในส่วนที่เป็นนามธรรมด้วย กล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพทางการศึกษา (Productivity Of Education) จะครอบคลุมผลผลิตที่เกิดจากสิ่งที่ป้อนเข้าไปทางการศึกษา อาจแบ่งประเภทประสิทธิผลทางการศึกษา เป็น ประสิทธิภาพด้านอาคารเรียนและอุปกรณ์การเรียน ประสิทธิภาพของครู และประสิทธิผลต่อนักเรียนคนหนึ่ง ที่จะชี้บอกให้ทราบถึงสมรรถภาพของการผลิตทางการศึกษา โดยพิจารณาว่ามีผู้สำเร็จโดยราบรื่นเท่าไร ซึ่งไม่อาจวัดคุณภาพการศึกษาได้เพียงพอ เพราะฉะนั้นการที่จะบรรลุเป้าหมายสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงย่อมจะต้องหมายถึงสังคมที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างการศึกษากับการมีงานทำให้ได้ เพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีพและการยกระดับฐานะตามความเป็นอยู่ของประชาชนในที่สุด การพิจารณาคูณภาพการศึกษาจึงต้องดูเรื่องอื่นด้วย เช่น ผู้สำเร็จออกไปเป็นที่เชื่อถือของตลาดแรงงาน มีรายได้สูง ได้รับความสำเร็จในชีวิตการทำงานและส่วนตัว เป็นต้น

1.5 ความคาดหวัง และแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา

1.5.1 ความหมายของความคาดหวัง

ประเทือง แดงงาม (2520 : 32-37) ให้ความหมายว่า ความคาดหวังแห่งตน (Self Expectation) เป็นองค์ประกอบทางบุคลิกภาพประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับตน ในด้านทัศนคติ ค่านิยมที่เกี่ยวกับความมุ่งหวังในความสำเร็จที่ตนปรารถนา ความคาดหวังแห่งตนเป็นทัศนคติ ต่อดตนเองที่เป็นจริง (Realistic) และมีความใกล้เคียงกับพฤติกรรมจริงและบทบาทจริงของตนเอง ถ้าหากความคาดหวังที่เกี่ยวกับตนเองเกิดเป็นจริงขึ้นก็จะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ และมีการเคารพตนเอง ในทางตรงกันข้ามความคาดหวังแห่งตนที่ไม่เป็นจริงจะนำไปสู่ความล้มเหลว และประเทือง แดงงาม ได้รวบรวมความหมายของความคาดหวังไว้ดังนี้

ประเทือง แดงงาม (สุณีย์ ชีรดากร. 2525 : 92 ; อ้างอิงจาก ประเทือง แดงงาม. 2520 : 32-37) ให้ความหมายของ ความคาดหวังที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของคนว่า ความคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เราเคยมีประสบการณ์เดิมมาก่อน ในชีวิตจริงของคนเรานั้นสิ่งที่คาดหวังไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ มักจะไม่ตรงกันเสมอไป ช่องว่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังไว้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ เรียกว่า Discrepancy ซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้คนเกิดการตื่นตัวได้

ประเทือง แดงงาม (สุรางค์ จันทร์อม. 2525 : 54-55 ; อ้างอิงจาก ประเทือง แดงงาม. 2520 : 32-37) ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า ความคาดหวัง (Expectation) คือ ความเชื่อว่าสิ่งใดที่น่าจะเกิดขึ้นและสิ่งใดบ้างน่าจะไม่เกิดขึ้น ความคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคล เช่น บุคคลเคยมีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันกับประสบการณ์ใหม่ก็อาจทำการคาดหวังได้ไม่พลาดเกินไป หรืออาจจะคาดหวังได้ถูกต้อง บุคคลที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนในสิ่งใดมักจะไม่มี การคาดหวังในสิ่งนั้นหรือหากมีการคาดหวังก็ มักไม่เกิดขึ้นจริงตรงตามที่คาดหวังไว้ ความคาดหวังที่ประสบความสำเร็จช่วยให้บุคคลมีทัศนคติต่อดตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

วูม (ณรงค์ ต่อสุวรรณ. 2529 : 20-21 ; อ้างอิงจาก Vroom. 1970 : 91-103) ได้ศึกษาจิตวิทยาของบุคคลในองค์การพบว่า การที่บุคคลจะกระทำการสิ่งใดก็ตามขึ้นอยู่กับ ตัวแปร 4 ตัว ได้แก่

1. ผลตอบแทนที่เขาจะได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทที่ครอบครัวยังอยู่เพียงใด
2. ความพอใจหรือไม่พอใจต่อผลที่เขาจะได้รับ
3. เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่นแล้วเชื่อว่าเขาจะต้องเป็นผู้ได้รับผลอันนั้น
4. เขามีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวังหรือได้รับล่วงหน้า

ประธาน มาลากุล ณ อยุธยา (นิสรา ใจชื่อ. 2544 : 17 ; อ้างอิงจาก ประธาน มาลากุล ณ อยุธยา. 2523) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังว่า หมายถึง การที่บุคคล คาดคะเนว่าตนเองควรจะทำอะไรและอย่างไรบ้าง นับเป็นการคาดคะเนถึงผลที่ควรเกิดขึ้นได้จริงจากการกระทำของตนเอง

เกทเซลส์ (นิสรา ใจชื่อ. 2544 : 17 ; อ้างอิงจาก Getzels. n.d.) ได้กล่าวว่า ความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกันไป เพราะคนเรามีความคิดและความต้องการต่างกัน พฤติกรรมทางสังคมของบุคคลจึงต่างกันด้วย และบุคคลได้รับอิทธิพลจากความคาดหวังของคนในองค์กร หรือ จากจุดประสงค์ขององค์กรซึ่งเรียกว่า เป็นฝ่ายสถาบันมิติ กับ ความต้องการส่วนตัวของตนเอง ซึ่งเรียกว่า ฝ่ายบุคลามิติ ทั้งสองประการนี้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางสังคม

สันติชัย คำสมาน (นิสรา ใจชื่อ. 2544 : 17 ; อ้างอิงจาก สันติชัย คำสมาน. 2534) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความคาดหวังว่า เป็นทฤษฎีที่ช่วยในการตัดสินใจของบุคคลว่าจะเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังไว้ โดยมีข้อพิจารณาเกี่ยวเนื่องกับความคาดหวังสองประการ คือ พิจารณาว่าเป้าหมายที่จะไปสู่เป็นสิ่งที่มีความหมายน้อยเพียงใด (Valence) และ พิจารณาว่าสิ่งที่กระทำสามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงใด (Expecancy) โดยทั้งสองประการนี้ บุคคลจะตั้งจุดหมายหรือคาดหวังเพื่อให้ไปสู่ความสำเร็จตามที่บุคคลคาดหวังเอาไว้

ดังนั้น ความคาดหวังจึงมีความหมายถึง การคาดหมายว่าจะสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับในระยะเวลาที่ผ่านมาไปใช้กับเหตุการณ์ในอนาคตได้ และความคาดหวังของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ของแต่ละคนซึ่งความคาดหวังจะผลักดันให้แต่ละคนแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้

1.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการทางการศึกษา

ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2543 : 48- 57) กล่าวว่า ความต้องการ เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญ ที่จะต้องดำเนินการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อประเมินเป็นสิ่งที่แรกเสมอ อาจแบ่งประเภทความต้องการทางการศึกษาตามความหมายได้สี่ประเภท คือ

1. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Basic Human Needs) ได้กำหนดความต้องการเป็น 5 ชนิดเรียงเป็นลำดับขั้น คือ ทางกาย ความปลอดภัย ความรัก การเห็นคุณค่า และบรรลุในสิ่งที่ตนเป็นได้จริง ความพึงพอใจในความต้องการขั้นที่ต่ำกว่าก่อให้เกิดสภาวะที่เอื้อให้เกิดความต้องการของขั้นที่สูงขึ้น ในทางกลับกันการไม่ได้รับตามความต้องการในขั้นใด ทำให้บุคคลเสาะหาเพื่อสนองความต้องการนั้นก่อนที่จะเสาะหาเพื่อความต้องการในขั้นที่สูงขึ้น

2. ความต้องการที่รู้สึกได้และแสดงออก (Felt And Expressed Needs) เป็นความต้องการตามแนวคิดเป็นความต้องการที่เป็นส่วนบุคคล(Felt Need) คือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าจำเป็นสำหรับเขา เชื่อว่านักศึกษานอกระบบที่จัดโครงการตาม felt need นั้นจำเป็นต้องช่วยให้ผู้เข้าร่วมโครงการนั้นตระหนักและรู้สึกในความต้องการจริงทางการศึกษาเพื่อช่วยกระตุ้นให้เรียนรู้อย่างจริง นั่นคือ การทำให้ Felt Need กลายเป็น Real Educational Need

3. ความต้องการตามมาตรฐาน (Normative Needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากความไม่เพียงพอระหว่างมาตรฐานที่ปรารถนากับสิ่งที่มีอยู่จริง

4. ความต้องการเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Needs) เป็นความต้องการเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของกลุ่มบุคคลสองกลุ่ม แล้วพบว่ากลุ่มหนึ่งด้อย หรือขาดในคุณลักษณะใด ก็นับว่ากลุ่มนั้นเกิดความต้องการเชิงเปรียบเทียบ

ซึ่งสอดคล้องกับ โนลล์ (บวร พุทธวณะ. 2536 : 12 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1970 : 80-88.) ที่กล่าวว่า ความต้องการแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการทางการเจริญเติบโต ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จ และความต้องการการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า

2. ความต้องการทางการศึกษา เป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ตนเองขาดแคลนให้ตนเองดีขึ้น ฉะนั้น ความต้องการทางการศึกษา คือ ช่องว่างระหว่างระดับความสามารถของบุคคลในปัจจุบันกับความปรารถนาที่อยากจะให้มีขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดสำหรับความต้องการทางการศึกษา เช่น คูมส์ (บวร พุทธวณะ. 2536 : 12 ; อ้างอิงจาก Coombs. 1974 : 15) แบ่งความต้องการทางการศึกษาของประชาชนออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์เบื้องต้น เป็นต้น

2. ด้านการศึกษา เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ อนามัย โภชนาการ คหกรรมศาสตร์ การเลี้ยงดูเด็ก และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3. ด้านการศึกษาเพื่อการปรับปรุงชุมชน ได้แก่ ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น

4. ด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้ และทักษะเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม

อดัม เชยกีวงศ์ (2541 : 8 - 11) กล่าวว่า แต่ละบุคคลมีความต้องการไม่เท่ากัน การที่แต่ละบุคคลจะไปให้ถึงความต้องการและชีวิตที่มีคุณภาพได้จำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ องค์ประกอบของการคิดเป็นอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาสำเร็จเพื่อนำตนไปพบกับ

ความต้องการตามที่ตนปรารถนานั้นมี 3 ประการ คือ ความรู้ที่เป็นความรู้ด้านวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นความต้องการทางการศึกษา ความรู้ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และความรู้เกี่ยวกับตนเอง ฉะนั้นการรู้ถึงวิธีที่ตนเองจะนำความรู้ที่มีอยู่ไปใช้ จะช่วยให้แต่ละบุคคลนำเอาองค์ประกอบของการคิดเป็นทั้งสามประการที่มีอยู่แตกต่างกันในแต่ละคนไปแก้ปัญหา เพื่อที่จะได้พบกับความต้องการตามที่คาดหวังได้ และสถาบันการศึกษาเองก็จะสามารถจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายโดยมีความสูญเปล่าทางการศึกษาน้อยที่สุด

1.6 แนวคิดในการนำความรู้ไปใช้

มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า การนำไปใช้ ไว้หลายประการ ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กรีแสง (2522 : 42-43) ได้กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวคิดต่างๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหา ในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองได้อย่างถูกต้องโดยตนเอง

ไพศาล หวังพานิช (2526: 165) กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจที่มีในเรื่องราว ข้อเท็จจริง วิธีการต่างๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

ศศันท์ กฤษณะวานิช (2539: 27) กล่าวถึงการนำไปใช้ ว่า หมายถึง ความสามารถที่นำเอาความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้อง

โบลส์ (ชุตินา จันทวิทย์. 2542 : 39 ; อ้างอิงจาก Bowles. 1970 : 11-60) กล่าวว่า แม้ความสำเร็จทางการศึกษา (Educational Achievement) เป็นเพียงผลผลิตหนึ่งในจำนวนผลผลิตทั้งหลายของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา และอาจไม่จำเป็นต้องเป็นผลผลิตที่สำคัญที่สุด แต่ความสำเร็จทางการศึกษา อาจเป็นตัวแปรแทนที่มีอิทธิพลต่อการวัดผลได้ อื่นๆ หรือเป็นปัจจัยในการวัดผลได้นั้นๆ ได้

บุญชู แก้วชมภู (2524 : 16) กล่าวถึงการนำไปใช้ว่า สิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์ควรพิจารณาในการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของการศึกษาจากผลสำเร็จของการศึกษาโดยเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือไม่ หากใช่เพียงดูว่าทำข้อสอบได้คะแนนสูงเท่านั้น ทั้งนี้ การวัดผลผลิตของระบบการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

เลวิน (ชุตินา จันทวิทย์. 2542 : 39 ; อ้างอิงจาก Lewin. n.d.) กล่าวสรุปไว้ว่าขณะที่ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงปริมาณของผลผลิต (Output) การศึกษาเป็น

บริการที่เปลี่ยนรูปปริมาณคงที่ของปัจจัย (Input) คือ Individual ไปสู่ Individual ที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากเดิม ดังนั้น การวิเคราะห์ทางด้านการศึกษาก็มุ่งเน้นที่ความแตกต่างทางด้านคุณภาพ คะแนนสอบเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะวัดความแตกต่างด้านคุณภาพ แต่การพิจารณาเฉพาะว่านักเรียนสามารถทำข้อสอบได้คะแนนสูงเท่านั้นไม่เพียงพอ ต้องดูต่อไปอีกว่าเมื่อนักเรียนคนนั้นสำเร็จการศึกษาออกไปแล้วสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ประกอบอาชีพได้หรือไม่

2. งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดใหม่

2.1 แนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในยุคใหม่

อุดม เชยกิจวงศ์ (2541 : 29-31) กล่าวสรุปถึงแนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในยุคใหม่ไว้ดังนี้

1. แนวคิดของกลุ่มนักพัฒนา (The Developmentalists) เป็นแนวคิดที่เห็นว่าการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการปฏิบัติ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม แนวคิดของกลุ่มพัฒนานี้ยังแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1. แนวคิดของกลุ่มนักวางแผน(The Planners)ซึ่งฟิลลิป คูมส์ (Phillip Coombs) ได้นำทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มาวิเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษาพร้อมกับวิเคราะห์ด้านการลงทุน กระบวนการผลิต และผลผลิตที่ได้รับ กล่าวคือ

การลงทุน ประกอบด้วย

1. นักเรียน มีจำนวนเพิ่มขึ้น เพราะสังคมต้องการการศึกษามากขึ้น ซึ่งรัฐก็ขยายการศึกษาเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว แต่ก็ยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

2. ครู ปัจจุบันรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เมื่อเทียบกับผลงานที่ได้ นอกจากนี้การผลิตครูให้มีคุณภาพก็ยังไม่ทันกับความต้องการในการพัฒนาการศึกษา

3. ทรัพยากร ได้แก่ ที่ดิน อาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน และงบประมาณ ซึ่งรัฐจะต้องเพิ่มงบประมาณทางการศึกษามากขึ้น จนถึงระดับที่รัฐไม่สามารถจะเพิ่มให้ได้อีกต่อไป

กระบวนการผลิต ประกอบด้วย ความมุ่งหมายของหลักสูตร การใช้ครู การใช้ อาคารสถานที่ ฯลฯ ซึ่งมีการรั่วไหลและสูญเปล่ามาก

ผลผลิต ซึ่งเป็นผลผลิตที่ไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ

1. มีผู้เรียนที่ไม่จบหลักสูตรเป็นจำนวนมาก
2. ผู้เรียนที่เรียนจบไม่ได้อยู่ในสาขาที่เศรษฐกิจและสังคมต้องการ
3. ผู้ที่เรียนจบและทำประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ที่มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับผู้เรียนใน 2

กลุ่มแรก

1. 2. แนวคิดของกลุ่มนักปฏิบัติ (Nonformal Practitioners) แนวคิดของกลุ่มนี้มีการดำเนินการด้วยการคัดเลือกวิธีการที่ดีจากแนวคิดของกลุ่มต่าง ๆ มาผสมกันอาศัยความคิดริเริ่ม และการดำเนินการของประชาชนในท้องถิ่น พร้อมกับการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาใหม่ๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และปฏิบัติได้จริงโดยมีความสอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวันขณะเดียวกันก็ยึดหลักประหยัด

2. แนวคิดของกลุ่มนักวิจารณ์การศึกษา (The Critics Of Schooling) ได้แก่ แนวคิดของกลุ่มนักปฏิรูป (The Reformers) ที่ต้องการแก้ไขข้อบกพร่องของระบบการศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้นักเรียนมีเสรีภาพมากขึ้น มีหลักสูตรที่กว้างขวางและยืดหยุ่น มีสื่อที่ให้เลือกเรียนขณะเดียวกันก็ลดเรื่องกฎเกณฑ์ และข้อจำกัด พร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เป็นจริง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับปรุงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้สอดคล้องกับความเป็นจริงขณะเดียวกันก็ยึดหลักประหยัด ดังนั้นจึงควรจะได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นใน 3 ด้าน คือ การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ซึ่งจะส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตซึ่งมีการรวดเร็วและสูญเสียไปอย่างมากให้ไปสู่จุดหมายที่ผู้เรียนจบอยู่ในสาขาที่เศรษฐกิจและสังคมต้องการและสามารถทำประโยชน์ได้

2.2 การประเมิน การฝึกอบรม สำหรับการศึกษานอกโรงเรียน

2.21 ความหมายของการประเมินการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

อาชัญญา รัตนอุบล (2541 : 85-86) ให้ความหมายของการประเมินการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า หมายถึง กระบวนการพิจารณาอย่างมีระบบและต่อเนื่องเพื่อตีค่า ตัดสินคุณค่า และตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลและเกณฑ์ประกอบการตัดสินใจ ทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้เสนอไว้ ทั้งนี้อาชัญญา รัตนอุบลได้รวบรวมความหมายของการประเมินการฝึกอบรมไว้ดังนี้

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2530) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบ สำหรับคำถามที่ว่า นโยบาย แผนงาน โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นหรือไม่และระดับใด

อุทุมพร จามรมาน (2533) ได้ให้ความหมายของการประเมินการฝึกอบรมไว้ว่า การประเมินการฝึกอบรมแฝงความหมายทั้งการประเมินกระบวนการฝึกอบรมและประเมินผลของการฝึกอบรม ดังนั้น การประเมินการฝึกอบรมจึงเริ่มตั้งแต่ การวิเคราะห์โครงการอบรมที่สร้างขึ้นว่า สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงไร และประเมินผลการอบรมว่า สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่และสอดคล้องกับเกณฑ์เชิงคุณภาพและมาตรฐานมากน้อยเพียงไร

กชกร สังขชาติ (2533) ได้สรุปความหมายของการประเมินผลโครงการว่า หมายถึง การเปรียบเทียบการวางแผนกับการปฏิบัติจริงถ้าหากการวางแผนสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง แสดงว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ถ้าหากว่าการวางแผนไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องกลับไปวางแผนใหม่ และนำแผนใหม่มาทดลองปฏิบัติหลังจากนั้นจึงมีการประเมินผลอีก จนกระทั่ง Planning กับ Actual ตรงกันจึงจะยุติการทำโครงการ

วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลการฝึกอบรมว่าการประเมินผลการฝึกอบรมเป็นกระบวนการต่างๆที่เกี่ยวกับต่อไปนี้ที่ได้จากการฝึกอบรม คือ

1. การตรวจสอบการดำเนินการฝึกอบรม
2. การศึกษา วิเคราะห์ การจัดการฝึกอบรมโดยใช้โครงการฝึกอบรมเป็นมาตรฐาน
3. การเปรียบเทียบผลการฝึกอบรมที่เกิดขึ้นกับมาตรฐานต่างๆในการฝึกอบรมที่ผ่านมาหรือความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ (2543 : 1) ให้ความเห็นว่า การประเมินโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และโครงการฝึกอบรม เป็นการวางแผนและดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อตรวจสอบโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ว่าสามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ ตลอดจนมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อที่จะแก้ไขและปรับปรุงให้โครงการสามารถดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์

พจน์ สะเพียรชัย (2528 : 103-111) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการที่จะชี้บ่งถึงคุณค่าหรือประสิทธิภาพของโครงการ กล่าวคือ แผนงานหรือโครงการที่ได้ดำเนินไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและของแผนงานหรือไม่เพียงใด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับโครงการการประเมินผลนับเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้นๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

ดังนั้นกระบวนการพิจารณาว่าโครงการบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์มากน้อยเท่าใดโดยการประเมินโครงการนั้น อาจประเมินช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหรือทุกช่วงเวลาของโครงการ ส่วนประกอบใดส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วน หรือทุกส่วนของโครงการ โดยเฉพาะโครงการทางการศึกษานั้น จะบังเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดจำเป็นต้องอาศัยการประเมินผลโครงการที่เป็นระบบ ผลจากการประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารโครงการได้ทราบจุดเด่นจุดด้อยของโครงการ เพื่อจะได้ส่งเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยอย่างทันที่ และทำให้ทราบว่าโครง

การนั้นได้บรรลุเป้าหมายเพียงใดคุ้มกับทุนหรือแรงงานที่ลงทุนไปหรือไม่และใช้ผลประเมินโครงการในการปรับปรุงการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2.2 ความสำคัญของการประเมินการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การประเมินการฝึกอบรม มีความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ กระบวนการฝึกอบรมจะยังไม่สมบูรณ์ถ้ายังมิได้ติดตามประเมินผลว่าการฝึกอบรมนั้นได้ผลเป็นอย่างไร สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

บุญชู แก้วชมภู (2524 : 64-66) กล่าวว่า นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ย่อมจะมีคุณภาพแตกต่างกันไป แม้จะสำเร็จการศึกษาจากสถาบันเดียวกันคุณภาพอาจไม่เท่ากัน จึงต้องควบคุมผลผลิตให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่วางไว้เป็นการเปรียบเทียบผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดขึ้นจริงกับมาตรฐานที่วางไว้ล่วงหน้าว่ามีข้อแตกต่างกันหรือไม่และทำการแก้ไขใดๆที่ต้องการเพื่อเป็นหลักประกันว่าทรัพยากรทุกอย่างขององค์กรได้นำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะมีลักษณะเป็นผลสะท้อนกลับไปสู่การปรับปรุงการจัดการศึกษาให้ได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนที่ต้องเสียไป

ทั้งนี้อาษัญญา รัตนอุบล (อาษัญญา รัตนอุบล. 2541 : 87-88 ; อ้างอิงจาก สมคิด บางโม.ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการประเมินผลโครงการฝึกอบรมไว้ดังนี้

1. เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการและการบรรลุเป้าหมายของโครงการ
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริโภคโครงการช่วยให้ผู้บริหารโครงการตัดสินใจถูกต้อง
3. เพื่อบริการข้อมูลให้แก่ฝ่ายบริหารขององค์กรในการพิจารณา แผน นโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร

4. เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรม

5. เพื่อวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของโครงการฝึกอบรม

โรบินสัน (ฅัญฐพันธ์ เขจรนนท์. 2543 : 19-24 ; อ้างอิงจาก Robinson. 1989 : unpagged) กล่าวว่า การประเมินโครงการฝึกอบรมมีความสำคัญ 5 ประการ ต่อไปนี้

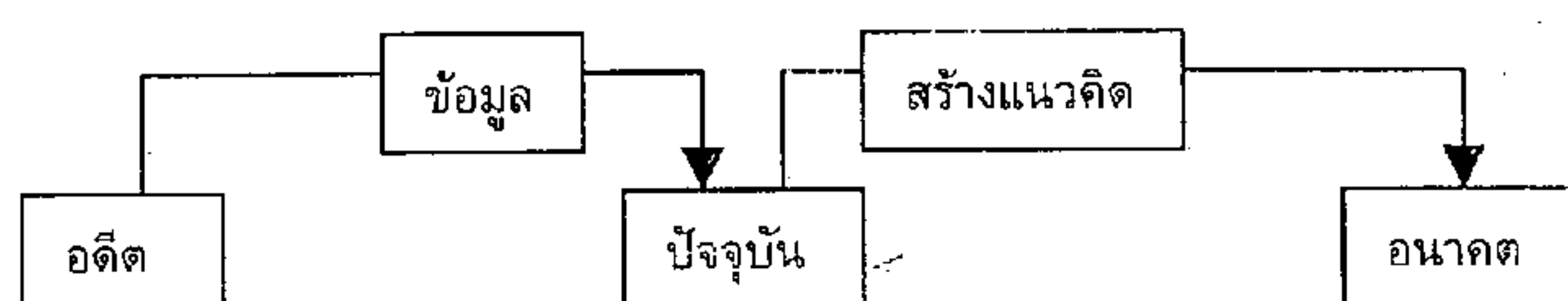
1. ตรวจสอบว่าการฝึกอบรมสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดหรือไม่
2. ค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขของการฝึกอบรม
3. ตรวจสอบความคุ้มค่าของโครงการฝึกอบรม
4. วินิจฉัยว่าผู้รับการอบรมทั้งในระดับบุคคลและกลุ่มได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใด
5. รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการฝึกอบรมในอนาคต

การประเมินผลโครงการมีความสำคัญต่อการดำเนินงานโครงการโดยสรุป ดังนี้

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2533 : 470-471 ; อ้างอิงจาก ประชุม รอดประเสริฐ. 2529 : 75-76)

1. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจน
2. ช่วยให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์
3. มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน
4. ให้ข่าวสารในการตัดสินใจในการบริหารโครงการแก่ผู้บริหาร
5. ช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์เต็มที่
6. เพื่อเป็นประโยชน์แก่การวางแผนในโครงการต่อเนื่อง

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2539 : 6-7) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลให้กับผู้ตัดสินใจของโครงการเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงโครงการ ดังนั้นจุดเน้นและความเชื่อเบื้องต้นของแนวทางนี้ คือ การประเมินเพื่อการปรับปรุงโครงการ เป็นการใช้ประโยชน์ของข้อมูลจากการประเมินในอดีตร่วมกับข้อมูลในปัจจุบันก่อร่างเป็นความคิดเพื่ออนาคต แนวคิดและแผนของอนาคตย่อมเป็นประโยชน์ส่วนหนึ่งในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการปัจจุบัน ดังภาพ

ภาพประกอบ 6 การใช้ประโยชน์ของข้อมูลจากการประเมินในอดีต

ที่มา : สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2539). การประเมินผลหลักสูตรและการสอน. หน้า 6.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากความสำคัญของการประเมินโครงการฝึกอบรมจะเห็นได้ว่าการประเมินมีความสำคัญมากต่อการจัดการฝึกอบรม 2 ประการ คือ

1. การประเมินจะบอกให้ทราบถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ของโครงการฝึกอบรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาว่าโครงการใดควรจะดำเนินการต่อหรือยุบไป
2. การประเมินจะเป็นเครื่องมือสำหรับการวินิจฉัยจุดแข็งและจุดอ่อนของโครงการเพื่อการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้สมบูรณ์ขึ้นในโอกาสต่อไป

สำหรับตัวบ่งชี้ในการประเมินการศึกษาเพื่อพัฒนานั้น เจลลียว บุรีภักดี

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 : 233-234) กล่าวว่า การประเมินการศึกษาเพื่อการพัฒนา มีดัชนีหรือตัวบ่งชี้ในการประเมินการศึกษาเพื่อการพัฒนา ในแง่ของการประเมินผลลัพธ์ ดังนี้

ดัชนีระดับบุคคล เช่น ประชาชนหรือนักเรียนแต่ละคนมีความเจริญขึ้นตามเป้าหมายของโครงการมากน้อยเพียงใดทันทีหลังจบโครงการ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถเข้าสู่อาชีพอิสระได้มากน้อยเพียงใด ผู้ประกอบอาชีพที่ผ่านการฝึกอบรมและมีการเริ่มกิจการนั้นมีแนวโน้มจะไปได้ดีหรือไม่

ดัชนีระดับสังคมหรือส่วนรวม เช่น ชุมชนหรือจังหวัดหรือประเทศได้รับผลดีทันทีหลังจบโครงการและได้รับผลกระทบต่อเนื่องระยะยาวจากโครงการนี้ประการใดบ้าง เช่น มีผลกระทบให้ผู้อื่นในชุมชนถือเป็นเยี่ยงอย่างบ้างหรือไม่

ดังนั้น ในการศึกษาการนำความรู้ไปใช้ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถให้คำตอบสำหรับการประเมินการศึกษาเพื่อการพัฒนาได้ทางหนึ่ง

2.3 รูปแบบการประเมินผล

ได้มีผู้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตรไว้มากมาย แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและสามารถนำไปใช้ได้ คือ แนวความคิดของ เลวี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2533 : 283-284 ; อ้างอิงจาก Levy. 1977 : unpagged) ซึ่ง เลวีได้สรุปสาระสำคัญของรูปแบบที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ประเภท คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง การประเมินคุณค่า และการประเมินในลักษณะที่เป็นการตัดสินใจ

2.3.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวัง

ไทเลอร์ (Tyler) ให้ความเห็นว่า โครงการจะประสบความสำเร็จหรือไม่ดูจากผลผลิตว่าตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตั้งแต่แรกหรือไม่ จุดมุ่งหมายของการประเมินที่สำคัญ มี 2 ประการ คือ เพื่อตัดสินใจว่าจุดมุ่งหมายของโครงการซึ่งได้กำหนดไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด และเพื่อหาข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการ วิธีการมุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลจากการใช้หลักสูตร โดยมีองค์ประกอบ คือ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ประสพการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และสัมฤทธิ์ผลของการเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และการประเมินหลักสูตรก็คือ การวัดผลสัมฤทธิ์โดยยึดเอาจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2533 : 485) ดังภาพ

2.3.3 การประเมินในลักษณะที่เป็นการตัดสินใจ

การประเมินนี้ยึดถือความเชื่อพื้นฐานที่ว่า การประเมินผลจะมีค่าเมื่อผลลัพธ์ของการประเมินมีผลต่อการกระทำในอนาคต กระบวนการในการประเมินได้มาจาก วิทยาทางวิทยาศาสตร์

3. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

แสงจันทร์ อินทนนท์ (2536: 44- 48) กล่าวว่า การเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เริ่มจากกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการฝึกวิชาอาชีพแก่ประชาชน โดยมีกองการศึกษาผู้ใหญ่จัดดำเนินการ ส่วนกรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และโรงเรียนสารพัดช่างขึ้น จนปีพ.ศ. 2535 ได้มีคำสั่งให้โอนโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ กองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา ไปสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ในปี พ.ศ. 2520 – 2521 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศยุบโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่และใช้เป็นฐานในการจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปัจจุบันมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนครบทุกจังหวัด ทำหน้าที่บริการวางแผน ส่งเสริม และพัฒนางานการศึกษาสายอาชีพและกลุ่มสนใจ ให้บริการหลักสูตร คัดเลือกวิทยากรท้องถิ่น สรรวจกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนนิเทศตรวจเยี่ยมติดตามผลงานของโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพและกลุ่มสนใจ

สุนทร โคตรบรรเทา (2526 : 44 – 46) กล่าวว่า การศึกษาวิชาชีพระยะสั้น เป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้กับประชาชนโดยทั่วไปในลักษณะของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพต่างๆตามความสนใจ ความสามารถ และความพร้อมของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพของตนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักสร้างงาน อันเป็นอาชีพอิสระที่นับวันจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

การจัดการศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนในลักษณะของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการยกระดับความรู้ขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีอาชีพมีรายได้ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ที่เป็นการดำเนินชีวิตจริงในสังคม ทั้งนี้อาศัยแหล่งวิทยาการในชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเอง พัฒนาและขยายขอบข่ายของอาชีพที่ทำและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนที่ตนอาศัยให้เจริญขึ้น จึงจัดว่าเป็นการศึกษาโดยชุมชน เพื่อประโยชน์ของคนในชุมชนอย่างแท้จริง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 196 – 201; อ้างอิงจาก ทวีป อภิสิทธิ์. 2533)

กล่าวได้ว่า การศึกษาวิชาชีพในการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมี โอกาสฝึกอาชีพระยะสั้นเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่ต้องการได้ หรือเพื่อฝึกเพิ่มเติมในส่วน ที่ขาดในอาชีพที่กำลังประกอบอยู่ หรือที่จะประกอบต่อไปให้สมบูรณ์หรือเพื่อสามารถ ประกอบอาชีพนั้นๆได้ดียิ่งขึ้น

3.1 นโยบายการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ พระนครศรีอยุธยา

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา (2544 : 1-3) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ได้กำหนดนโยบายของการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชา อาชีพระยะสั้นไว้ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาชีพ สำหรับประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ว่างงาน ไม่มีฝีมือและผู้ว่างงานซึ่งมีฝีมือไม่ตรงกับความต้องการของตลาด รวมทั้งผู้ทำงานต่ำระดับ และผู้ที่ต้องการยกระดับฝีมือ ให้มีมาตรฐานและการยอมรับในระดับสูง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มพูนรายได้หรือนำไปปรับปรุงคุณภาพการดำเนินชีวิตได้
2. สนับสนุนการจัดหลักสูตรให้มีลักษณะยืดหยุ่น สามารถเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างโอกาสในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นพื้นฐานในการนำไปใช้จริงแก่การดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ
3. สนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพและฝึกอบรมวิชาอาชีพระยะสั้น ร่วมกับสถาน ศึกษา สถานประกอบการต่างๆ และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในลักษณะเครือข่ายของกัน และกันอย่างครบวงจร
4. ให้มีการประสานงานเพื่อกำหนดนโยบายงานการจัดฝึกอบรมระยะสั้น ให้มีการใช้ ทรัพยากรร่วมกันและเกิดประโยชน์สูงสุด นำความรู้ และทักษะที่จำเป็นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อสังคมเพื่อส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามซึ่งเป็นมรดกของชาติ
5. สนับสนุนให้พัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนและวิทยากร โดยใช้ผู้ชำนาญการและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น โดยเพิ่มพูนทักษะการถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอนต่างๆ

3.2 ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

กรมการศึกษานอกโรงเรียน(พวงสุวรรณ พันธ์มะม่วง. 2541 : 19 ; อ้างอิงจาก เสาวนีย์ เลวลย์. 2536 : 294) มีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงาน อันจะเป็นพื้นฐานที่เพียงพอแก่การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในอาชีพที่ดำเนินอยู่ เป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและประเทศชาติเป็นส่วนรวม

3. เพื่อส่งเสริมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพรองจากอาชีพเดิมที่ประกอบอยู่ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในอันที่จะเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น

4. เพื่อให้รู้จักตนเอง สังคม และองค์ประกอบอื่นที่จำเป็นต้องใช้เป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพ

สุนทร สุนันท์ชัย (2533 : 258) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการศึกษาวิชาอาชีพ มีดังนี้

1. การฝึกเพื่อให้บุคคลมีงานทำ (Job Training / Training For Employment)

2. การฝึกให้บุคคลประกอบอาชีพส่วนตัว (Training For Self-Employment)

3. การฝึกเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (Training For Self-Improvement)

วินัย สายหงษ์ (ฉวีวรรณ ริบรวมทรัพย์. 2540 : 14-15 ; อ้างอิงจาก วินัย สายหงษ์ : 18-24.) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาวิชาชีพซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาวิชาชีพเพื่อประกอบอาชีพอิสระ

2. การจัดการศึกษาวิชาชีพเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน

3. การจัดการศึกษาวิชาชีพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (ทักษะพื้นฐาน)

สุธิดา แสนสุข (ปิยะ คำต่าย. 2539 : 43-44 ; อ้างอิงจาก สุธิดา แสนสุข. 2527) ได้ศึกษาหน่วยงานรัฐบาลในการให้การศึกษแก่สตรีไทยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และสรุปความคิดออกมาได้ว่า

1. ให้การศึกษาด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมให้ประหยัด

2. ให้การศึกษาด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมการเพิ่มพูนรายได้

3. ให้การศึกษาด้านอาชีพเพื่อให้ยึดเป็นอาชีพ

อุดม เขยกิจวงศ์ (2541 : 20-21) กล่าวว่า การศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีความมุ่งหมาย คือ

1. ฝึกอบรมให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น

2. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเครื่องมือในการเสาะแสวงหาความรู้ต่อไป

3. เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะที่จำเป็นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

4. เพื่อส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามซึ่งเป็นมรดกของชาติ

ดังนั้น โดยสรุปแล้ว จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นเป็นไปเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชนในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่างๆ ในด้านทักษะวิชาชีพ ที่ประสบในชีวิตจริง นอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาสมรรถภาพเฉพาะอย่างให้ตรงกับความต้องการ ความ

สนใจและความถนัดของประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถตามทันโลกซึ่งเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ได้โดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ

3.3 รูปแบบการจัดการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์และคณะ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 66 - 76 ; อ้างอิงจาก สมบัติ สุวรรณพิทักษ์และคณะ. 2523.) กล่าวว่าวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนในเวลาสั้นๆ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีเวลาน้อย หรือมีกำลังทรัพย์ไม่เพียงพอ ใช้เวลาเรียนไม่เกิน 300 ชั่วโมง สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถกำหนดหลักสูตรขึ้นเองได้ มีลักษณะเป็นการจัดชั้นเรียนวิชาชีพประเภทประจำที่จัดสอนโดยใช้สถานที่ของโรงเรียนที่เปิดสอนกลางวัน ซึ่งมีครูและอุปกรณ์การสอนพร้อมอยู่แล้ว นักศึกษาที่สมัครเรียนแต่ละหมวดวิชาต้องชำระเงินบำรุงการศึกษา และค่าวัสดุฝึกตามอัตราที่กำหนดไว้ เรียนสำเร็จแล้วได้รับประกาศนียบัตรของกระทรวงศึกษาธิการ และนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ วิชาที่เปิดสอนแบ่งออกได้ดังนี้

1. วิชาชีพด้านอุตสาหกรรม ได้แก่ ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม ช่างก่อสร้าง
2. วิชาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การทำนาแผนใหม่ การเพาะเห็ด
3. วิชาชีพด้านคหกรรมและการช่างทั่วไป ได้แก่ ช่างตัดผม-เสริมสวย ช่างตัดเสื้อสตรี ช่างตัดผม อาหาร-ขนม ประดิษฐ์ดอกไม้ และการถักทอ วิชาเครื่องหนัง ช่างจักสาน ช่างปั้น
4. วิชาชีพด้านธุรกิจ ได้แก่ วิชาพิมพ์ดีด การบัญชี การเลขานุการ ภาษาต่างประเทศ ขวเลข
5. อื่นๆ เช่น สาขาวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ อาทิจ วิชาดนตรีไทย ดนตรีสากล

ปัจจุบันหน่วยงานและสถาบันการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน รวมถึงสถาบันการศึกษาเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมากขึ้นเนื่องจากเห็นว่าเป็นการสอนที่น่าจะส่งผลต่อการนำไปใช้ได้ในพื้นที่หลังจากที่การเรียนการสอนจบลง ซึ่งมีข้อน่าสังเกตว่าค่าใช้จ่าย และระยะเวลาในการศึกษาในสถาบันต่างๆมีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 เปรียบเทียบ ค่าเรียน เวลาเรียนในสถานศึกษาต่างๆ

หลักสูตร	อาหารขบม	ตัดเสื้อสตรี		ตัดผม		คอมพิวเตอร์		พิมพ์ดีด		วิทยุยนต์
		เวลา	ค่าเรียน	เวลา	ค่าเรียน	เวลา	ค่าเรียน	เวลา	ค่าเรียน	
สถานศึกษา		(ชม.)	(บาท)	(ชม.)	(บาท)	(ชม.)	(บาท)	(ชม.)	(บาท)	เรียน (บาท)
- สถานศึกษา	10	550	50-70	95	950	15	750	30	260	-
ในระบบโรงเรียน										
- ศูนย์การศึกษา	50	55	50	50	70	50	260	50	40	50
นอกโรงเรียนนอก										
พระนครศรีอยุธยา										
- สถาบันการศึกษาเอก	20	1,990	100	7,500	10,000	12	2,250	30	1,500	7
ชน(ในเขตจังหวัด										
พระนครศรีอยุธยา)										

ที่มา : วิทยาลัยการอาชีพเสนา , ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา , โรงเรียนสอนตัดเสื้อ-เสริมสวยเรณู ,
ไฟโรจน์ การพิมพ์ดีด , อำนวยสอนวิทยุยนต์ , สถาบันภาษาและคอมพิวเตอร์ชีชีอยุธยา

จากตารางพบว่าการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนนั้น มีข้อได้เปรียบทั้งระยะเวลาที่ใช้และค่าใช้จ่ายในการเรียน ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์อาจเทียบได้กับคำกล่าวที่ว่า Minimize Cost – Mazimize Output หรือ Outcome ซึ่งถ้าการจัดการเรียนการสอนสามารถส่งผลให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ได้ก็ย่อมแสดงให้เห็นว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ คือไม่เกิดความสูญเปล่าในแง่ของทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและเป็นการเรียนที่บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสูงอีกด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

กองแผนงานและวิจัย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 72-73) ได้ติดตามผลการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นในโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ ของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ ตั้งแต่ ปี 2519 – 2522 พบว่า คนในท้องถิ่นร้อยละ 59.69 เห็นว่าการเปิดสอนวิชาชีพเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น เมื่อเรียนจบไปแล้วได้มีโอกาสเปลี่ยนอาชีพใหม่ (ผู้เรียน 370 คน มี 140 คนเปลี่ยนอาชีพใหม่) นักศึกษาที่นำวิชาชีพที่เรียนไปประกอบอาชีพมีร้อยละ 48.7 และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันมีถึงร้อยละ 78.0 นอกจากนั้นพบว่า แผนกวิชาที่นักศึกษาได้งานทำมากที่สุด ได้แก่ แผนกตัดผม-เสริมสวย ช่างไฟฟ้า อาหาร-ขนม แผนกวิชาที่ผู้เรียนไม่ได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพได้แก่ ช่างเครื่องยนต์ ช่างเชื่อม นักศึกษาร้อยละ 44.80 คิดว่าสามารถใช้วิชาชีพที่เรียนมานำไปประกอบอาชีพได้ ส่วนนักศึกษาที่มีความมั่นใจสูงมีร้อยละ 28.1 ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงรายได้หลังจากใช้บริการการศึกษานอกโรงเรียน แล้ว พบว่ามีผู้มียาได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.34 มีรายได้คงที่ร้อยละ 42.98

ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี (พวงสุวรรณพันธ์มะม่วง. 2541: 31 ; อ้างอิงจาก ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี. 2527 : 3-7) ได้ทำการติดตามผลผู้ผ่านการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในรุ่นที่ 1/2526 ที่สอนในศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี หลังจากเรียนจบไปแล้วประมาณ 3 เดือน พบว่า นักศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งเรียนอาชีพเพื่อต้องการยึดเป็นอาชีพ รองลงมาต้องการหารายได้เพิ่มเติมและนำไปใช้ในครอบครัว ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้จบไปแล้วร้อยละ 63.04 ยังคงประกอบอาชีพเดิม อีกร้อยละ 24.73 ยังไม่มีอาชีพ ส่วนร้อยละ 18.23 เปลี่ยนอาชีพใหม่

สิน รongโสภา (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านช่างอุตสาหกรรม ในเขตจังหวัด ร้อยเอ็ด

กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ นำไปรับจ้าง และปรับปรุงอาชีพเดิม

กฤติกร กล่อมจิต และคณะ (พวงสุวรรณ พันธ์มะม่วง. 2541: 31 ; อ้างอิงจาก กฤติกร กล่อมจิต และคณะ. 2529 : 112-114) ได้ศึกษาการนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ของ พบว่า นักศึกษาในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน มีความมั่นใจที่จะนำวิชาชีพที่เรียนไปใช้ประโยชน์และประกอบอาชีพพอสมควรไม่แตกต่างกัน แต่ความสามารถในการนำวิชาชีพที่เรียนไปใช้ประโยชน์ประกอบอาชีพหลักและอาชีพรองมีอัตราส่วนแตกต่างกัน ผลจากการนำวิชาชีพที่เรียนแล้วไปใช้ พบว่า นักศึกษาในศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนและนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมีผลไม่ต่างกัน คือ ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและมีรายได้เพิ่มขึ้นปานกลางเท่านั้น

พจน์ ราชธีรรัตน์ (2530 : 87-90) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เนื้อหาวิชาที่เรียนในภาคทฤษฎีนั้น นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในอาชีพได้ปานกลางค่อนข้างน้อย เนื้อหาภาคปฏิบัตินำไปใช้ได้เพียงบางส่วน ส่วนใหญ่ต้องการเรียนเพื่อนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพใหม่ในอนาคต และให้ข้อเสนอแนะว่าควรฝึกภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี

จรรยา มะลาดวง (2532 : 81-89) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการด้านการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพสตรีในชนบทในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด จากกลุ่มตัวอย่าง 380 คน ร้อยละ 70.79 สมรสแล้ว และกลุ่มอายุที่มีมากที่สุดอยู่ระหว่าง 36 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.47 พื้นฐานการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และทำนาเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อปี ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท จากการศึกษาพบว่า สตรีมีแนวโน้มเข้ารับการอบรมด้านอาชีพในแต่ละปีจำนวนเพิ่มมากขึ้น วิชาที่กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับการอบรมมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ ดัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ทอผ้ากึ่งกระตุก การเลี้ยงไหม และการทอผ้าไหม ด้านการนำผลการอบรมไปใช้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 57.85 ได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ นำไปใช้เพิ่มผลผลิตเพื่อหารายได้เพิ่ม และใช้เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อ

พิเชษฐ์ เกษตรเวทิน (2535 : 46-57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพช่างตัดผม – เสริมสวย โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระบุรีไปใช้ประกอบอาชีพ ทำการวิเคราะห์ปัจจัย 4 ด้าน คือ ปัจจัยบุคคล ปัจจัยเรื่องครอบครัว ปัจจัยด้านการเรียนวิชาชีพ และปัจจัยที่เอื้อต่อการทำธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่นำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ พบว่า ทั้ง 4 ด้าน มีผลต่อการนำความรู้จากการฝึกอบรมวิชาชีพไปใช้ โดยมีปัจจัยบุคคลเป็นปัจจัยหลัก ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำธุรกิจเป็นปัจจัยรอง และปัจจัยในเรื่องครอบครัวกับด้านการเรียนวิชาชีพ เป็นปัจจัยเสริม ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน

มีข้อคิดเห็นว่า หลักสูตรที่จัดสอนนั้น ยังนำไปประกอบอาชีพทันทีหลังจากจบการศึกษาไม่ได้ เนื่องจากเวลาสั้นเกินไปและขาดแนวทางประกอบธุรกิจ

จำเนียร จันทรงาม (2536 : 121 - 127) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในเรือนจำและทัณฑสถาน โดยศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพพระยะสันในเรือนจำและทัณฑสถานรวม 5 ด้าน คือ ปัญหาด้านตัวผู้สอน ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านสื่อการสอน ปัญหาด้านเนื้อหาและหลักสูตร และปัญหาด้านการวัดและประเมินผล จากวิชาช่างตัดผม วิชาช่างไม้ วิชาเกษตรกรรม วิชาช่างเชื่อมโลหะ วิชาจักสาน และวิชาช่างปูน โดยในส่วนปัญหาด้านผู้เรียน ที่เกี่ยวกับความคาดหวังในการนำวิชาชีพไปใช้หลังจากพ้นโทษแล้ว พบว่าเนื้อหาไม่สามารถนำไปปฏิบัติจริงและเนื้อหาไม่มีประโยชน์ในการดำรงชีวิต ครูผู้สอนยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจัดฝึกอบรมด้านเทคนิควิธี เนื้อหาและหลักสูตรของวิชาชีพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

กมลพรรัตน์ ญัฐ จุลสุวรรณ (2537 : 172-194) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรือนจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและหลักสูตร ด้านวิธีการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนำไปใช้ จากวิชาช่างยนต์ ช่างไม้ ช่างตัดผมและวิชาเกษตรกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน จำแนกตามตัวแปร อายุ ความรู้เดิม ภูมิสำเนา ระยะเวลาที่ต้องโทษ และสาขาวิชาที่ศึกษา จากการศึกษาในด้านการนำไปใช้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ช่วยเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพหลักได้ สามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมได้และแนะนำผู้อื่นได้ แต่จำเป็นที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติมภายนอกฝึกทักษะและประสบการณ์ ก่อนนำไปประกอบอาชีพจริง

① กมลพรรัตน์ ญุทอง ทานะและปราณี บัวบาน (2538 : 17-53) ได้ศึกษาการจัดหลักสูตรพระยะสันด้านอาชีพให้กับเยาวชนและประชาชนจังหวัดนครพนมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน โดยศึกษาจากตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ ภูมิสำเนา การศึกษา อาชีพหลัก และรายได้ต่อปี และตัวแปรตาม อันได้แก่ ปัจจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร และปัจจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากหลักสูตร โดยศึกษาจากวิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนมในหลักสูตรการแปรรูปอาหาร วิทยาลัยสารพัดช่างนครพนมในหลักสูตรช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์ ช่างเสริมสวย พิมพ์ดีดและคอมพิวเตอร์ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครพนมในหลักสูตรช่างตัดเย็บเสื้อผ้า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 354 คน ในด้านการใช้ประโยชน์จากหลักสูตร พบว่า ผู้ผ่านการอบรมส่วนใหญ่นำความรู้จากการอบรมไปใช้ในครอบครัว รองลงมาคือ ใช้เป็นอาชีพเสริม ใช้สมัครงาน ใช้เป็นอาชีพหลัก ปรับปรุงอาชีพเดิม ใช้ประโยชน์ในฐานะเป็นวิชาเรียนและใช้เพิ่มวุฒิในการทำงาน ตามลำดับ ปัญหาในการฝึกอบรมในช่วงฝึกอบรม พบว่า มีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมาคือ การเงิน และการวางตัว

2)

กัลปพฤกษ์

สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539 : 41-48) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันตนาการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการสอน จากกลุ่มตัวอย่าง 210 คน โดยใช้ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพที่กำลังเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหญิงที่มีอายุระหว่าง 18 -25 ปี และเป็นโสด จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และส่วนมากกำลังเรียนวิชาชีพสายพาณิชยกรรม เมื่อพิจารณาในด้านการเรียนการสอนโดยส่วนรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เนื้อหาที่เรียนตรงกับความคิดเห็น สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้และสิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ตามลำดับ

กัลปพฤกษ์

ศศนันท์ กฤษณะวณิช (2539 : 83-95) ศึกษาการนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ของนักเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพ ช่องทางการประกอบอาชีพ ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรม ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพอุตสาหกรรม ลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพพาณิชยกรรม จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้ตัวแปรต้น คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และอาชีพ พบว่า โดยรวมแล้วความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยการนำเนื้อหาไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า จากการศึกษพบว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตรประจำวันได้ระดับปานกลาง ควรเน้นการสอนภาคปฏิบัติ ให้ทุนสนับสนุนอาชีพและปรับระยะเวลาให้เหมาะสมกับหลักสูตรตลอดจนจัดหาผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ มีประสิทธิภาพ และจริงใจที่จะถ่ายทอดความรู้อย่างเต็มที่

3)

กัลปพฤกษ์

สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540 : 84-98) ศึกษาความคาดหวังในการเรียนการศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 409 คน จากตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ต่อเดือน ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของโรงงานที่ทำงานและประเภทอุตสาหกรรมในการทำงาน ในความคาดหวัง 3 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบทบาทครูประจำกลุ่มและด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นักศึกษาสายสามัญวิธีเรียนทางไกลที่เป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดระยองมีความคาดหวังโดยรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต คาดหวังว่าการศึกษจะทำให้มีแนวทางพัฒนาอาชีพได้มากที่สุด รองลงมาคือ สามารถนำประสบการณ์จากการเรียนมาใช้พัฒนาบุคลิกภาพอันเป็นการเพิ่มคุณภาพในการทำงาน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สำหรับปัญหาใน

การเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องความรู้ด้านวิชาชีพเพื่อพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ได้เสนอแนะให้หน่วยงานสอนวิชาชีพที่สามารถในการทำงาน เช่น คอมพิวเตอร์

กมลรัตน์ พวงสุวรรณ พันธ์มะม่วง (2541 : 80 – 101) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จากกลุ่มตัวอย่าง 290 คน ในความคิดเห็นด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ความคิดเห็นด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และความคิดเห็นด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จากตัวแปรอิสระ คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และแผนกวิชาที่ศึกษา พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับการนำไปใช้ได้จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนำไปใช้เพื่อส่วนตัว ด้านการนำไปใช้ประกอบอาชีพ และด้านการนำไปใช้เพื่อชุมชน ตามลำดับ ในส่วนความคิดเห็นในการนำเนื้อหาจากหลักสูตรไปใช้คิดว่าความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือสามารถนำไปปฏิบัติงานจริงได้มากที่สุด รองลงมาคือการจัดเตรียมเครื่องมือและเห็นว่าเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้หน่วยงานควรสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อพร้อมกับสร้างความมั่นใจในการประกอบอาชีพให้มากยิ่งขึ้น

กมลรัตน์ ศักรินทร์ ชนประชา (2543 : 69-85) ศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ในด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการนำความรู้ไปใช้ ใช้ตัวอย่างจำนวน 400 คน จากผู้จบหลักสูตรประจำปี 2541 โดยมีตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน แผนกวิชา พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันโดยรวมและในรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านการนำไปใช้ คิดว่าสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนางานในหน้าที่หรืออาชีพที่ทำอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นได้มากที่สุด รองลงมาคือทำให้มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพมากขึ้นและสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับบุคคลในครอบครัวได้ นอกจากนี้พบว่ามีปัญหาในเรื่องความสามารถในการนำความรู้ไปเปลี่ยนอาชีพเดิมและการชี้แนะให้คนในท้องถิ่นประกอบอาชีพส่วนตัวเพิ่มพูนรายได้ และเสนอแนะว่า ควรใช้ระยะเวลาในการเรียนและการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความชำนาญ ตลอดจนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

จอห์นสโตน (สุวัฒน์ วัฒนวงษ์. 2542 : 132 ; อ้างอิงจาก Johnstone. 1965 : unpagged) ศึกษาอิทธิพลของสังคมและเศรษฐกิจ อันได้แก่ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา ที่มีผลต่อความสนใจทางการศึกษาในสหรัฐอเมริกา สรุปว่า

1. บุคคลที่อยู่ในระดับชั้นที่ยากจนมากและจัดอยู่ในระดับ Lower Class มักจะไม่เห็นความสำคัญของการที่จะต้องได้รับการศึกษาในชั้นสูงขึ้นหรือการได้รับการศึกษาเพิ่มเติม
2. บุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษามักมีความสนใจทางการศึกษาในความหมายเฉพาะว่าการศึกษานั้นจะมีประโยชน์อย่างไรและสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับนั้นไปใช้สอยได้เท่านั้น
3. ถ้าหากเปรียบเทียบกันระหว่างชนชั้นยากจนกับชนชั้นกลางแล้ว พบว่าพวกชนชั้นกลางจะมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องมากกว่า
4. โดยเฉลี่ยแล้วพบว่าบุคคลในชั้นยากจนไม่ได้รับการศึกษาในรูปของความเจริญงอกงามส่วนบุคคลหรือความรู้จักตนเอง (Self-realization) จึงมีผลทำให้บุคคลกลุ่มนี้ไม่ค่อยเข้ามาเรียนในชั้นเรียนสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตน์กุล. 2540 : 32 ; อ้างอิงจาก National Institute for Adult Education. 1970 : unpagged) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า เหตุผลด้านอาชีพเป็นเหตุผลสำคัญที่สุด รองลงมาคือ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น กลุ่มแม่บ้าน ต้องการเข้าร่วมสังคม ตามลำดับ ส่วนเหตุผลอื่น เช่น มาเรียนเพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี หรือสนใจในกิจกรรมนั้นเป็นพิเศษอยู่แล้ว เป็นต้น

โบเชียร์ (ศักรินทร์ ชนประชา. 2543 : 33 ; อ้างอิงจาก Boshier. 1971 : 3-26) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยได้สร้างเครื่องมือหรือแบบวัดเข้าเรียนต่อ (Educational Participation Scale หรือ EPS) และนำไปทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว โดยแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสถานที่ที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน และตัวแปรด้าน อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเหล่านี้ด้วย คือ ผู้ที่มีอายุน้อยมีแรงจูงใจด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง เพศชายมีแรงจูงใจด้านในการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นและแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นอีกว่าผู้ที่เข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่อาจมีแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งด้าน ในปี 1971 โบเชียร์ได้ทำการ

ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่เฉพาะในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้มีอายุน้อยมีแรงจูงใจในด้านการทำงานตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง ส่วนผู้ที่มีอายุมากมีแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้สูง

ซิสแมน (Chisman.1974 : 2460-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาและอาชีพด้านความคาดหวัง และความมุ่งหวังของนักเรียนผิวดำ ระดับมัธยมที่เรียนในโครงการ การศึกษาเพื่อสำรวจอาชีพกับเด็กที่ไม่อยู่ในโครงการสำรวจอาชีพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวดำเกรด 9 จำนวน 146 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโครงการสำรวจอาชีพมีความคาดหวังต่อความชำนาญในอาชีพมากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการ แต่ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างกลุ่มที่มุ่งหวังทางอาชีพ มุ่งหวังทางการศึกษา และความคาดหวังทางการศึกษา แต่พบความแตกต่างในกลุ่มเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านความมุ่งหวังทางอาชีพและความคาดหวังทางการศึกษา

แบลคเบิร์น (Blackburn.1975 : 4152-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรที่เลือกแล้วต่อระดับความมุ่งหวังและความคาดหวังทางอาชีพและการศึกษา ของเพศหญิงในโรงเรียนมัธยมระดับสูง 428 คน แบ่งนักเรียน เป็น 2 กลุ่มคือ Non-Vocation และ Vocation Comprehensive พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปร ความมุ่งหวังทางอาชีพ ความคาดหวังทางอาชีพ ความมุ่งหวังทางการศึกษา และความคาดหวังทางการศึกษา

จากการตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่ามีตัวแปรหลายประการที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หลักสูตรที่ศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สถานภาพการสมรส ภูมิสำเนา เป็นต้น และผลการวิจัย ติดตามการฝึกอบรมในโครงการต่าง ๆ นั้น แสดงว่าการฝึกอบรมได้บรรลุเป้าหมายเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ยังคงมีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นหลักประกันว่าทรัพยากรทางการศึกษาถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่ามากที่สุด ดังนั้นจึงควรจะได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงการนำความรู้จากหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นใน 3 ด้าน คือ การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ซึ่งจะบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาทั้งประสิทธิภาพภายในและภายนอก ทั้งนี้เพื่อเสริมข้อความรู้ในเรื่องนี้ให้สมบูรณ์ขึ้นและให้ความรู้ที่ได้จากการค้นพบสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงโครงการฝึกอบรมให้ตรงกับสภาพในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีงบประมาณ 2545 วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ลงทะเบียนและมีการเรียนจบหลักสูตรในระหว่างเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ปีงบประมาณ 2545 จำนวน 100 คน จำแนกได้เป็น หลักสูตรอาหารขนม จำนวน 15 คน หลักสูตรตัดเสื้อสตรี จำนวน 15 คน หลักสูตรตัดผมเสริมสวย จำนวน 15 คน หลักสูตรคอมพิวเตอร์ จำนวน 15 คน หลักสูตรพิมพ์ดีด จำนวน 15 คน และหลักสูตรขับรถยนต์ จำนวน 25 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2540 : 105 - 107 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970 : 608 - 609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 80 คน ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละหลักสูตรเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละหลักสูตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณ ฐวโชติ. 2541 : 82)

ตาราง 3 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร

หลักสูตร	ประชากร (N)		กลุ่มตัวอย่าง (n)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาหารขนอม	15	15	12	15
ตัดเสื้อสตรี	15	15	12	15
ตัดผมเสริมสวย	15	15	12	15
คอมพิวเตอร์	15	15	12	15
พิมพ์ดีด	15	15	12	15
ขับรถยนต์	25	25	20	25
รวม	100	100	80	100

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมทางวิชาการ การเรียนการสอนในศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน และหนังสือเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม อันประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดคือ

ตอนที่ 1

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ หลักสูตรที่ศึกษา

ตอนที่ 2

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตร วิชาชีพพระยะสันศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน คือ

1. การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ ใช้เป็นอาชีพหลัก เช่น ยึดอาชีพตัดเสื้อผ้า ตัดผมเสริมสวยเป็นอาชีพที่ทำรายได้เป็นหลัก ใช้ความรู้เป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้เสริม เช่น รับพิมพ์งาน ใช้ในการปรับปรุงอาชีพเดิม เช่น เพิ่มความสามารถในการตัดเสื้อผ้าให้มากขึ้น หรือใช้ความรู้ทำงานในสถานประกอบการ เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานได้ดีขึ้น

2. การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ถ่ายทอดให้กับตนเองและครอบครัว การนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ และการนำความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มวุฒิในการทำงานตามความรู้ที่สูงขึ้น

3. การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ได้แก่ การนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน โรงเรียนหรือ สถานศึกษาต่างๆ หรือนำความรู้ไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่ว่างงาน

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert Scale) คือ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อยที่สุด ถึงสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมากที่สุด

ตอนที่ 3

เป็นความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะที่มีต่อการศึกษาในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิด

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจพิจารณาแก้ไขความเหมาะสม

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะไปทดลองใช้แล้วแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่แท้จริงการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลที่ต้องการซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิจึงเก็บรวบรวม

รวมจากแบบสอบถามที่นำไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆในรูปแบบของข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาจากหนังสือ วารสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for WINDOWS โดย

ตอนที่ 1

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวังของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันติคุณการศึกษาออกโรงเรียน อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ ดำเนินการโดยตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การวัดระดับการนำไปใช้ตามที่คาดหวัง 5 ระดับแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและเฉลี่ยรวมทุกด้าน การพิจารณาคะแนนในการตอบแบบสอบถามใช้เกณฑ์ดังนี้ (ชนะจิต โมพิยะ สุวรรณ. 2543 : 52 - 53)

1 คะแนน	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อยที่สุด
2 คะแนน	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อย
3 คะแนน	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังปานกลาง
4 คะแนน	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมาก
5 คะแนน	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.00-1.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมาก
4.51-5.00	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมากที่สุด

ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยสำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธี Fisher ' s Least Significant Different : LSD

ตอนที่ 3

เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) และการหาค่าความถี่

สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

1. การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

ใช้วิธี Alpha Coefficient หรือวิธีของ Cronbach ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$r = \frac{k}{k-1} \left[\frac{1 - s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ r คือ ค่าความเชื่อมั่น หรือ Alpha Coefficient

k คือ จำนวนข้อในแบบทดสอบ

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนข้อคำถามแต่ละข้อ

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

(สุวิธาน มนแพวงศานนท์. 2544 : 129)

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 คะแนนเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\frac{\sum X}{N}$$

แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 (สุวรรณ ชูโชติ. 2541 : 136)

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \frac{\sqrt{N\sum X^2 - (\sum X)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 (สุวรรณ ชูโชติ. 2541 : 144)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1. ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้ F-test

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม
 MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
 (สุวรรณ ชูโชติ. 2541 : 169)

3. 2.เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Fisher ' s Least Significant Different : LSD

LSD = t_{\alpha/2} \sqrt{MSE [1/n_1 + 1/n_2]}

(เมื่อ df = N - k)

ทั้งนี้	MSE	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	n1	แทน	จำนวนตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n2	แทน	จำนวนตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	df	แทน	องศาแห่งความเป็นอิสระ

(สุวรรณ ชูโชติ. 2541 : 197)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการสื่อความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม
df	แทน	ค่าองศาแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกของความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
MS	แทน	ความเบี่ยงเบนยกกำลังสองเฉลี่ย
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย จำแนกตามตัวแปรด้าน อายุ ระดับการศึกษาเดิม อาชีพ รายได้ และหลักสูตรที่ศึกษา ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอ พระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะ สั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

เป็นการวิเคราะห์หาจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำแนก
ตามอายุ ระดับการศึกษาเดิม อาชีพ รายได้ต่อเดือน และหลักสูตรที่ศึกษา นำเสนอตาม
ตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
15 – 25 ปี	34	42.50
26 – 35 ปี	29	36.30
36 ปีขึ้นไป	17	21.30
รวม	80	100.00
2. ระดับการศึกษาเดิม		
ประถมศึกษา	5	6.30
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	32.50
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือ	26	32.50
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)		
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	23	28.80
หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)		
รวม	80	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. อาชีพ		
รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	9	11.30
รับจ้าง ทำงานบริษัท	52	65.00
อาชีพส่วนตัว	9	11.30
ยังไม่ประกอบอาชีพ	10	12.50
รวม	80	100.00
4. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 4,000-7,000 บาทต่อเดือน	19	23.80
4,000 – 7,000 บาทต่อเดือน	31	38.80
สูงกว่า 7,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน	30	37.50
รวม	80	100.00
5. หลักสูตรที่ศึกษา		
ดัดเสื่อสตรี	12	15.00
ดัดผมเสริมสวย	12	15.00
พิมพ์ดีด	12	15.00
คอมพิวเตอร์	12	15.00
ขับรถยนต์	20	25.00
รวม	80	100.00

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน มีอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมามีอายุ ระหว่าง 26-35 ปี มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 36.30 และน้อยที่สุดคือผู้ที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30

ทางด้านระดับการศึกษาเดิม พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีระดับการศึกษาเดิมที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพมากที่สุด มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 เท่ากัน รองลงมาเป็นผู้จบการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 และผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30

ทางด้านอาชีพ พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีอาชีพรับจ้างทำงานบริษัท มากที่สุด มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาเป็นผู้ที่ยังไม่ประกอบอาชีพ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ น้อยที่สุด มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 เช่นเดียวกันกับผู้จบการศึกษาที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ที่มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.30 เช่นกัน

ทางด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีรายได้ในระหว่าง 4,000 - 7,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมาเป็นผู้มีรายได้ต่อเดือนในระดับสูงกว่า 7,001 บาทขึ้นไปจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และผู้ที่มีรายได้ระดับต่ำกว่า 4,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80

ทางด้านหลักสูตรที่ศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาสายอาชีพที่จบจากหลักสูตรบรรณารักษ์ มากที่สุด มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาเป็นผู้จบการศึกษาหลักสูตรตัดเสื้อสตรี หลักสูตรตัดผมเสริมสวย หลักสูตรคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรพิมพ์ดีด จำนวนหลักสูตรละ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การ ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

การศึกษาการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบการหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน นำเสนอตามตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ	3.5800	0.5620	มาก
2. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว	3.7708	0.5411	มาก
3. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน	3.2700	0.7325	ปานกลาง
รวม	3.5403	0.5054	มาก

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5403$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน (ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากและปานกลาง) โดย การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ ($\bar{X}$) ที่ 3.7708 และ 3.5800 ตามลำดับ ส่วนการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้เพื่อชุมชนของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2700$) เพื่อให้เห็นรายละเอียดของการนำความรู้ไปใช้แต่ละด้าน จึงได้นำเสนอการนำความรู้ไปใช้ในแต่ละด้าน ดังตาราง 6 - 8

2.1 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบการหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ นำเสนอในตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบการหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ จำแนกเป็นรายข้อ

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้เป็นอาชีพหลักที่ยั่งยืนได้ เช่น เปิดร้านเสริมสวย ตัดเสื้อผ้า เปิดร้านคอมพิวเตอร์	3.6500	1.0076	มาก
2. ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้ทำงานในสถานประกอบการได้ เช่น ขับรถบริษัท ทำงานด้านคอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีดในบริษัทที่ทำงานอยู่	3.5125	0.9807	มาก
3. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้นได้ เช่น ช่วยให้มีเทคนิคในการทำงานที่ทำอยู่ได้รวดเร็วขึ้น	3.5625	1.0655	มาก
4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานมากขึ้น เช่น ทำให้ได้รับเงินเดือนเพิ่ม มีรายได้พิเศษเพิ่มเติม	3.5875	0.9506	มาก
5. การนำความรู้ไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในงานที่ทำ เช่น ได้ย้ายไปทำตำแหน่งที่ดีกว่าเดิม ย้ายสถานที่ทำงานที่ดีขึ้น	3.1375	1.1880	ปานกลาง
6. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้ได้ทำงานที่เป็นอาชีพหลักของตนเองได้ เช่น ใช้ความรู้จากการเรียนคอมพิวเตอร์ในการสอบแข่งขันเข้าทำงานในภาครัฐหรือเอกชน	3.5750	1.0527	มาก
7. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ เช่น รับพิมพ์งาน ขับรถรับจ้าง รับจ้างแต่งหน้า ขายขนม	3.4750	1.1797	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
8. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการขยายไปประกอบอาชีพที่คล้ายคลึงหรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่น ๆ ได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าสตรี เพิ่มจากเดิมที่ตัดเสื้อผ้าชายอย่างเดียว ขายอาหารหวาน ขนม ซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์	3.3375	1.0305	ปานกลาง
9. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ปรับปรุงอาชีพเดิมให้สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้มีฝีมือดี ผลิตภัณฑ์หรือให้บริการตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น	3.7500	0.8787	มาก
10. การนำความรู้ไปใช้ช่วยให้มีทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้มากขึ้น เช่น ช่วยให้ติดต่อด้านธุรกิจกับลูกค้าได้ง่ายขึ้น	3.5875	0.9098	มาก
11. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เพื่อเปลี่ยนอาชีพได้	3.5375	0.9671	มาก
12. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ซึ่งช่องทางประกอบอาชีพอิสระในอนาคต เช่น รับแก้ทรง ซ่อมแซมทางแกง เสื้อ ทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ขับรถตู้ เปิดร้านอาหาร	3.7250	0.9410	มาก
13. ความรู้ที่ได้รับตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานช่วยให้เข้าสู่การประกอบอาชีพง่ายขึ้น	3.7875	0.7580	มาก
14. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ประกอบอาชีพอิสระที่ช่วยให้เป็นเจ้าของกิจการได้ เช่น เปิดร้านซ่อมหรือประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ เปิดร้านอาหาร	3.8875	0.9546	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
15. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้ได้ประกอบอาชีพในท้องถิ่นเช่น รับจ้างตัดเสื้อผ้าในชุมชนของตนเอง ขับรถรับจ้างในพื้นที่ เปิดร้านอาหาร เปิดร้านเสริมสวย เปิดร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ หรือร้านขายอุปกรณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	3.5875	1.1103	มาก
รวม	3.5800	0.5620	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5800$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

1. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ประกอบอาชีพอิสระที่ช่วยให้ตนเองเป็นเจ้าของกิจการได้ เช่น เปิดร้านซ่อม / ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์, เปิดร้านอาหาร, ร้านขายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.8875$) (ข้อ 14)

2. ความรู้ที่ได้รับตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานช่วยให้เข้าสู่การประกอบอาชีพได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 3.7875$) (ข้อ 13)

3. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ปรับปรุงอาชีพเดิมให้สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้มีฝีมือดี ผลิตสินค้า/ให้บริการตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น ($\bar{X} = 3.7500$) (ข้อ 9)

4. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ชี้ช่องทางประกอบอาชีพอิสระในอนาคต เช่น รับแก้ทรง ซ่อมแซมทางแกง-เสื้อ, ทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, ขับรถตู้, เปิดร้านอาหาร/เบเกอรี่ ($\bar{X} = 3.7250$) (ข้อ 12)

5. ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้เป็นอาชีพหลักที่ยั่งยืนได้ เช่น เปิดร้านเสริมสวย ตัดเสื้อผ้า เปิดร้านคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.6500$) (ข้อ 1)

6. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้ได้ประกอบอาชีพในท้องถิ่น เช่น รับจ้างตัดเสื้อผ้าในชุมชนของตนเอง ขับรถรับจ้างในพื้นที่ เปิดร้านอาหาร เปิดร้านเสริมสวย เปิดร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่หรือร้านขายอุปกรณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.5875$) (ข้อ 15)

7. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานมากขึ้น เช่น ทำให้ได้รับเงินเดือนเพิ่ม มีรายได้พิเศษเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.5875$) (ข้อ 4)

8. การนำความรู้ไปใช้ช่วยให้มีทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้มากขึ้น เช่น ช่วยเหลือติดต่อด้านธุรกิจกับลูกค้าได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 3.5875$) (ข้อ 10)

9. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้ได้ทำงานที่เป็นอาชีพหลักของตนเองได้ เช่น ใช้ความรู้จากการเรียนคอมพิวเตอร์ในการสอบแข่งขันเข้าทำงานในภาครัฐหรือเอกชน ($\bar{X} = 3.5750$) (ข้อ 6)

10. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้นได้ เช่น ช่วยให้งานที่ทำอยู่ได้รวดเร็วขึ้น มีเทคนิคในการทำงานมากขึ้น ($\bar{X} = 3.5625$) (ข้อ 3)

11. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เพื่อเปลี่ยนอาชีพได้ ($\bar{X} = 3.5375$) (ข้อ 11)

12. ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้ทำงานในสถานประกอบการได้ เช่น ทำงานด้านคอมพิวเตอร์ในโรงงาน หรือ บริษัทที่ทำอยู่ ขั้วรถบริษัท พิมพ์ดีด ($\bar{X} = 3.5125$) (ข้อ 2)

สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ในระดับปานกลาง ได้แก่

13. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ เช่น รับพิมพ์งาน ขั้วรถรับจ้าง รับจ้างแต่งหน้า ขายขนม ($\bar{X} = 3.4750$) (ข้อ 7)

14. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการขยายไปประกอบอาชีพที่คล้ายคลึง หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่นๆได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าสตรี เพิ่มจากเดิมที่ตัดเสื้อผ้าชายอย่างเดียว ขายอาหารหวาน-ขนม ซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.3375$) (ข้อ 8)

15. การนำความรู้ไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในงานที่ทำ เช่น ได้ย้ายไปทำตำแหน่งที่ดีกว่าเดิม ย้ายสถานที่ทำงานที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.1375$) (ข้อ 5)

2.2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว นำเสนอในตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว จำแนกเป็นรายข้อ

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้กับตนเองได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้าทำผมเอง ขับรถเอง พิมพ์งานได้เอง ทำอาหารได้	4.1375	0.9243	มาก
2. สามารถนำความรู้ที่ได้มาช่วยให้เกิดการพัฒนาทางความคิด ความมีเหตุผลมากขึ้น เช่น รอบคอบ รู้จักการมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น	3.9875	0.7875	มาก
3. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ เช่น เรียนเสริมสวย ตัดเสื้อ ซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์	3.6250	0.9192	มาก
4. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานไปทำงานต่างถิ่น	3.6125	0.9743	มาก
5. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเองให้สูงขึ้นโดยมีทักษะในการประกอบอาชีพดีขึ้น กระตุ้นให้เรียนรู้มากขึ้น	4.0125	0.7203	มาก
6. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เช่น ช่วยให้มีรายได้มาจุนเจือตนเองและครอบครัวมากขึ้น	3.6625	0.8259	มาก
7. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ถ่ายทอดให้คนในครอบครัวได้	3.8875	0.8112	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
8. ความรู้ที่ได้รับสามารถช่วยให้ตนเองและครอบครัวได้รับการยอมรับและยกย่องมากขึ้น	3.6500	0.8873	มาก
9. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้	3.8250	0.8535	มาก
10. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้ตนเองและครอบครัวได้	3.6625	0.8707	มาก
11. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพใช้สอยภายในครอบครัว	3.3375	0.9270	มาก
12. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ช่วยในการพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นได้	3.6250	0.8912	มาก
13. การนำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้ดีขึ้น	3.9500	0.8098	มาก
14. ความรู้ที่ได้รับสามารถช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับตนเองและครอบครัว เช่น ลดค่าใช้จ่ายในการตัดผมเสริมสวย ลดค่าใช้จ่ายในการจ้างตัดเสื้อผ้า	3.6500	0.9015	มาก
15. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ตนเองและครอบครัวเกิดความภาคภูมิใจ	3.9375	0.7351	มาก
รวม	3.7708	0.5411	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7708$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

1. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้กับตนเองได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้าทผมเอง ขับรถเอง พิมพ์งานได้เอง ทำอาหารได้ ($\bar{X} = 4.1375$) (ข้อ 1)

2. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเองให้สูงขึ้นได้ โดยมีทักษะในการประกอบอาชีพดีขึ้น กระตุ้นให้เรียนรู้มากขึ้น ($\bar{X} = 4.0125$) (ข้อ 5)

3. สามารถนำความรู้ที่ได้มาช่วยให้เกิดการพัฒนาทางความคิด และความมีเหตุผลมากขึ้น เช่น รอบคอบมากขึ้น รู้จักการมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.9875$) (ข้อ 2)

4. การนำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้มากขึ้น ($\bar{X} = 3.9500$) (ข้อ 13)

5. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ตนเองและครอบครัวเกิดความภาคภูมิใจ ($\bar{X} = 3.9375$) (ข้อ 15)

6. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ถ่ายทอดให้คนในครอบครัวได้ ($\bar{X} = 3.8875$) (ข้อ 7)

7. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้ ($\bar{X} = 3.8250$) (ข้อ 9)

8. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้ตนเองและครอบครัวได้ ($\bar{X} = 3.6625$) (ข้อ 10)

9. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เช่น ช่วยให้มีรายได้มาจุนเจือตนเองและครอบครัวมากขึ้น ($\bar{X} = 3.6625$) (ข้อ 6)

10. ความรู้ที่ได้รับสามารถช่วยให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับตนเองและครอบครัว เช่น ลดค่าใช้จ่ายในการดัดผมเสริมสวยของคนในครอบครัว ลดค่าใช้จ่ายในการจ้างตัดเสื้อผ้า ($\bar{X} = 3.6500$) (ข้อ 14)

11. ความรู้ที่ได้รับสามารถช่วยให้ตนเองและครอบครัวได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้อื่นมากขึ้น ($\bar{X} = 3.6500$) (ข้อ 8)

12. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ เช่น เรียนเสริมสวย เรียนตัดเสื้อ เรียนซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.6250$) (ข้อ 3)

13. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นได้ ($\bar{X} = 3.6250$) (ข้อ 12)

14. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานไปทำงานต่างถิ่น ($\bar{X} = 3.6125$) (ข้อ 4)

15. ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ผลิตสินค้า/บริการที่มีคุณภาพใช้สอยภายในครอบครัวได้ ($\bar{X} = 3.3375$) (ข้อ 11) เป็นข้อที่ค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ระดับปานกลาง

2.3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน นำเสนอในตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรู้ที่ได้สามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้ที่สนใจในชุมชนแทนการตัดสินใจเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในหน่วยงานรัฐ/เอกชนได้	3.4375	0.8692	ปานกลาง
2. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปช่วยถ่ายทอดให้คนว่างงานในชุมชนมีอาชีพและมีรายได้	3.3625	0.9311	ปานกลาง
3. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี เช่น บริการตัดเสื้อผ้าให้คนในชุมชนด้วยราคาและคุณภาพยุติธรรม	3.3125	0.9493	ปานกลาง
4. สามารถนำความรู้ไปใช้ช่วยเหลือชุมชนที่กำลังมีปัญหาด้านอาชีพ เช่น สอนการสร้างงานสร้างอาชีพให้หมู่บ้านที่ประสบปัญหาการว่างงานมาก	3.2125	0.9236	ปานกลาง
5. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์มากขึ้น เช่น ใช้เวลาว่างมาตัดเย็บสินค้าจากผ้าจำหน่าย อาทิ ผ้ารองจาน ผ้ากันเปื้อน , สอนการใช้คอมพิวเตอร์แก่เด็ก ๆ ในชุมชน ช่วยทำอาหารในเทศกาลต่าง ๆ	3.3750	0.9727	ปานกลาง
6. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในชุมชนได้	3.4500	0.8987	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

การนำความรู้ไปใช้	ค่าสถิติ		ระดับการนำความรู้ไปใช้
	$\bar{X}$	S.D.	
7. ความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้ เช่น ตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน	3.0625	0.9324	ปานกลาง
8. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้สามารถทำธุรกิจในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น การใช้ผักตบชวา ผักทอมือ มาดัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ	2.9875	0.9479	ปานกลาง
9. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น เช่น ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มจากการผลิตสินค้าด้วยความรู้ที่ถ่ายทอดไปให้	3.1750	0.9517	ปานกลาง
10. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนท่นเวลาและค่าใช้จ่ายที่จะต้องเสียไปในการซื้อสินค้า /บริการจากต่างถิ่น	3.3250	0.9109	ปานกลาง
รวม	3.2700	0.7325	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2700$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในชุมชนได้ ($\bar{X} = 3.4500$) (ข้อ 6)

2. ความรู้ที่ได้สามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้สนใจในชุมชนแทนการตัดสินใจเรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันในหน่วยงานรัฐ/เอกชนได้ ($\bar{X} = 3.4375$) (ข้อ 1)

3. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์มากขึ้น เช่น ใช้เวลาว่างมาดัดเย็บสินค้าจากผ้าจำหน่าย อาทิ ผ้ารองจาน ผ่ากันเปื้อน , สอนการใช้คอมพิวเตอร์แก่เด็ก ๆ ในชุมชน ช่วยทำอาหารในเทศกาลต่างๆ ($\bar{X} = 3.3750$) (ข้อ 5)

4. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปช่วยถ่ายทอดให้คนว่างงานในชุมชนมีอาชีพและมีรายได้ ($\bar{X} = 3.3625$) (ข้อ 2)

5. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนท่นเวลาและค่าใช้จ่ายที่จะต้องเสียไปในการซื้อสินค้า /บริการจากต่างถิ่น ($\bar{X} = 3.3250$) (ข้อ 10)
6. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี เช่น บริการตัดเสื้อผ้าให้คนในชุมชนด้วยราคาและคุณภาพยุติธรรม ($\bar{X} = 3.3125$) (ข้อ 3)
7. สามารถนำความรู้ไปใช้ช่วยเหลือชุมชนที่กำลังมีปัญหาด้านอาชีพ เช่น สอนการสร้างงานสร้างอาชีพให้หมู่บ้านที่ประสบปัญหาการว่างงานมาก ($\bar{X} = 3.2125$) (ข้อ 4)
8. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น เช่น ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มจากการผลิตสินค้าด้วยความรู้ที่ถ่ายทอดไปให้ ($\bar{X} = 3.1750$) (ข้อ 9)
9. ความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้ เช่น ตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน ($\bar{X} = 3.0625$) (ข้อ 7)
10. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น การใช้ผักตบชวา ผ้าทอมือ มาตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ($\bar{X} = 2.9875$) (ข้อ 8)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ
ระดับการศึกษาเดิม อาชีพ รายได้ต่อเดือน และหลักสูตรที่ศึกษา
ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ปรากฏผลดังต่อไปนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ” ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 9 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ด้านที่	การนำความรู้ไปใช้	แหล่งความแปรปรวน	df	Sum of Square (SS)	Mean Square (MS)	F - Value
1	การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.630	0.315	0.997
		ภายในกลุ่ม	77	24.325	0.316	
		รวม	79	24.955		
2	การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	1.980	0.990	3.605*
		ภายในกลุ่ม	77	21.147	0.275	
		รวม	79	23.128		
3	การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.843	1.922	3.839*
		ภายในกลุ่ม	77	38.545	0.501	
		รวม	79	42.388		
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.757	0.878	0.3670*
		ภายในกลุ่ม	77	18.426	0.239	
		รวม	79	20.183		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงพิจารณาในรายด้านต่อไปและพบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ที่มีอายุต่างกันมีการนำความรู้ไปใช้ในด้านเพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบว่า มีความแตกต่างในรายค่าใดบ้าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายค่าตามวิธี LSD ดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้าน การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

การนำไปใช้	จำแนกตามอายุ		Mean	Standard	Sig.
			Difference	Error	
			(I - J)		
ด้านการนำไปใช้เพื่อ	15 - 25 ปี	26 - 35 ปี	-0.3510*	0.1325	0.010
ส่วนตัวและครอบครัว	26 - 35 ปี	15 - 25 ปี	0.3510	0.1325	0.010
ด้านการนำไปใช้เพื่อ	15 - 25 ปี	สูงกว่า 36 ปี	-0.5500*	0.2102	0.011
ชุมชน	สูงกว่า 36 ปี	15 - 25 ปี	0.5500	0.2102	0.011

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอายุ 26-35 ปี มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอายุ 15-25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้เพื่อชุมชน สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอายุ 15 -25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า " นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน " ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 11 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดย
รวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษาเดิม

ด้านที่	การนำความรู้ ไปใช้	แหล่งความ แปรปรวน	df	Sum of Square (SS)	Mean Square (MS)	F - Value
1	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.553	0.851	2.888*
		ภายในกลุ่ม	76	22.401	0.295	
		รวม	79	24.955		
2	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อส่วนตัว และครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	2.697	0.899	3.344*
		ภายในกลุ่ม	76	20.430	0.269	
		รวม	79	23.128		
3	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.066	0.355	0.654
		ภายในกลุ่ม	76	41.322	0.544	
		รวม	79	42.388		
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.001	0.667	2.788*
		ภายในกลุ่ม	76	18.182	0.239	
		รวม	79	20.183		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่มีระดับการศึกษาเดิมต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนและด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า มีความแตกต่างในรายคู่ใดบ้าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้าน
การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
จำแนกตามระดับการศึกษาเดิม เป็นรายคู่

การนำไปใช้	จำแนกตามอายุ		Mean Difference (I - J)	Standard Error	Sig.
ด้านการนำไปใช้ เพื่อประกอบ อาชีพ	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	0.5785*	0.2651	0.032
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตร วิชาชีพ	0.5862*	0.2651	0.030
	มัธยมศึกษาตอนต้น	ประถมศึกษา	-0.5785*	0.2651	0.032
	มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตร วิชาชีพ	ประถมศึกษา	-0.5862*	0.2651	0.030
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	0.5785*	0.2532	0.025
	มัธยมศึกษาตอนต้น	ประถมศึกษา	-0.5785*	0.2532	0.025
ด้านการนำไปใช้ เพื่อส่วนตัวและ ครอบครัว	มัธยมศึกษาตอนต้น	สูงกว่ามัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือประกาศนียบัตร วิชาชีพ	-0.3761*	0.1484	0.013
	สูงกว่ามัธยมศึกษา ตอนปลายหรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	มัธยมศึกษาตอนต้น	0.3761*	0.1484	0.013

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีการศึกษาเดิมในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 13 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดย
รวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ด้านที่	การนำความรู้ ไปใช้	แหล่งความ แปรปรวน	df	Sum of Square (SS)	Mean Square (MS)	F - Value
1	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.044	0.681	2.260*
		ภายในกลุ่ม	76	22.911	0.301	
		รวม	79	24.955		
2	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อส่วนตัว และครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	3	2.121	0.707	2.557*
		ภายในกลุ่ม	76	20.007	0.276	
		รวม	79	23.128		
3	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.678	1.559	3.143*
		ภายในกลุ่ม	76	37.710	0.496	
		รวม	79	42.388		
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.190	0.730	3.084*
		ภายในกลุ่ม	76	17.992	0.237	
		รวม	79	20.183		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่มีอาชีพต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในรายด้านพบว่า การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวและการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงทดสอบตามวิธี LSD ดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้าน
การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

การนำไปใช้	จำแนกตามอายุ		Mean Difference (I – J)	Standard Error	Sig.
ด้านการนำไปใช้เพื่อ ประกอบอาชีพ	รับราชการ	รับจ้าง	0.4430*	0.1982	0.028
	รัฐวิสาหกิจ	ทำงานบริษัท			
	รับจ้าง	รับราชการ	-0.4430*	0.1982	0.028
	ทำงานบริษัท	รัฐวิสาหกิจ			
ด้านการนำไปใช้เพื่อ ส่วนตัวและครอบครัว	รับราชการ	ประกอบ	0.6296*	0.2478	0.013
	รัฐวิสาหกิจ	อาชีพส่วนตัว			
	ประกอบ	รับราชการ	-0.6296*	0.2478	0.013
	อาชีพส่วนตัว	รัฐวิสาหกิจ			
	ประกอบ	ยังไม่ประกอบ	-0.4881*	0.2416	0.047
	อาชีพส่วนตัว	อาชีพ			
	ยังไม่ประกอบ	ประกอบ	0.4881*	0.2416	0.047
ด้านการนำไปใช้เพื่อ ชุมชน	อาชีพ	อาชีพส่วนตัว			
	รับราชการ	ประกอบ	0.9333*	0.3321	0.006
	รัฐวิสาหกิจ	อาชีพส่วนตัว			
	รับจ้าง	ประกอบ	0.6274*	0.2543	0.016
	ทำงานบริษัท	อาชีพส่วนตัว			
	ประกอบ	รับราชการ	-0.9333*	0.3321	0.006
	อาชีพส่วนตัว	รัฐวิสาหกิจ			
	ประกอบ	รับจ้าง	-0.6274	0.2543	0.016
	อาชีพส่วนตัว	ทำงานบริษัท			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำงานบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่ยังไม่ประกอบอาชีพ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอาชีพรับจ้าง ทำงานบริษัท มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 15 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดย
รวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ด้านที่	การนำความรู้ ไปใช้	แหล่งความ แปรปรวน	df	Sum of Square (SS)	Mean Square (MS)	F - Value
1	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.614	0.307	0.971
		ภายในกลุ่ม	77	24.341	0.316	
		รวม	79	24.955		
2	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อส่วนตัว และครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.517	0.259	0.881
		ภายในกลุ่ม	77	22.610	0.294	
		รวม	79	23.127		
3	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.698	0.349	0.645
		ภายในกลุ่ม	77	41.690	0.541	
		รวม	79	42.388		
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.681E-02	3.840E-02	0.147
		ภายในกลุ่ม	77	20.106	0.261	
		รวม	79	20.183		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ โดยรวมและในรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ”

ผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดย
รวมและรายด้าน จำแนกตามหลักสูตรที่ศึกษา

ด้านที่	การนำความรู้ ไปใช้	แหล่งความ แปรปรวน	df	Sum of Square (SS)	Mean Square (MS)	F - Value
1	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	5	3.538	0.708	2.445*
		ภายในกลุ่ม	74	21.417	0.289	
		รวม	79	24.955		
2	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อส่วนตัว และครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	5	3.384	0.677	2.536*
		ภายในกลุ่ม	74	19.744	0.267	
		รวม	79	23.127		
3	การนำความรู้ไปใช้ เพื่อชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	5	2.651	0.530	0.987*
		ภายในกลุ่ม	74	39.737	0.537	
		รวม	79	42.388		
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	1.989	0.398	1.618*
		ภายในกลุ่ม	74	18.193	0.246	
		รวม	79	20.183		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่ศึกษาหลักสูตรต่างกัน มีการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และในรายด้าน พบว่าด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว รวมทั้งด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อให้ทราบว่า มีความแตกต่างในรายคู่ใดบ้าง จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพ
ที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้าน
การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน จำแนกตามหลักสูตรที่ศึกษา เป็นรายคู่

การนำไปใช้	จำแนกตามอายุ		Mean Difference (I - J)	Standard Error	Sig.
ด้านการนำไปใช้เพื่อ ประกอบอาชีพ	ตัดเสื้อสตรี	ตัดผมเสริมสวย	-0.5556*	0.2196	0.014
	ตัดผมเสริมสวย	ตัดเสื้อสตรี	0.5556*	0.2196	0.014
	ตัดผมเสริมสวย	คอมพิวเตอร์	0.6667*	0.2196	0.003
	คอมพิวเตอร์	ตัดผมเสริมสวย	-0.6667*	0.2196	0.003
	คอมพิวเตอร์	พิมพ์ดีด	-0.4722*	0.2196	0.035
	พิมพ์ดีด	คอมพิวเตอร์	0.4722*	0.2196	0.035
ด้านการนำไปใช้เพื่อ ส่วนตัวและครอบครัว	อาหารขบม	คอมพิวเตอร์	0.4778*	0.2109	0.026
	ตัดเสื้อสตรี	ตัดผมเสริมสวย	-0.4833*	0.2109	0.025
	ตัดผมเสริมสวย	ตัดเสื้อสตรี	0.4833*	0.2109	0.025
	ตัดผมเสริมสวย	คอมพิวเตอร์	0.6667*	0.2109	0.002
	ตัดผมเสริมสวย	พิมพ์ดีด	0.4778*	0.2109	0.026
	คอมพิวเตอร์	อาหารขบม	-0.4778*	0.2109	0.026
ด้านการนำไปใช้เพื่อ ชุมชน	คอมพิวเตอร์	ตัดผมเสริมสวย	-0.6667*	0.2109	0.002
	พิมพ์ดีด	ตัดผมเสริมสวย	-0.4778*	0.2109	0.026
	ตัดผมเสริมสวย	พิมพ์ดีด	0.6000*	0.2992	0.049
	พิมพ์ดีด	ตัดผมเสริมสวย	-0.6000*	0.2992	0.049

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษา
หลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่
จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดเสื้อสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำ
ความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษา

หลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรพิมพ์ดีด มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดเสื้อสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรอาหารขนม มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรพิมพ์ดีด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรพิมพ์ดีด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพกลุ่มตัวอย่างที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 80 คน จากคำถามตอนท้ายของแบบสอบถาม ปรากฏว่า มีผู้ตอบจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 ดังปรากฏผลในตาราง 18 และตาราง 19

ตาราง 18 ปัญหาเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ปัญหา	จำนวนผู้ตอบ(คน)
1. ด้านเพื่อประกอบอาชีพ	
1. ขาดอุปกรณ์ อุปกรณ์มีไม่ครบ ต้องลงทุนสูงมีราคาแพง	7
2. ไม่สามารถเปิดร้านได้เอง ยังไม่มีร้านเป็นของตนเอง	3
3. ขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ	2
4. บุคคล และองค์กรทั่วไปไม่ยอมรับวุฒิการศึกษานอกโรงเรียน	2
5. ขาดทักษะทำงานจริงไม่เข้าใจบางขั้นตอน ต้องหาความรู้เพิ่มเอง	2
6. ความรู้ยังไม่มากพอ ขาดประสบการณ์	1
7. เวลาเรียนน้อยเกินไป ทำให้เรียนได้ไม่เต็มที่ส่งผลให้นำไปใช้ได้ไม่ดี	1
8. คนเรียนมากเกินไปสอนไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่เข้าใจในบางขั้นตอน	1
9. ยังหาตลาดที่แน่นอนไม่ได้	1
10. เรียนแล้วไม่ได้ใช้จะลืมบางขั้นตอน	1
11. ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	1
2. ด้านเพื่อส่วนตัวและครอบครัว	
1. ขาดอุปกรณ์ อุปกรณ์มีราคาแพง	3
2. ยังนำไปใช้ได้ไม่ดีนัก ขาดความชำนาญ	2
3. ไม่มีเวลา	1
4. สภาพอุปกรณ์ที่สอนกับที่ใช้จริงมีสภาพต่างกัน	1
5. ปัญหาในการหาผู้ช่วยทำงานภายในครอบครัว	1
3. ด้านเพื่อชุมชน	
1. ขาดอุปกรณ์	2
2. ความรู้ยังไม่มากพอ	2
3. ขาดโอกาส	1
4. ขาดความมั่นใจ	1

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษา
ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา มีปัญหาในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบ
อาชีพ ในส่วนของอุปสรรคในการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือ ไม่สามารถเปิดร้านหรือ
เป็นเจ้าของกิจการได้เอง ปัญหาการขาดโอกาส ปัญหาการไม่ยอมรับในวุฒิทางการศึกษา
และปัญหาความไม่เข้าใจในการเรียนบางขั้นตอน ทำให้ต้องหาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอก
สำหรับปัญหาในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว มีปัญหาขาดความชำนาญ
และขาดอุปกรณ์ ขาดผู้ช่วยในการทำงาน ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน มีปัญหา
หลักคือ ความรู้ยังไม่มากพอ ขาดอุปกรณ์ รองลงมา เช่น ขาดความมั่นใจ ขาดโอกาส

ตาราง 19 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษา
สายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษาศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ (คน)
1. ด้านเพื่อประกอบอาชีพ	
1. ควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียน เพื่อให้มีโอกาสนำความรู้ให้ชำนาญก่อนนำ ไปใช้จริงได้มากขึ้น	6
2. ควรเพิ่มเนื้อหาในการสอนให้มากขึ้น เพื่อจะนำไปใช้ได้ครบวงจร	5
3. ควรเพิ่มครูผู้สอน เพื่อเพิ่มความเข้าใจจากการเรียนมากขึ้น	2
4. หลักสูตรรวบรัดเกินไป เรียนไม่ทันทำให้นำไปใช้ไม่ได้ดี	1
5. ควรเพิ่มเนื้อหาที่เกี่ยวกับการนำไปใช้ประกอบอาชีพโดยตรง	1
6. ควรหาแนวทางทำให้คนยอมรับผู้จบจากหลักสูตรพระยะสันของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน	1
7. ไม่สอนตามจุดด้อยของผู้เรียนทำให้จุดที่ไม่เข้าใจนำไปใช้ไม่ได้	1
8. ควรจัดหาตลาดรองรับสำหรับผู้เรียน	1
2. ด้านเพื่อส่วนตัวและครอบครัว	-
3. ด้านเพื่อชุมชน	
1. ควรมีอุปกรณ์ภายในหมู่บ้าน	1
2. ขาดผู้นำในการตั้งกลุ่มเพื่อถ่ายทอดหรือนำความรู้ไปใช้	1

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษา
ศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ให้ข้อเสนอแนะ ในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อ
ประกอบอาชีพในส่วนของอุปกรณ์ในการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ การปรับปรุงเนื้อหาให้
หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น และควรจัดหาผู้สอนให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน สำหรับ
ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน เสนอแนะว่าควรมีผู้นำในการตั้งกลุ่มเพื่อถ่ายทอด หรือ นำ
ความรู้ไปใช้ และในหมู่บ้านควรมีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

ในการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกหลักสูตร ต่างก็มีความมุ่งหมายสำคัญที่จะให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาในหลักสูตรนั้นๆ และที่สำคัญ คือ ให้สามารถนำความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้ในโอกาสและสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองและครอบครัว ตลอดจนนำไปใช้เพื่อชุมชน

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่เปิดสอน ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ปีงบประมาณ 2545 จำนวน 80 คน แบ่งเป็น 6 หลักสูตร คือ อาหารขนม ตัดเสื้อสตรี ตัดผมเสริมสวย คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด และขับรถยนต์ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดให้ตรงกับความต้องการของประชาชน
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ อย่างสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ลงทะเบียนและเรียนจบในระหว่างเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ปีงบประมาณ 2545 จำนวน 100 คน จำแนกได้เป็น หลักสูตรอาหารขนม 15 คน ตัดเสื้อสตรี 15 คน ตัดผมเสริมสวย 15 คน คอมพิวเตอร์ 15 คน พิมพ์ดีด 15 คน และหลักสูตรขับรถยนต์ 25 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วยตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2540 :105-107 ; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan. 1970 : 608-609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 80 คน ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละหลักสูตรเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละหลักสูตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณ ชูโชติ. 2541 : 82) ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร คือ หลักสูตรอาหารขนม ตัดเสื้อสตรี ตัดผมเสริมสวย คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด จำนวนหลักสูตรละ 12 คน และหลักสูตรขับรถยนต์ จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หลักสูตรที่ศึกษา โดยมีข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อคำถามที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ด้าน คือ

1. การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ ใช้เป็นอาชีพหลัก เช่น ยึดอาชีพตัดเสื้อผ้า ดัดผม เสริมสวยเป็นอาชีพที่ทำรายได้เป็นหลัก ใช้ความรู้เป็นอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้เสริม เช่น รับพิมพ์งาน ใช้ในการปรับปรุงอาชีพเดิม เช่น เพิ่มความสามารถในการตัดเสื้อผ้าให้มากขึ้น หรือใช้ความรู้ทำงานในสถานประกอบการ เช่น ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานได้ดีขึ้น

2. การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ถ่ายทอดให้กับตนเองและครอบครัว การนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ และการนำความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มวุฒิในการทำงานตามความรู้ที่สูงขึ้น

3. การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ได้แก่ การนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชน เช่น กลุ่มแม่บ้าน โรงเรียนหรือ สถานศึกษาต่างๆ หรือนำความรู้ไปเผยแพร่ให้กับผู้ที่ว่างงาน

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อคำถามรวม 40 ข้อ การกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ ความสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อยที่สุด ถึงความสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่ความคาดหวังมากที่สุด

ตอนที่ 3

เป็นความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการศึกษาในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในลักษณะแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สภาพแวดล้อมทางวิชาการ การเรียนการสอนในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และหนังสือเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจพิจารณาแก้ไข ความเหมาะสม

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try-Out) โดยทดลองใช้กับผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 6 หลักสูตร ะละ 10 คน คือ หลักสูตร อาหารขนม ดัดเสื่อสตรี ดัดผมเสริมสวย คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด และหลักสูตรตัดผมชาย รวมทั้งสิ้น 60 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 32 ฉบับ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.9117

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่แท้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจ ข้อมูลที่ต้องการซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิจึงเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่นำไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เข้าไปชี้แจงถึงการวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มนักศึกษาที่คาดว่าจะเป็กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ตอบแบบสอบถามเมื่อได้รับแบบสอบถามโดยตรง รวมถึงส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในบางส่วนของกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และบางส่วนส่งทางไปรษณีย์ ในเดือน สิงหาคม 2545 โดยในส่วนของแบบสอบถามที่จัดส่งทางไปรษณีย์ ขอให้ตอบแบบสอบถามและส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยกำหนดภายใน 2 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครั้งแรกทั้งหมด จำนวน 68 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.00 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ส่งจดหมายทวงถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน ขอให้ส่งแบบสอบถามกลับคืน มาภายใน 1 สัปดาห์ และได้ออกไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาเพิ่มเติม รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for WINDOWS โดย

ตอนที่ 1

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพ
ระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชา
ชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ ดำเนินการโดยตรวจให้คะแนนแบบสอบ
ถาม ตามเกณฑ์การวัดระดับความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวัง 5 ระดับแล้ว
นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและ
เฉลี่ยรวมทุกด้าน การพิจารณาคะแนนใช้เกณฑ์ดังนี้ (ชนะจิต โมพิยะสุวรรณ. 2543 : 52-53)

ค่าคะแนนเฉลี่ย

1.00-1.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมาก
4.51-5.00	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมากที่สุด

ทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยสำหรับกลุ่มตัว
อย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธี
ทดสอบแบบ Fisher's Significant Different (LSD)

ตอนที่ 3

เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์โดยการ
วิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) และการหาค่าความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ มีรายละเอียดคือ

นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50 ทางด้านระดับการศึกษาเดิม พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีระดับการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพมากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 เท่ากัน ทางด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีอาชีพรับจ้าง หรือ ทำงานบริษัท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ทางด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีรายได้ในระดับ 4,000 - 7,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 และทางด้านหลักสูตรที่ศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาสายอาชีพที่จบจากหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา มากที่สุด มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

2. การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบการหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน นำเสนอได้ดังนี้

1. การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5403$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากและปานกลาง โดย การนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันในระดับมาก ได้แก่ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว

ครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.7708$ และ 3.5800 ตามลำดับ)
 ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2700$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพจบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.5800$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้สูงที่สุดในลำดับต้นๆ คือ ข้อที่ว่า ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ประกอบอาชีพอิสระที่ช่วยให้ตนเองเป็นเจ้าของกิจการได้ เช่น เปิดร้านซ่อม หรือประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์, เปิดร้านอาหาร, ร้านขายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.8875$) รองลงมา คือ ความรู้ที่ได้รับตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานช่วยให้เข้าสู่การประกอบอาชีพได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 3.7875$) และความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ปรับปรุงอาชีพเดิมให้สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้มีฝีมือดี ผลิตภัณฑ์/ให้บริการตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น ($\bar{X} = 3.7500$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ว่า ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ เช่น รับพิมพ์งาน ขับรถรับจ้าง รับจ้างแต่งหน้า ขายขนม ($\bar{X} = 3.4750$) รองลงมา คือ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการขยายไปประกอบอาชีพที่คล้ายคลึง หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่นๆได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าสตรี เพิ่มจากเดิมที่ตัดเสื้อผ้าชายอย่างเดียว ขายอาหารหวาน-ขนมซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.3375$) และข้อที่ว่า การนำความรู้ไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในงานที่ทำ เช่น ได้ย้ายไปทำตำแหน่งที่ดีกว่าเดิม ย้ายสถานที่ทำงานที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.1375$)

2.2 การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7708$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้สูงสุดคือ ข้อที่ว่า ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้กับตนเองได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้าทำผมเอง ขับรถเอง พิมพ์งานได้เอง ทำอาหารได้ ($\bar{X} = 4.1375$) รองลงมา คือ การนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเองให้สูงขึ้นได้ โดยมีทักษะในการประกอบอาชีพดีขึ้น กระตุ้นให้เรียนรู้มากขึ้น ($\bar{X} = 4.0125$) สามารถนำความรู้ที่ได้มาช่วยให้เกิดการพัฒนาทางความคิด และความมีเหตุผล มากขึ้น เช่น รอบคอบมากขึ้น รู้จักการมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.9875$) ตามลำดับ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันไปใช้ในระดับปานกลาง คือ ข้อที่ว่า ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ผลิตสินค้า/บริการที่มีคุณภาพใช้สอยภายในครอบครัวได้ ($\bar{X} = 3.3375$)

2.3 การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.2700$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำไปใช้ในระดับต้นๆ คือ ข้อที่ว่า สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในชุมชนได้ ($\bar{X} = 3.4500$) รองลงมา คือ ความรู้ที่ได้สามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้สนใจในชุมชนแทนการตัดสินใจเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในหน่วยงานรัฐ/เอกชนได้ ($\bar{X} = 3.4375$) และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์มากขึ้น เช่น ใช้เวลาว่างมาตัดเย็บสินค้าจากผ้าจำหน่าย อาทิ ผ้ารองจาน ผ้ากันเปื้อน , สอนการใช้คอมพิวเตอร์แก่เด็กๆในชุมชน ช่วยทำอาหารในเทศกาลต่างๆ ($\bar{X} = 3.375$) ตามลำดับ

3.ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย จำแนกตามตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษาเดิม อาชีพ รายได้ต่อเดือน และหลักสูตรที่ศึกษา ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ด้านอายุ

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่มีอายุต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ที่มีอายุ 26-35 ปี มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ที่มีอายุ 15-25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้เพื่อชุมชน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ที่มีอายุ 15 -25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านระดับการศึกษาเดิม

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่มีระดับการศึกษาเดิมต่างกัน โดยรวม แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ และการนำไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD และพบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำไปใช้เพื่อชุมชนแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านอาชีพ

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และในรายด้าน พบว่าด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จากนั้นจึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำงานบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ยังไม่ประกอบอาชีพ มีการนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อชุมชนสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอาชีพรับจ้าง ทำงานบริษัท มีการนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อชุมชนสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านรายได้ต่อเดือน

การนำความจากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยรวมและในรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ด้านหลักสูตรที่ศึกษา

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่ศึกษาหลักสูตรต่างกัน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และในรายด้าน พบว่าด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพและด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD พบว่า

ในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรดัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่ศึกษาหลักสูตรดัดเสื้อสตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรดัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรพิมพ์ดีด มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรดัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรดัดเสื้อสตรี อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรอาหารขนม มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรพิมพ์ดีด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรตัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรพิมพ์ดีด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

4. สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพกลุ่มตัวอย่างที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 80 คน จากคำถามตอนท้ายของแบบสอบถาม ปรากฏว่า มีผู้ตอบจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีรายละเอียด คือ

ปัญหาของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ มีปัญหาในด้านอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาความไม่เข้าใจในการเรียนบางขั้นตอน ทำให้ต้องหาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอก ไม่สามารถเปิดร้านหรือเป็นเจ้าของกิจการได้เอง ปัญหาการขาดโอกาส ปัญหาการไม่ยอมรับในวุฒิทางการศึกษา และ สำหรับด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อตนเองและครอบครัว มีปัญหาขาดอุปกรณ์และขาดความชำนาญ ขาดผู้ช่วยในการทำงาน ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน มีปัญหาหลักคือ ความรู้ยังไม่มากพอ ขาดอุปกรณ์ รองลงมา เช่น ขาดความมั่นใจ ขาดโอกาส

ข้อเสนอแนะของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา ในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ มีข้อเสนอแนะในด้านอุปกรณ์ในการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ การปรับปรุงเนื้อหาให้หลากหลายและครอบคลุม และควรจัดหาผู้สอนให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน สำหรับด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน เสนอแนะว่าควรมีผู้นำในการตั้งกลุ่มเพื่อถ่ายทอดหรือนำความรู้ไปใช้และในหมู่บ้านควรมีอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1.การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน

จากการที่พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนทำได้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชน ประกอบกับภาวะความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนต้องการเข้ามาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และเมื่อได้รับการฝึกอบรมอาชีพไปแล้วจึงนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ได้ระดับหนึ่งว่า การจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมนั้นมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาเนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาเองและนับเป็นการจัดการศึกษาที่ไม่สูญเปล่า

2.การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน แยกเป็นรายด้าน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพและการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ซึ่ง สอดคล้อง กับงานวิจัยของ สิ้น รองโสภา (2528 : 52 – 56) ที่พบว่า ผู้สำเร็จการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันด้านช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ นำไปรับจ้างและปรับปรุงอาชีพเดิม. และยังสอดคล้องกับ พวงสุวรรณ

พันธุ์มะม่วง (2541 : 80 – 101) ที่พบว่า ผู้สำเร็จการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นส่วนใหญ่ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าแม้ผู้ผ่านการฝึกอบรมบางส่วนจะไม่มีโอกาสนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนแต่ก็นำความรู้ไปใช้ในครัวเรือนและในการประกอบอาชีพซึ่งนับเป็นการจัดการศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่ตั้งไว้ คือ ให้ผู้ผ่านการศึกษาอบรมมีงานทำ มีการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองตลอดจนสนับสนุนให้ได้นำความรู้และทักษะที่จำเป็นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

2.1 การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับต้นๆ ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้กับตนเอง การนำความรู้ไปใช้เพื่อยกระดับความรู้ ทักษะของตนเอง และการนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาทางความคิด เหตุผล ทั้งนี้ผลดังกล่าว สอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ว่า การศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่ควรจะทำให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในสองมิติ มิติแรก คือ การศึกษาควรจะช่วยพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องต่างๆ และมิติที่สอง การศึกษาเป็นการพัฒนาบุคคลผู้ศึกษาเองให้มีความคิด ทักษะและคุณธรรม ซึ่งย่อมจะนำไปสู่การใช้ความรู้ในทางที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 4) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรีย์ นาคนิยม (2528 : 96 - 97) ที่พบว่า เหตุผลในการมาเรียนวิชาชีพ โดยรวมและโดยจำแนกตามเพศ อายุ และประเภทวิชาชีพที่เรียน มีเหตุผลในด้านส่วนตัวเป็นสำคัญ โดยต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น ทั้งนี้ผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮูล (สุรีย์ นาคนิยม. 2528 : 96 - 97 ; อ้างอิงจาก Houle. 1961 : 16-25) ซึ่งได้หาสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่ศึกษาต่อในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนประเภทแรก คือ ผู้เรียนประเภทมุ่งเป้าหมายส่วนตัว ซึ่งการนำความรู้ไปใช้กับตนเอง เพื่อยกระดับความรู้ ทักษะของตน และการนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาทางความคิด เหตุผล เป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งในการจัดการศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา คือ ให้ผู้ฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในการที่จะนำความรู้ไปปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และจากผลการศึกษาวิจัยที่ได้ แสดงว่าทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาได้บรรลุผลในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะประสิทธิภาพภายในที่ได้กำหนดไว้ซึ่งนับเป็นการลดความสูญเปล่าทางการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง

2.2 การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับต้นๆ ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพอิสระ เป็นเจ้าของกิจการเอง การนำความรู้ไปใช้เพื่อช่วยให้เข้าสู่การประกอบอาชีพได้ง่ายขึ้น และการนำความรู้ไปใช้เพื่อปรับปรุงอาชีพเดิมช่วยให้

มีฝีมือดี ผลผลิตสินค้าและบริการได้ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น ผลดังกล่าว สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ซาชาโลเปาลัส (Psacharopoulos. 1985) ที่อ้างถึงในงานวิจัยของ เบอริล ลีวิงเกอร์ (Beryl Levinger) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 10 ; อ้างอิงจาก Levinger. 1996 : unpagged) ที่พบว่าผู้มีการศึกษาสูงจะมีความสามารถในการหางานทำ และสามารถปรับตัวเข้ากับการทำงานได้ง่าย รวมทั้งจะมีงานทำอย่างต่อเนื่องยืนยาว และมีความสามารถในการผลิตและการให้บริการได้จำนวนมากและมีคุณภาพสูง ทั้งนี้ ปฐม นิคมานนท์ (2528 : 321) กล่าวว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มาเรียนเพราะเหตุผลด้านหนึ่ง คือ ด้านอาชีพเป็นเหตุผลสำคัญ และชัดเจน โดยเฉพาะผู้ใหญ่วัยต้น หรือ คนหนุ่มสาว เข้าเรียนเพราะคิดว่าจะพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อจะทำงานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมมีโอกาสนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพโดยเฉพาะการประกอบอาชีพส่วนตัว หรือ อาชีพอิสระ ซึ่งนับเป็นการจัดการศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่ตั้งไว้ คือ ให้ผู้ผ่านการศึกษามีงานทำ มีอาชีพส่วนตัวเพื่อเพิ่มพูนรายได้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง นับว่าทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาได้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะประสิทธิภาพภายในตามที่ที่กำหนดไว้

2.3 การนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้ในระดับต้นๆ ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ถ่ายทอดให้ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในชุมชน และถ่ายทอดให้ผู้สนใจในชุมชนแทนการตัดสินใจเรียนในหน่วยงานของรัฐ หรือ เอกชน และช่วยถ่ายทอดให้คนในชุมชนช่วยให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับที่ เบอริล ลีวิงเกอร์ (Beryl Levinger) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 10 ; อ้างอิงจาก Levinger. 1996 : unpagged) ได้สังเคราะห์งานการศึกษาและงานวิจัยจากหลายๆด้าน และหลายๆประเทศ เช่น Denison , Jamison , Lau , Selowsky ซึ่งดำเนินงานในช่วงเวลาแตกต่างกันและทอดระยะเวลายาวนานพอสมควร พบว่า แรงงานที่มีการศึกษามากขึ้นเรื่อยๆ จะยังมีความสามารถในการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ดียิ่งขึ้น และชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการลงทุนทางการศึกษาหรือลงทุนกับทรัพยากรมนุษย์ช่วยให้มีความสามารถถ่ายทอดความรู้และค่านิยมได้ดี แสดงว่าทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาได้บรรลุผลในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะประสิทธิภาพภายในที่ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาอบรมวิชาอาชีพระยะสั้นนั้นมีนโยบายในการจัดเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้และทักษะที่จำเป็นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และเพื่อส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ซึ่งผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนหนึ่งได้ตอบสนององวัตถุประสงค์ของการจัดการ

ศึกษาอบรมตามนโยบายหลักดังกล่าวโดยการนำความรู้ไปใช้ถ่ายทอดให้ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในชุมชน และถ่ายทอดให้ผู้สนใจ จึงนับว่าการฝึกอบรมนี้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งในระยะยาวแล้วจะส่งผลให้เกิดผู้มีความรู้ในชุมชนมากขึ้นและร่วมกันนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3.อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ตามสมมติฐานที่วางไว้

3.1.การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ” พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คนที่มีอายุต่างกัน ความต้องการและประสบการณ์ก็ย่อมจะแตกต่างกันและพัฒนาไปตามวัยการนำความรู้ไปใช้จึงมีความแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุ 26-35 ปี มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอายุ 15-25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการที่นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอายุ 36 ปีขึ้นไป มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอายุ 15 -25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของ มัลคอล์ม โนลล์ (ณัฐ จุลสุวรรณ. 2537 : 176 ; อ้างอิงจาก Knowles. 1978 : 59) ที่กล่าวว่าลักษณะเด่นของผู้ใหญ่ คือ ความพร้อมในการเรียนในสิ่งที่ เป็นประโยชน์และมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ และการเห็นคุณค่าของเวลา คือ ผู้ใหญ่เรียน เพื่อให้มีความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนใช้กับสังคมได้

3.2. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีระดับการศึกษาเดิมต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ” พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาเดิมอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ส่วนที่อยู่ในระดับประถมศึกษา มีส่วนน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกันมากกว่าแตกต่างกัน และอาจเป็นเพราะหลักสูตรประกอบกับสภาพการจัดการเรียนการสอนมีความเท่าเทียมกัน ไม่มีข้อจำกัดด้านระดับการศึกษาของผู้เรียน เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมใน

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่จบการศึกษาในระดับต่ำอาจกำลังหาอาชีพทำอยู่ มีความต้องการมุ่งงานด้านอาชีพและต้องการนำความรู้ไปใช้มากกว่า และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับประถมศึกษา มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ โบเชียร์ (เพ็ญแข ประจณปัจจนิก. 2531 : 114 – 115 ; อ้างอิงจาก Boshier. 1968 : ไม่มีเลขหน้า) ที่พบว่า ผู้เข้าเรียนที่มีระดับการศึกษาต่ำมาเรียนเพราะต้องการด้านการประกอบอาชีพมากกว่าผู้เข้าเรียนที่มีระดับการศึกษาสูง

การที่พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีการศึกษาเดิมในระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่ทำงานมาแล้วระยะหนึ่งทำให้มีเวลาว่างจากการทำงานเพราะมีความชำนาญในงานที่ทำมากพอสมควรแล้ว รวมถึงงานที่ทำอาจจะมีความลำบากน้อยกว่า จึงทำให้มีเวลาว่างเมื่อเลิกงานมากกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีการศึกษาเดิมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงทำให้สามารถนำความรู้มาใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวได้มากกว่า

3.3. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ” พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีอาชีพต่างกันย่อมคั่นคว้าหรือสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตน ซึ่งอาชีพแต่ละอาชีพย่อมมีความแตกต่างกันในด้านเนื้อหา และการปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อเข้ามาเรียนในหลักสูตรเดียวกัน เนื้อหาเดียวกันก็ย่อมจะมีความสนใจในเนื้อหาปลีกย่อยที่แตกต่างกัน ฉะนั้นเมื่อนำไปใช้จึงแตกต่างกันไปตามอาชีพของตน ในรายด้าน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ สูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่

ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำงานบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีการนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีการรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มีโอกาสในการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพมากกว่า เนื่องจากผู้ที่มีการรับราชการ รัฐวิสาหกิจ มักจะเข้ามาศึกษาอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่ และสามารถนำไปใช้ประกอบกับงานเดิมที่ทำอยู่ได้ทันที หรือนำไปใช้ประกอบอาชีพเสริมในครอบครัวได้เพราะมีเวลาว่างมากกว่าผู้ที่เป็นลูกจ้าง หรือ ทำงานบริษัทเนื่องจากไม่ต้องทำงานล่วงเวลา และผู้ที่มีการประจำมักจะนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางประกอบอาชีพ หรือ พัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี การที่นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ยังไม่ประกอบอาชีพ มีการนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพใดทำให้มีเวลาว่างจึงมีโอกาสนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในครัวเรือนทั้งกับตนเองและครอบครัวได้มากกว่าด้านอื่นๆ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่มีอาชีพรับจ้างทำงานบริษัท มีการนำความรู้ไปใช้ด้านเพื่อชุมชนสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประกอบอาชีพส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานที่ทำค่อนข้างมีความมั่นคงจึงทำให้มีเวลาอุทิศให้กับสังคมได้มากขึ้น จึงมีโอกาสนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้สูงกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัว

3.4. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ” พบว่าโดยรวมและในรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนมากมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่ามีความพร้อมทางการเงิน สามารถอยู่ตามสภาพความเป็นอยู่ในต่างจังหวัดได้ ทำให้ไม่พบความแตกต่างของการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2526 : 57) และ นวพร ธนวัฒน์ (2533 : 83) ซึ่งให้ผลในการวิจัยเช่นเดียวกัน จากการศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน พบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสัน ที่ไม่มีรายได้และมีรายได้ มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5. การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 “ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรต่างกัน มีการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวังทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน ” พบว่า

โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ วงศ์สวัสดิ์ (2539 : 48) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนวิชาชีพพระยะสัน พบว่า นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นในการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และอาจเป็นเพราะศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนได้จัดเนื้อหาหลักสูตรมุ่งเน้นความต้องการของชุมชนและพัฒนาหลักสูตรขึ้นเองให้เกิดความยืดหยุ่นและคล่องตัว ในรายด้าน พบว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรดัดผมเสริมสวย มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว และในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน สูงกว่าหลักสูตรอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักสูตรการดัดผมเสริมสวยมีความหลากหลาย เช่น การเกล้าผม แต่งหน้า ที่มักจะใช้อุปกรณ์ไม่มากและเป็นอุปกรณ์ที่หาได้ในครัวเรือนจึงสามารถนำไปใช้ได้มากกว่า และจากการเรียนในหลักสูตรดัดผมเสริมสวยนี้ยังสามารถใช้เปิดร้านเอง หรือรับจ้างตามร้านไปก่อนก็ได้ เพราะยังมีผู้ต้องการใช้บริการอีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ การที่ นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรพิมพ์ดีด มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจนำความรู้ที่ได้ไปใช้รับจ้างพิมพ์งานได้มากกว่าที่จะรับจากทำงาน หรือวิเคราะห์งานด้วยโปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่งโดยเฉพาะและนักศึกษสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรอาหารขนม มีการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ศึกษาหลักสูตรคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรอาหารขนมมีความง่ายในการปฏิบัติ เช่น การทำเบเกอรี่ชนิดต่างๆ ที่มักจะใช้อุปกรณ์ที่หาได้ในครัวเรือนจึงสามารถนำไปใช้ได้มากกว่า ในขณะที่การใช้งานคอมพิวเตอร์จำเป็นต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งนับเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาสูง

4. อภิปรายปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในส่วนของปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า นักศึกษสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยามีปัญหาในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ในส่วนอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือ ไม่สามารถเปิดร้านหรือเป็นเจ้าของกิจการได้เอง ขาดโอกาส และปัญหาความไม่เข้าใจในการเรียนบางขั้นตอน ทำให้ต้องหาความรู้เพิ่มเติมจากภายนอก สำหรับด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อตนเองและครอบครัว มีปัญหาขาดความชำนาญและขาดอุปกรณ์ ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน มีปัญหาหลักคือ ความรู้ยังไม่มากพอ ขาดอุปกรณ์ รองลง

มา เช่น ขาดความมั่นใจ ขาดโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤติกร กล่อมจิตและคณะ (2529 : 112) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่สำเร็จวิชาชีพในศูนย์และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัญหาในการนำวิชาชีพไปใช้ คือ นักศึกษาไม่มั่นใจตนเองว่าจะนำวิชาชีพที่เรียนไปแล้วไปใช้ประโยชน์ประกอบอาชีพได้ เพราะขาดความชำนาญ และขาดความมั่นใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่เปิดสอนมีระยะเวลาสั้นเพียง 50 ชั่วโมง ทำให้ผู้เรียนไม่มีความมั่นใจและความชำนาญพอที่จะนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ และผลดังกล่าวยังตรงกับ ณัฐ จุลสุวรรณ (2537 : 194) ที่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพมีความคิดเห็นในด้านการนำไปใช้ ว่าจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมภายนอกก่อนนำไปประกอบอาชีพ ทั้งยังต้องฝึกทักษะและประสบการณ์เพิ่มเติมก่อนนำไปประกอบอาชีพจริง เพราะมีเวลาในการเรียนน้อยเพียงไม่เกิน 200 ชั่วโมง ดังนั้นจึงขาดทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานดังกล่าว

ในส่วนของ ข้อเสนอแนะของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา มีข้อเสนอแนะในด้านอุปกรณ์ในการเรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สุริย์ นาคนิยม (2528 : 94) ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา 2 พบว่า ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ประสบและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอาชีพเก่าไม่ทันสมัย

ดังนั้นจากปัญหาและข้อเสนอแนะดังกล่าว พบว่าปัญหาเรื่องอุปกรณ์ทำให้มีปัญหาในการนำความรู้ไปใช้มากที่สุดซึ่งเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากการฝึกอบรมที่มีอุปกรณ์ไม่เพียงพอทำให้ฝึกได้ไม่เต็มที่ ไม่เข้าใจและไม่เกิดความชำนาญมากพอ จากผลของการศึกษาวิจัยพบว่าปัญหาในการนำความรู้ไปใช้ดังกล่าวส่งผลให้การฝึกอบรมไม่เกิดประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาสูงสุด กล่าวคือ ในด้านประสิทธิภาพภายในนั้นการฝึกอบรมยังไม่เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสูงทั้ง 3 ด้าน ขณะเดียวกันในด้านประสิทธิภาพภายนอกนั้นยังคงมีความสูญเสียทางการศึกษาจากการที่ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมบางส่วนไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวัง ดังนั้นหากมีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้ปัญหาที่ได้กล่าวข้างต้นลดลงหรือหมดไปย่อมส่งผลให้การฝึกอบรมวิชาชีพมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้นได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า การนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้

แก่ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ตามลำดับ

1. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากผลการศึกษาในแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อที่มีระดับการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง คือ นำไปใช้ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพใช้สอยในครอบครัวได้ ซึ่งจากการรวบรวมปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 3 ได้ข้อสรุปว่าขาดอุปกรณ์และอุปกรณ์มีราคาแพง ไม่มีเวลานำไปใช้ ขาดความชำนาญ ขาดผู้ช่วยในครอบครัว ซึ่งปัญหาดังกล่าวสนับสนุนและส่งผลให้นำความรู้ไปใช้ผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพใช้สอยในครอบครัวได้ปานกลางนั่นเอง ซึ่งทางสถานศึกษาควรแก้ไขปัญหาด้านอุปกรณ์ให้เพียงพอเพื่อช่วยให้เกิดความชำนาญได้มากที่สุดและส่งเสริมให้นำไปใช้ได้มากขึ้นตลอดจนสอนให้ผู้ฝึกอบรมสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้บ้างโดยเฉพาะคนในครอบครัวซึ่งจะทำให้ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ จากปัญหาที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 3 ได้ข้อสรุปว่ามีปัญหาด้านการขาดอุปกรณ์ ขาดทักษะในการทำงานจริง มีความไม่เข้าใจในบางขั้นตอนทำให้ต้องหาความรู้เพิ่มเติมเอง และไม่สามารถเปิดร้านได้เอง จากปัญหานี้สอดคล้องกับผลในการศึกษาในแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ในระดับปานกลาง คือ การนำความรู้ไปใช้เป็นอาชีพเสริม ใช้จ่ายหรือประยุกต์เป็นอาชีพที่คล้ายคลึงหรืออาชีพอื่นๆ ตลอดจนนำความรู้ไปใช้สร้างโอกาสก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่ และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ให้ชำนาญก่อนอย่างทั่วถึง เพิ่มเนื้อหาการสอนให้ครบวงจร เพิ่มครูผู้สอน เป็นต้น ซึ่งเช่นเดียวกับกับปัญหาและข้อเสนอแนะในด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว ทางสถานศึกษาควรแก้ไขปัญหาด้านอุปกรณ์ให้เพียงพอเพื่อส่งเสริมให้มีการนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประโยชน์มากขึ้น

3. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน พบว่าจากปัญหาที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 3 ได้ข้อสรุปว่ามีปัญหาความรู้ไม่มากพอ ขาดอุปกรณ์ ขาดโอกาส และความมั่นใจ จากปัญหานี้สอดคล้องกับผลในการศึกษาในแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนไปใช้ในระดับปานกลาง คือ การนำความรู้ไปช่วยให้ชุมชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น การรวมกลุ่มเพื่อการผลิต แปรรูป และจำหน่าย รวมถึงการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ และให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีผู้นำริเริ่ม และควรมีการจัดหาอุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ในชุมชน

จากผลการศึกษาในข้างต้นพบว่าสามารถสนองตอบความสำคัญในการศึกษารั้งนี้ได้ โดยข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

ประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของการจัดการศึกษาสูงสุดอย่างสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนควรแก้ไขในเรื่องของอุปกรณ์มากที่สุด เนื่องจากเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากขณะฝึกอบรมและส่งผลในการนำความรู้ไปใช้โดยตรง เพื่อให้ผู้ฝึกอบรมมีความเข้าใจและมีโอกาสเรียนรู้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะก่อให้เกิดความชำนาญก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและลดความสูญเปล่าทางการศึกษาเนื่องจากความสามารถในการนำไปใช้ที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีการนำความรู้ไปใช้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากกว่าด้านอื่นๆ เช่น นำความรู้จากหลักสูตรพิมพ์ดีด ดัดผมเสริมสวยซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีจุดเด่นในการนำไปใช้เนื่องจากสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในต่างจังหวัด หรือตัวอำเภอ อุปกรณ์หาได้ง่ายและมีราคาไม่สูงนัก มากกว่าการนำความรู้จากหลักสูตรคอมพิวเตอร์ซึ่งมีราคาสูงเมื่อเทียบกับค่าครองชีพในต่างจังหวัด ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าเป็นการนำไปใช้ในส่วนตนเองมากกว่าทางสังคม แม้ว่าจะมีบางส่วนที่สามารถถ่ายทอดให้กับสังคมก็ตาม ซึ่งผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นจากการทดสอบสมมติฐาน ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะ ซึ่งให้หายังมีความบกพร่องในการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชนหรือสังคมอยู่ ดังนั้น ควรปรับปรุงด้านเนื้อหาวิชาให้ครบวงจรมากยิ่งขึ้นซึ่งรวมถึงการแนะแนวในด้านการตลาด และการก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการเอง สำหรับในส่วน of ชุมชนนั้น การนำความรู้ไปใช้ยังต้องพึ่งพาผู้ริเริ่ม ซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอาจมีส่วนช่วยโดยการเสริมสร้างความมั่นใจและสร้างโอกาสในการที่ผู้จบการฝึกอบรมจะนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้มากขึ้น โดยการสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และเพิ่มขีดความสามารถในการถ่ายทอด การประสานงานกับองค์กรและผู้นำในระดับท้องถิ่นในการจัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในลำดับต้นๆ ที่ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความต้องการมากที่สุดตลอดจนส่งเสริมในรูปของการให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีส่วนในการจัดตั้งกลุ่มในรูปของกลุ่มอาชีพ กลุ่มแม่บ้าน โดยใช้ความรู้ที่ได้ฝึกอบรมมาประยุกต์เข้ากับทรัพยากรในท้องถิ่นของตน ซึ่งจะช่วยสร้างอาชีพและรายได้ให้ชุมชน อันจะนำไปสู่การมีสภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้นได้ในระดับหนึ่ง และเป็นการส่งเสริมให้การจัดการศึกษาของทางศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาเองมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการที่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับการนำไปใช้ และบรรลุถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษาอย่างมีเหตุผลทางเศรษฐกิจ และนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริงต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย เพื่อติดตามผู้จบการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประสบความสำเร็จในการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพและการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในระดับชุมชน

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงานวิชาชีพ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยาตลอดจนหน่วยงานในจังหวัดใกล้เคียงจะสามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน ให้ตรงกับตลาดแรงงานที่แท้จริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤติกร กล่อมจิตและคณะ. (2529). *การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่สำเร็จวิชาชีพในศูนย์และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2533). *รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 9*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2534). *รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 10*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีเมืองการพิมพ์.
- ก่อ สวัสดิพาณิชย์ และคนอื่นๆ. (2513). “ การวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันและปัญหาทางการศึกษา,” ใน *ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระบบการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรูญ มะลาดวง. (2532). *การศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพสตรีในชนบท : กรณีศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑา มนัสไพบุลย์. (2537). *การวิเคราะห์ตลาดแรงงาน : แนวคิดเชิงทฤษฎี*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำเนียร จันทรงาม. (2536). *การศึกษาปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในเรือนจำและทัณฑสถาน*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ ธิบรรมทรัพย์. (2540). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนะจิต โมพิยะสุวรรณ. (2543). *ความต้องการการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชอุมา จันทวิทย์. (2542). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อฟังก์ชันการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2543). *การศึกษานอกระบบ : พื้นฐานการวางแผนโครงการ*.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. (2535). *การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน: เทคโนโลยีทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็กซ์เพรส มีเดีย.
- ณรงค์ ฉายายนต์. (2526). *ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางการเรียนการสอน ของแผนกช่างซ่อมเครื่องยนต์ ตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในโรงเรียนสารพัดช่างใน เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ ต่อสุวรรณ . (2529). *ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อความคาดหวังของเกษตรกรในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและชุมชน อันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2543). *การประเมินผลงานฝึกอบรม : การตรวจสอบความสำเร็จของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ*. กรุงเทพฯ : ทีระป้อมวรรณกรรม.
- ณัฐ จุลสุวรรณ. (2537). *ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพในเรื่องจำกลางคลองเปรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพล ชันช้อย. (2534). *รายงานการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของการให้บริการทางสาธารณสุข*. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทศพล ขำวิจิตรสุทธิ. (2540). *รายงานการวิจัย เรื่อง ลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : การศึกษาติดตามผล*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2532). *วิธีใหม่ในการจัดการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. (2543). *เอกสารการสอน แพลนนิ่ง...? การเรียนรู้จากประสบการณ์วางแผนพัฒนาระดับชาติ*. ชลบุรี : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนูทอง ทานะ และปราณี บัวบาน. (2538). *การจัดหลักสูตรระยะสั้นด้านอาชีพให้กับเยาวชนและประชาชนจังหวัดนครพนมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน*. นครพนม : วิทยาลัยเกษตรกรรมนครพนม. ถ่ายเอกสาร.

- ธีระ รุญเจริญ. (2529,ตุลาคม-2530,มกราคม). "ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิต : ประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยขอนแก่น," ใน *วารสารศึกษาศาสตร์*. (1) : 44-45.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2544). *การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์การศึกษา (เอกสารประกอบการคำสอน)*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นภาพร ธนวัฒน์. (2533). *ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในคณะวิชาคหกรรมวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. (2540). *ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิสรา ใจซื่อ. (2544). *ความคาดหวังและการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บวร พุทธวจนะ. (2536). *การศึกษาความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีในจังหวัดสมุทรสาคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชู แก้วชมภู . (2524). *ธุรกิจการศึกษา*. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- บัวผืน ศัสตราพฤกษ์ . (2530). *หลักธุรกิจศึกษา*. สงขลา : ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). *การศึกษานอกระบบโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- ประเทือง แดงงาม. (2520). *การศึกษามโนภาพแห่งตน (Self Concept) และความคาดหวังแห่งตน (Self Expectation) ของผู้ใหญ่ที่เรียนสำเร็จหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในเขตการศึกษา 3*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะ คำต่าย. (2539). *การศึกษาค้นคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการพัฒนาในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พจน์ ราชธีรรัตน์ . (2530). **ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในศูนย์กศน. จังหวัดเขตภาคตะวันออก** เชียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2528). " การวิเคราะห์ระบบการประเมินผล, " ใน **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงสุวรรณ พันธ์มั่งมั่ง. (2541). **การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาคณะผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิเชษฐ์ เกษตรเวทิน . (2533). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมวิชาชีพช่างตัดผม-เสริมสวย โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระบุรี ไปใช้ประกอบอาชีพ : ศึกษาเฉพาะกรณี นักศึกษาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ ศศ.บ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. (2531). **พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพศาล หวังพานิช.(2526). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2532). **เอกสารการสอนชุดวิชา การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ = Lifelong Education and Nonformal Education หน่วยที่ 1-8**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย.
- (2533ก). **เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการการศึกษานอกระบบ = Non-formal Education Management หน่วยที่ 1-8**. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- (2533ข). **เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการการศึกษานอกระบบ = Non-formal Education Management หน่วยที่ 9 –15**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ ชวนพิมพ์.
- (2537ก). **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา = Education Resource Administration หน่วยที่ 1-8**. กรุงเทพฯ : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537ข). **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากร การศึกษา = Education Resource Administration หน่วยที่ 9-12.** กรุงเทพฯ : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- (2537ค). **ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา = Education Resource Administration หน่วยที่ 13-15.** กรุงเทพฯ : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิทย์ สัตยารักษ์วิทย์. (2542). **เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2532). **อนาคตทางการศึกษา (แนวคิด ทฤษฎีและบทวิเคราะห์).** กรุงเทพฯ : บริษัท อักษราพิพัฒน์จำกัด.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2540). **วิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- ศิริชัย ชินะดังกูร. (2526,กุมภาพันธ์-มีนาคม). " ความสูญเปล่าทางการศึกษา : แนวคิดจากกลุ่มอนุรักษนิยม, " ใน **ข่าวสารวิจัยการศึกษา.** 6(3) : 19-21.
- ศศนันท์ กฤษณะวณิช. (2539). **การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพ ไปใช้ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพระนครศรีอยุธยา. (2544). **นโยบายการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสีห์. พระนครศรีอยุธยา : ศูนย์ ฯ.** ถ่ายเอกสาร.
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2543). **ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสีห์ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ สุกีเกตุ . (2537). **ความสูญเปล่าในการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2527 – 2534.** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ เกษมสิน . (2523). **การบริหารงานบุคคลแผนใหม่.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- สมลักษณ์ เพชรช่วย. (2540). **ความคาดหวังในการเรียนการศึกษายาสายสามัญวิธีเรียนทางไกลของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง**. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สามารถ วงศ์สวัสดิ์. (2539). **ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุจิน ปัทมราช. (2542,สิงหาคม-กันยายน). "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในระบบการศึกษา ไทย," ใน **วารสารข้าราชการครู** 6 :43.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2526). **การศึกษานอกระบบโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- สุนทร สุนันท์ชัย. (2533). **การจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทยในภาพรวม : วิวัฒนาการการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2483-2533**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สุวรรณา ชูโชติ. (2541). **วิธีวิจัยทางสหกรณ์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิธาน มนแพวงสานนท์. (2544). **วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS for Windows**. กรุงเทพฯ : บริษัท เอช.เอ็น กรุ๊ป จำกัด.
- สุวัฒน์ วัฒนวงษ์. (2542). **การวิจัยและประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่ = Research & Evaluation in Adult Education**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สุรศักดิ์ นานานุกูล และคนอื่นๆ. (2527). **การบริหารบุคคล**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต.
- สุรีย์ นาคนิยม. (2528). **ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา2**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิน รongโสภา. (2528). **ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านช่างอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. (2522). *หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- แสงจันทร์ อินทนนท์. (2536). *วิวัฒนาการการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ*. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- แสวง ปิ่นมณี. (2528, เมษายน-พฤษภาคม). "คุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษา," ใน *ข่าวสารวิจัยการศึกษา*. 8(4) : 18-23.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2539). *การประเมินผลหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). *ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ฯ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2541). *กระบวนการการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัท ประชาชน จำกัด.
- อริยพร สมจิตต์. (2534). *การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา หลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 2 ปี เกี่ยวกับการศึกษาในหลักสูตรศิลปศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อุดม เขยทิวศ์. (2541). *ปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ.โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์.
- อัจฉรา ประเสริฐบัญชาชัย. (2544). *ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร วิจิตรพันธ์. (2520). *เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคา. (2524). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Blackburn, Sarah Pualine Sturdivant. (1975). " Relationship of Selected Variables to Occupational Aspirations and Expectation of Female High School Senior," in *Dissertation Abstracts*, 35 : 4515 – A.
- Chisman, Arlington W. (1974). " A Comparative of The Educational and Occupational Aspiation and Expectation of Black Secondary School Students in Career Education Programs with Black Secondary School Students not in Career Educational Programs," in *Dissertation Abstracts*. 35 : 2460-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้
: กรณีศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่เกี่ยวกับตัวท่านตามความเป็นจริง

1. อายุ

- () 15 - 25 ปี
() 26 - 35 ปี
() 36 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษาเดิมก่อนเข้าเรียน

- () ระดับประถมศึกษา
() มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
() สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3. อาชีพ

- () รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
() รับจ้าง / ทำงานบริษัท
() ประกอบอาชีพส่วนตัว
() ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

4. รายได้ต่อเดือน

- () น้อยกว่า 4,000 บาท
() 4,000 - 7,000 บาท
() 7,001 บาทขึ้นไป

5. หลักสูตรที่ศึกษา

- () อาหารขนมน
() ตัดเสื้อสตรี
() ตัดผมเสริมสวย
() คอมพิวเตอร์
() พิมพ์ดีด
() ขัปรถยนต์

ตอนที่ 2 การนำความรู้ไปใช้

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าท่านนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นไปใช้ ได้ตามที่คาดหวังไว้ในระดับใด โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ

5	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมากที่สุด
4	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังมาก
3	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังปานกลาง
2	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อย
1	หมายถึง	สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามที่คาดหวังน้อยที่สุด

รายละเอียด	ระดับการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ					
1.ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้เป็นอาชีพหลักที่ยั่งยืนได้ เช่น เปิดร้านเสริมสวย ตัดเสื้อผ้า ร้านคอมพิวเตอร์					
2.ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้ทำงานในสถานประกอบการได้ เช่น ทำงานด้านคอมพิวเตอร์ ในโรงงาน / บริษัทที่ทำอยู่ ขับรถบริษัท พิมพ์ดีด					
3.ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้นได้ เช่น ช่วยให้งานที่ทำอยู่ได้รวดเร็วขึ้น มีเทคนิคในการทำงานมากขึ้น					
4.ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงานมากขึ้น เช่น ทำให้ได้รับเงินเดือนเพิ่ม มีรายได้พิเศษเพิ่มเติม					
5.การนำความรู้ไปใช้ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าในงานที่ทำ เช่น ได้ย้ายไปทำตำแหน่งที่ดีกว่าเดิม ย้ายสถานที่ทำงานที่ดีขึ้น					
6. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้ได้ทำงานที่เป็นอาชีพหลักของตนเองได้ เช่น ใช้ความรู้จากการเรียนคอมพิวเตอร์ในการสอบแข่งขันเข้าทำงานในภาครัฐ/เอกชน					

กย.

165

รายละเอียด	ระดับการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
7.ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เป็นอาชีพเสริมได้ เช่น รับพิมพ์งาน ขับรถรับจ้าง รับจ้างแต่งหน้า ขยายขนม					
8.นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการขยายไปประกอบอาชีพที่คล้ายคลึง หรือประยุกต์เป็นอาชีพอื่นๆได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าสตรี เพิ่มจากเดิมที่ตัดเสื้อผ้าขายอย่างเดียว ขายอาหารหวาน-ขนม ซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์					
9.ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ปรับปรุงอาชีพเดิมให้สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ดีขึ้น เช่น ช่วยให้มีฝีมือดี ผลิตสินค้า/ให้บริการตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น					
10.การนำความรู้ไปใช้ช่วยให้มีทักษะในการทำงานร่วมกับคนอื่นได้มากขึ้น เช่น ช่วยให้ติดต่อด้านธุรกิจกับลูกค้าได้ง่ายขึ้น					
11.ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้เพื่อเปลี่ยนอาชีพได้					
12.ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ชี้ช่องทางประกอบอาชีพอิสระในอนาคต เช่น รับแก้ทรง ซ่อมแซม กางเกง – เสื้อ ,ทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ,ขับรถตุ้ ,เปิดร้านอาหาร เบเกอรี่					
13.ความรู้ที่ได้รับตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานช่วยให้เข้าสู่การประกอบอาชีพ					
14.ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ประกอบอาชีพอิสระที่ช่วยให้ตนเองเป็นเจ้าของกิจการได้ เช่น เปิดร้านซ่อม / ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์, เปิดร้านอาหาร, ร้านขายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์					
15. ความรู้ที่ได้รับช่วยให้ได้ประกอบอาชีพในท้องถิ่น เช่น รับจ้างตัดเสื้อผ้าในชุมชนของตนเอง ขับรถรับจ้างในพื้นที่ เปิดร้านอาหาร เปิดร้านเสริมสวย เปิดร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ ร้านขายอุปกรณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์					

รายละเอียด	ระดับการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการนำไปใช้เพื่อส่วนตัวและครอบครัว					
1. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้กับตนเองได้ เช่น ตัดเสื้อผ้าใส่เอง แต่งหน้าทำผมเอง ขับรถเอง พิมพ์งานได้เอง ทำอาหารได้					
2. สามารถนำความรู้ที่ได้มาช่วยให้เกิดการพัฒนาทางความคิด และ <u>ความมีเหตุผลมากขึ้น</u> เช่น รอบคอบมากขึ้น รู้จักการมีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น					
3. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อด้านอาชีพ เช่น เรียนเสริมสวย เรียนตัดเสื้อ เรียนซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์					
4. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานไปทำงานต่างถิ่น					
5. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยยกระดับความรู้ของตนเองให้สูงขึ้นได้ โดยมีทักษะในการประกอบอาชีพดีขึ้น กระตุ้นให้เรียนรู้มากขึ้น					
6. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เช่น ช่วยให้มีรายได้มาจุนเจือตนเองและครอบครัวมากขึ้น					
7. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ถ่ายทอดให้คนในครอบครัวได้					
8. ความรู้ที่ได้รับสามารถช่วยให้ตนเองและ <u>ครอบครัวได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้อื่น</u> มากขึ้น					
9. ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัวได้					
10. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้ตนเองและครอบครัวได้					

จ.ล.ว

ก.บ

ท.ท.
ด.ล.ว

จ.ล.ว

ด.ล.ว

รายละเอียด	ระดับการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
11.ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ผลิตสินค้า/บริการที่มีคุณภาพใช้สอยภายในครอบครัวได้					
12.ความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ช่วยในการพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นได้					
13.การนำความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้ดีขึ้น					
14. ความรู้ที่ได้รับสามารถช่วยให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับตนเองและครอบครัว เช่น ลดค่าใช้จ่ายในการดัดผมเสริมสวยของคนในครอบครัว ลดค่าใช้จ่ายในการจ้างตัดเสื้อ					
15.การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ตนเองและครอบครัวเกิดความภาคภูมิใจ					
ด้านการนำไปใช้เพื่อชุมชน					
1.ความรู้ที่ได้สามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้ที่สนใจในชุมชนแทนการตัดสินใจเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นในหน่วยงานรัฐ/เอกชนได้					
2.ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปช่วยถ่ายทอดให้คนว่างงานในชุมชนมีอาชีพและมีรายได้					
3.การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี เช่น บริการตัดเสื้อผ้าให้คนในชุมชนด้วยราคาและคุณภาพยุติธรรม					
4.สามารถนำความรู้ไปใช้ช่วยเหลือชุมชนที่กำลังมีปัญหาด้านอาชีพ เช่น สอนการสร้างงานสร้างอาชีพให้หมู่บ้านที่ประสบปัญหาการว่างงานมาก					
5.การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์มากขึ้น เช่น ใช้เวลาว่างมาตัดเย็บสินค้าจากผ้าจำหน่าย อาทิ ผ้ารองจาน ผ้ากั้นเบื่อน , สอนการใช้					

ฉบับ

ฉบับ

รายละเอียด	ระดับการนำความรู้ไปใช้ตามที่คาดหวัง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
คอมพิวเตอร์แก่เด็ก ๆ ในชุมชน ช่วยทำอาหารในเทศกาลต่างๆ					
6.สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในชุมชนได้					
7.ความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มในการผลิต แปรรูป และจำหน่ายได้ เช่น ตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน					
8.ความรู้ที่ได้รับช่วยให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น การใช้ผักตบชวา ผ้าทอมือ มาตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ					
9.การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้น เช่น ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มจากการผลิตสินค้าด้วยความรู้ที่ถ่ายทอดไปให้					
10.สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนท่นเวลาและค่าใช้จ่ายที่จะต้องเสียไปในการซื้อสินค้า /บริการจากต่างถิ่น					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ให้เขียนบรรยายปัญหาที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านและใส่ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตร

1. ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ
- ปัญหา.....
-
-
-

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....

2. ด้านการนำความรู้ไปใช้ เพื่อส่วนตัวและครอบครัว
ปัญหา.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....

3.ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน
ปัญหา.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อผู้วิจัย	นางสาวขวัญสุดา เข้มทอง Miss. Kwansuda Kemthong
เกิดวันที่	12 กันยายน พ.ศ.2520
สถานที่เกิด	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	34/1 หมู่ที่ 3 ตำบลหันสัง อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13220
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	วิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ.2546	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ